

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİNİN KÜLTÜREL
MİRAS KONUSUNDA ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ
YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

FERAH ÇOBAN

İzmir
2019

**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM
DALI RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**6. SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİNİN KÜLTÜREL
MİRAS KONUSUNDA ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ
YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ**

FERAH ÇOBAN

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM
DALI RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**6. SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİNİN KÜLTÜREL
MİRAS KONUSUNDA ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ
YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ**

FERAH ÇOBAN

Danışman

Doç. Dr. Sibel ALMELEK İŞMAN

İZMİR
2019

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “6. SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİNİN KÜLTÜREL MİRAS KONUSUNDA ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ” adlı çalışmanın içerdiği fikri izinsiz başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında ve bölümlerinin yazımında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve *intihal içermediğini* beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

24/09/2019

FERAH ÇOBAN

Tarih: 04/10/2019

Tez Başlığı:

6. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinin Kültürel Miras Konusunda Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 118 sayfalık kısmına ilişkin, 04/10/2019 tarihinde **tez danışmanım tarafından** Dokuz Eylül Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın sağladığı İntihal Tespit Programından (Turnitin-Tez İntihal Analiz Programı) aşağıda belirtilen **filtreleme tiplerinden biri** (uygun olanı işaretleyiniz) uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin **benzerlik oranı % 23** dür.

• <http://www.kutuphane.deu.edu.tr/turnitin-tez-intihal-analiz-programi/> adresindeki Tez İntihal Analiz

Programı Kullanım Kılavuzunu okudum ☒

Filtreleme Tipi 1(Maksimum %15) ☐

Filtreleme Tipi 2(Maksimum %30) ☒

- ☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
☐ Kaynakça hariç,
☐ Alıntılar dâhil,
☐ Altı (6) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.

- ☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
☐ Kaynakça dâhil,
☐ Alıntılar dâhil.

EK 1- İntihal Tespit Programı Raporu İLK SAYFA Çıktısı. ☐

EK 2- İntihal Tespit Programı Raporu (Tümü) Cd İçinde. ☐

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esasları'nı inceledim ve yukarıda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmasının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı : Ferah Çoban
Öğrenci No : 2005950096
Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Programı : Resim-İş Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı
Statüsü : Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐

ÖĞRENCİ

Ferah ÇOBAN

DANIŞMAN

Doç. Dr. Sibel ALMELEK İŞMAN

Açıklamalar

1: Bu formu teslim etmeden önce sizden istenen bilgileri uygun kutucuğu (☐) işaretleyerek doldurunuz.

Kullanıcı şifre vb. konusunda sorun yaşanması durumunda Üniversitemiz Merkez Kütüphanesinde bulunan Turnitin yetkilisine (Ali Taş Tel: +90 (232) 3018026 veya ali.tas@deu.edu.tr) başvurunuz.

2: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu" formu tezin ciiltlenmiş ve elektronik nüshalarının içerisinde ekler kısmında yer alır.

3: Tez savunmasında düzeltme alınması durumunda bu form güncellenerek yeniden hazırlanır.

4: Turnitin-Tez İntihal Analiz Programına yükleme yapılırken Dosya Başlığı (document title) olarak **tez başlığının tamamı**, Yazar Adı (author's first name) olarak **öğrencinin adı**, Yazar Soyadı (author's last name) olarak **öğrencinin soyadı** bilgisini yazınız.

YÜKSEK LİSANS TEZİ SINAV SONUÇ FORMU

Ferah ÇOBAN tarafından Doç. Dr. Sibel ALMELEK İŞMAN yönetiminde hazırlanan 6. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinin Kültürel Miras Konusunda Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi başlıklı tez tarafımızdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından “Yüksek Lisans Tezi” olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Sibel ALMELEK İŞMAN

Danışman

Doç. Dr. Çınla ŞEKER

Jüri Üyesi

Dr. Öğretim Üyesi Firdevs SAĞLAM

Jüri Üyesi

Prof. Dr. Süha YILMAZ
Enstitü Müdürü V.

TEŞEKKÜR

“6. sınıf Görsel Sanatlar Dersinin Kültürel Miras Konusunda Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi” konulu tez çalışmamda bana her daim güvenen, bilgi ve tecrübesini paylaşıırken umut dolu yaklaşımı ile beni cesaretlendiren çok kıymetli danışmanım Doç. Dr. Sibel ALMELEK İŞMAN’a, mesleki tecrübesi ve ışığı ile yolumu aydınlatan sevgili okul müdürüm Cafer TETİK’e, görüşüne her ihtiyaç duyduğumda yanımda olan, değerli zamanını ayıran sevgili meslektaşım Ercan PEHLEVAN’a, veri analizleri konusunda bilgisine güvendiğim meslektaşım Yüksel CAN’a, bilgi ve tecrübesini benden esirgemeyen değerli arkadaşım Vedat GÜLER’e, öğretmen arkadaşlarıma, 6/C ve 6/D sınıftaki biricik öğrencilerime teşekkürü bir borç bilirim.

Beni bugünlere getiren, benim için her türlü fedakarlığı severek yapan anne ve babam Nurşen ve Murat UÇMAN’a, hayallerime ulaşmamda ilham kaynağım biricik abim Fırat UÇMAN’a, hayat boyu manevi gücünü hissettiğim, her konuda destekçim değerli eşim Salman ÇOBAN’a, bu sürecin heyecanını benimle birlikte yaşayan oğullarım Ege ve Aras ÇOBAN’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ferah ÇOBAN

İÇİNDEKİLER

ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
BÖLÜM I GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	1
1.2 Amaç ve Önem	2
1.2 Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri	2
1.3 Sınırlılıklar.....	3
1.4 Varsayımlar	3
1.5 Tanımlar	3
BÖLÜM II.....	4
KURAMSAL ÇERÇEVE / KAVRAMSAL ÇERÇEVE / İLGİLİ	
ARAŞTIRMALAR	4
2.1. Sanat Eğitimi	4
2.2 Sanat Eğitiminin Gerekliliği ve Amaçları	6
2.3 Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi	7
2.3.1 Sanat Eleştirisi	10
2.3.1.1 Betimleme	12
2.3.1.2. Çözümleme	13
2.3.1.3. Yorumlama.....	14
2.3.1.4. Yargı.....	15
2.3.2 Sanat Tarihi	16
2.3.3 Estetik	18
2.3.4 Uygulamalı Çalışmalar	19
2.4 Müze Eğitimi	21

2.5 Anadolu Medeniyetleri	25
2.6 İlgili Araştırmalar	29
BÖLÜM III	35
YÖNTEM.....	35
3.1 Araştırmanın Modeli	35
3.2 Evren, Örneklem, Çalışma grubu	35
3.3 Veri Toplama Süreci ve Araçları Başarı Testinin Hazırlanması	35
3. 4 Testin Madde Güçlük ve Ayırt Edicilik Analizi	36
3.5 Tasarım, Geliştirme, Uygulama Süreci	41
3.6 Verilerin Analizi.....	41
3.7 Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği.....	42
3.8 Araştırmanın Zaman Çizelgesi.....	42
BÖLÜM IV	43
BULGULAR.....	43
BÖLÜM V	47
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	47
5.1 Tartışma ve Sonuç	47
5.2 Öneriler.....	49
KAYNAKÇA.....	51
EKLER.....	56
EK- 1	56
EK 2 –.....	65
EK -3	70
EK-5	72
EK- 6	73

EK 7.....	74
EK-8	80
EK-9	81
EK-10	82
EK- 11	83
EK 12.....	86
EK- 13	92
EK-14	93
EK -15	97
EK 16.....	98
EK 17.....	99
EK- 18	100
EK- 19	102
EK- 20	102

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 Başarı Testinin Madde Güçlük ve Ayırt Edicilik İndeksleri	37
Tablo 2 : Madde Güçlük Düzeyi.....	38
Tablo 3 25 soruluk Başarı Testine Ait İstatiksel Sonuçlar.....	39
Tablo 4 25 Maddelik Başarı Testinin Belirtke Tablosu	40
Tablo 5 Tasarım, Geliştirme, Uygulama Süreci.....	41
Tablo 6 Araştırmanın Zaman Çizelgesi	42
Tablo 7 Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalamaları ve t Testi Sonuçları	43
Tablo 8 Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalamaları ve t Testi Sonuçları	44
Tablo 9 Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön test ve Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalamaları ve t Testi Sonuçları	45
Tablo 10 Deney Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön test ve Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalamaları ve t Testi Sonuçları	46

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 1* Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön-Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalama Grafiği . 43
- Şekil 2* Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Son-Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalama Grafiği 44
- Şekil 3* Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön-Test, Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalama Grafiği. 45
- Şekil 4* Deney Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön-Test, Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalama Grafiği..... 46

ÖZET

6. SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİNİN KÜLTÜREL MİRAS KONUSUNDA ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

Bu araştırmanın amacı, “6. sınıf Görsel Sanatlar Dersinin Kültürel Miras Konusunda Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisini” incelemektir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın öğretmenler için hazırladığı Görsel Sanatlar Kılavuzu’nda kültürel miras öğrenme alanı bulunmaktadır. Bu alan, tarihi eserleri, Anadolu’da yaşamış uygarlıkları öğrenciye tanıtarak öğrenciyi kültürel mirası koruma bilincine eriştirecek kazanımlar içermektedir. Kültürel miras konusunun hedeflerine ulaşmada çok alanlı sanat eğitimi yönteminin öğrenci başarısına etkisi üzerine araştırma yapılmıştır. Ülkemiz koşullarına uygun olarak geliştirilmiş sanat eleştirisi, sanat tarihi, estetik, uygulama gibi sanat disiplinlerini içeren öğretim yöntemi olan çok alanlı sanat eğitimi yöntemi ile öğrencilerin kendi kültürünü ve dünya sanatını tanıması, koruma bilinci geliştirmesi, sanatın ve güzelliğin doğasını anlaması ile birlikte el becerisini geliştirmesi hedeflenmektedir.

Araştırmanın evrenini, Manisa ili, Akhisar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Ülkü Ortaokulu’nun 6. sınıf öğrencileri, örneklemini ise bu okulun 6/C ve 6/D sınıflarında okuyan toplam 60 öğrenci oluşturmuştur. Uygulama, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmada, deneysel yöntem kullanılmış olup, deneysel yöntemde kontrol gruplu ön test son test deseni uygulanmıştır. Okulun 6. sınıflarından random yöntemiyle belirlenmiş olan 2 şubeden biri deney grubunu diğeri ise, kontrol grubunu oluşturmuştur.

Örneklem grubunu oluşturan deney ve kontrol grubu öğrencilerine araştırmacının geliştirdiği kültürel miras başarı testi ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Deney grubunda müze gezisi yapılmış ve çok alanlı sanat eğitimi yöntemi uygulanmıştır. Kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yöntemiyle ders işlenmiştir.

Araştırma verileri, Kültürel Miras Başarı Testi ile toplanmış, verilerin analizinde SPSS 17.0 paket programı kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre deneysel grupta anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi, Geleneksel Öğretim, Müze Eğitimi

ABSTRACT

THE EFFECT OF THE USE OF THE MULTI-DISCIPLINARY ARTS EDUCATION METHOD IN THE 6TH GRADE VISUAL ARTS COURSE CULTURAL HERITAGE UNIT ON STUDENT ACHIEVEMENT

The purpose of this research is to examine “the effect of 6th grade Visual Art Lesson Multi-Disciplinary Art Education Method about cultural heritage on student success”. There is a learning field of cultural heritage in the Visual Arts Guide published by the Ministry of National Education for teachers. This learning field contains learning outcomes that aim to bring students to a state of awareness of protecting cultural heritage by introducing civilizations that have lived in Anatolia. The research was conducted, in achieving learning outcomes of cultural heritage, to identify the effect of the multi disciplinary art method on student success. Students are aimed to get familiar with their own country’s culture and the world’s art, develop protection awareness, understand the nature of art and beauty, and improve handcraft skills with the multi disciplinary art method, an educational method that includes art disciplines such as art critics developed in accordance with our country’s conditions, art history, aesthetics and applications.

The population of the study consists of 6th grade students of Ülkü Secondary School, under district directorate of national education Akhisar, Manisa; and the sample consists of a total of 60 students in classes 6/C and 6/D. The research application was conducted in 2018/2019 academic year.

Experimental method was used in this research. Control grouped pre-test and post-test pattern was applied in the experimental method. One of the two classes selected randomly among 6th grades of the school formed the control group, and the other formed the experimental group.

Experiment and control groups that form the sample group were applied the cultural heritage achievement test prepared by the researcher as pre-test and post-test. A museum visit was conducted with the experimental group and multi disciplinary art education method was applied. In the control group, the course was taught in traditional teaching methods.

The research data were collected with the cultural heritage achievement test, SPSS 17.0 package program was used for data analysis. Obtained data revealed meaningful difference in the experimental group.

Keywords: Multi-Disciplinary Art Education Method, Traditional Teaching, Museum Education

BÖLÜM I GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Sanat eğitimi bakış açısı ile insan; sanat tarihi, estetik ve günümüzün sanatı hakkında konuşabilecek düzeyde bilgi sahibi, bugünü anlayıp yarına bakabilen insandır. İnsanın sanatı yaşamı ile bütünleştirdiğinde, daha bilinçli ve duyarlı olmasının yanı sıra güzeli algılama yetilerinin gelişmiş olacağı, yaratıcı yönlerinin artacağı ve çok boyutlu düşüneceği bilinen bir gerçektir. Bu bağlamda insanın yetişmesinde sanat eğitimi yadsınamaz bir öneme sahiptir (Artut, 2007).

Genellikle müzeler eğitim kurumlarının bir alanı olarak ifade edilseler de, insanların sanatsal ve kültürel yaşamlarında kritik ve etkin rol oynayan mekânlar haline getirilebilir. Bu haliyle müzeler yerel topluma ve eğitim kurumlarına ciddi anlamda katkı sağlayabilir. Kuşkusuz, insanlar müze eğitimi sayesinde temel olarak kültürel düzeylerini geliştirip görsel-estetiksel duyarlılıklarını ve ifade güçlerini artırırlar (Artut, 2007).

İlköğretim öğrencilerinin, sanata dair ürünler ortaya koyacak yetenekleri olmasa da sanatın, sanat eserinin, tarihi eserin ne olduğu, sanatçının kim olduğu hakkında edineceği bilgiler onları müze kavramına ve müze ziyaretleriyle birlikte müze bilincine eristirecektir. Çocuğun görsel biçimlendirme ve sanat kültürü üzerine edindiği bilgiler, çeşitli malzemelerle oluşturduğu özgün tasarımlar onun sanat eğitimi serüveninin başlangıcını ve alt yapısını oluşturur. Çocuğun bu adımlarının müze ziyaretleri ile desteklenmesinin sanatsal ve kültürel gelişimine önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ülkelerin kalkınmasını sağlayacak en büyük gücün eğitim olduğu düşünüldüğünde, nitelikli, birikimli insanlardan oluşan bir toplumda her alanda başarı sağlanacağı gibi aynı zamanda bu başarı her işin kalitesini de beraberinde getireceği düşünülmektedir.

Görsel sanatlar eğitimi derslerindeki başarısızlığın nedenlerinden birinin eğitim strateji ve yöntemlerinin etkili bir şekilde kullanılamayışıdır. Geleneksel yöntemlerle öğrencilerin pasif alıcı durumda kalması dersin amacına ulaşmasına engel teşkil ettiği düşünülmektedir. Yapılan araştırmalara göre eğitimde bilişsel zekâya ağırlık verilmesi, öğrencilerin teorik bilgilerle akademik başarılarının yükseltilmeye çalışılması öğrencileri hem ezberciliğe itmekte hem de sosyal ve kültürel yönden geri bırakmaktadır. Çok alanlı sanat eğitimi yöntemi ile öğrenciye kendini ifade etme olanağı sunan uygulamalı çalışmaların yanı sıra sanat tarihi, estetik, sanat eleştirisi alanlarına dair bilgi ve becerilerin de kazandırılması hedeflenmektedir.

1.2 Amaç ve Önem

Bu araştırmanın amacı, “6. sınıf Görsel Sanatlar Dersinin Kültürel Miras Konusunda Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi”ni belirlemektir. Kültürel miras konusunun hedeflerine ulaşmada sanat tarihi, estetik, sanat eleştirisi ve uygulamalı çalışmaların birlikte kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi üzerine araştırma yapılması düşünülmektedir. Çok alanlı sanat eğitimi yöntemi uygulamalı çalışmalarda öğrencilerin başarısını arttırmakla birlikte öğrenciye eserin içinde bulunduğu dönemi anlama, estetik beğeni ve eleştirel düşünme becerisi kazandırmayı amaçlayan bir eğitim sistemidir. Sanat eserlerinin ve kültürel mirasın tanınmasına ve korunmasına yönelik bilincin oluşması adına Ortaokul Görsel Sanatlar Dersi Programında kültürel miras öğrenme alanı bulunmaktadır.

Literatür incelendiğinde, Ortaokullarda 6.sınıf görsel sanatlar dersinin kültürel miras konusunda çok alanlı sanat eğitimi yönteminin öğrenci başarısına etkisine dair herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan araştırmanın alandaki önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. Aynı zamanda, Ortaokullarda Görsel Sanatlar Eğitimine yeni yöntem ve teknikler kazandıracağı, müzeleri ziyaret eden, tarihi eserleri tanıyan, koruyan ve değer veren öğrenciler yetiştirerek topluma sanatsal ve kültürel anlamda katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.2 Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri

6. sınıf görsel sanatlar dersinin kültürel miras konusunda çok alanlı sanat eğitimi yönteminin öğrenci başarısına etkisi var mıdır?

Kontrol ve deney gruplarındaki öğrencilerin ön test sonuçlarına göre kültürel miras konusunda başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Kontrol ve deney gruplarındaki öğrencilerin son test sonuçlarına göre kültürel miras konusunda başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test sonuçlarına göre kültürel miras konusunda başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test sonuçlarına göre kültürel miras konusunda başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3 Sınırlılıklar

Araştırma, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Manisa ilinin Akhisar ilçesindeki Ülkü Ortaokulu'nun 6. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

Araştırma, İlköğretim Görsel Sanatlar dersi (1-8. sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu'nda 6. sınıfların kültürel miras konusunun kazanımlarıyla sınırlıdır.

Araştırma, deney ve kontrol gruplarında eşit olmak üzere 4 haftalık deney süreci ile sınırlıdır.

Veri toplama araçları açısından; "Kültürel Miras Başarı Testi" ile sınırlıdır.

1.4 Varsayımlar

Araştırmaya katılacak öğrencilerin, uygulanacak olan Kültürel Miras Başarı Testine içtenlikle yanıt verecekleri varsayılmaktadır.

Araştırma sürecinde, tüm deneklerin kontrol altına alınamayan dış etkenlerden eşit düzeyde etkileneceği varsayılmaktadır.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin öğrenmeye karşı ilgileri eşit kabul edilecektir.

1.5 Tanımlar

Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi: Sanatsal uygulamalar, sanat tarihi, sanat eleştirisi ve estetiğin oluşturduğu dört disiplinin uyumlu bir bileşkesini öngören bir sanat eğitimi yaklaşımıdır.

Geleneksel Öğretim: Genel olarak öğretmenin liderliğinde gerçekleştirilen öğretmenin etkin, öğrencilerin pasif oldukları araştırma vb. etkinliklerin bireysel çalışma ile sürdürüldüğü öğretim sürecidir.

Müze Eğitimi: Müzelerin koleksiyonlarını ziyaretçilerde merak, ilgi ve heyecan uyandırmak amacıyla ziyaretçi merkezli eğitim programları hazırlama ve uygulama süreci olarak adlandırılır (Ayaydın, Mercin, Şahan, Süzen, Çapar, & Geçen, 2013)

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE / KAVRAMSAL ÇERÇEVE / İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Sanat Eğitimi

Günümüze değin eğitimin birçok tanımı yapılmıştır. Bu tanımlar içinde ortak olan en önemli şey bireyde istendik “davranış değişikliği” kavramıdır.

Demirel eğitimi şöyle tanımlar. “*Eğitim, bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürleme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir*” (Demirel, 2008, s. 32). Çünkü yaşantımızdaki en önemli ve belirgin özelliğimiz, davranışlarımızdır. Davranışlar yoluyla iletişim kurulur, yine davranışlar ile yetenek ve yaratıcılık ifade edilir (Yolcu, 2018, s. 72).

İnsanoğlunun ilkçağlardan bu yana sanat ve eğitim ile bütünleşmiş bir yaşantısı olmuştur. Resmi olmayan (informal) olarak adlandırılan bu durum insan doğasının içtepik davranışlarıdır. Mağara duvarlarına resimler yapması, avcılığı öğrenmesi, çeşitli aletler ve kap kacaklar yapması, hayvanları evcilleştirmesi gibi birçok davranışı doğası gereği öğrenmiş ve gelecek kuşaklara eğitim yoluyla aktarmıştır. İnsanın resmi (formal) bir eğitim almasa bile yaşamını kolaylaştıracak, işlevselliği olan sanatsal ürünler ortaya koyması insanın doğuştan getirdiği sanat yapma özelliğine sahip olduğunu göstermektedir (Artut, 2007, s. 99).

yüzyılın başlangıcından beri sanat eğitimi sanatların tüm alanlarını kapsayacak şekilde okul içinde ve okul dışında yapılan yaratıcı çalışmalar olarak tanımlanmaktadır (San, 2003, s. 17). Sanat eğitimi kuramları örgün eğitim içinde yer alan sanat eğitimi, çocuğun ve gencin, algılama, izlenim, gözlem, araştırma, çağırışım, imgelem, buluş, bilgi, düşünme, usavurma ve değerlendirme gibi tüm duygusal ve düşünsel süreçlerini çalıştırır. Görsel alanda ya da müzik, tiyatro, dans, yazın gibi alanlarda sesi, rengi, ritmi, bedeni, sözü kullanarak sanatsal biçimlere ve formlara ulaşma sürecini kapsar. Bu süreçler ile çocuğu ve genci çağımızın bilim ve teknoloji dünyası ile tanıştırap kişisel yeteneklerini geliştirmesine olanak sağlar (San, 2003, s. 24).

İnsanoğlu dünyayı anlamak, anlamlandırmak ve yorumlamak için sanatı bir yol olarak kullanır. Sanata ilgi duyma, sanatsal etkinliklerde yer alma her bireyin yaşam gereksinimidir (Artut, 2007, s. 99).

Eğitimin en temel hedefi; mutlu, huzurlu, hoşgörülü, çevreye duyarlı ve uyumlu bir biçimde yaşamayı sağlamaktır. Bunun yolu karşılaşılan zorlukları akılcı ve yaratıcı bir yolla çözüme kavuşturmadır (Yolcu, 2018, s. 71).

Kişinin yaratma sürecinde özgür olmasının kişiliğini ve üslubunu geliştirmede önemli olması sebebiyle özgürce düşünmesini, üretmesini engelleyecek etmenlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Kişiliğin uyumlu gelişimi uyumlu bir toplumun sağlanmasının ön koşuludur (San, 2003, s. 135).

Atatürk, *“Bir milleti yaşatmak için bir takım temeller lazımdır ve bilirsiniz ki, bu temellerden en mühimlerinden biri sanattır.”* Atatürk’ün veciz sözlerine ve cumhuriyet dönemi sanat politikalarına yakından baktığımızda kültürümüzden aldığımız ulusal değerleri evrensel olanla bütünleştirmenin ve toplumun sanatla meşgul olmasının önemi üzerinde hassasiyetle durduğunu görmekteyiz. *“Sanatsız kalmış bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir”* sözü ülkemizde sanat eğitimcilerine kutsal bir görev düştüğünü, sanatı anlayan, eleştiren, estetik duyarlılıkla üreten çocukların ve gençlerin yetişmesinin toplum için hayati bir unsur olduğu anlaşılmaktadır.

Sanatın bu denli önemli oluşunu bilimin de temelinde yatan özgür ve eleştirel düşüncenin, yaşamı sorgulayarak yepyeni dünyalar yaratmasına bağlamaktadır. Sanat eğitimi okuma yazma gibi insanın temel gereksinimi olarak kabul edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (İpşiroğlu, 2004, s. 27).

Albert Einstein “Hayal gücü bilgidен önemlidir” der. Okulların eğitim öğretim programlarında sanat eğitimi derslerinin nitelik ve nicelik olarak yeterliliği hayal kuran, insanlığa faydalı projeler üreten nesillerin yetişmesine olanak sağlayacaktır.

Sanatın iyileştirici, duyguları, düşünceleri sağaltıcı özelliğe sahip olduğu bilinmektedir. Uсталık gerektirmeksizin kişinin kendini ve yaşadığı çağı anlamlandırmasını sağlayacak bir imkândır. William Glackens *“Sanat kendi başına bir şey değildir. O sizin içinizdedir; sizin düşüncenizin özgünlüğünü ifade etmeniz için ilginç bir yoldur”* demektedir (Artut, 2007, s. 89).

Sanat eğitimi, bireyin tüm ruhsal ve bedensel yaratıcılık gücünün olgunlaştırılmasını, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını ana unsur olarak ele alır. Sanat eğitimi, bireyin yaratıcı güç ve birikimlerini açığa çıkararak onların sanata ilişkin ön yargılarını

kıran, sanattan anlayan, sanat destekleyicisi, seçkin sanat tüketicisi olarak yetiştirmeyi hedefler (Artut, 2007, s. 100).

Sanat eğitimi, tüm toplum ve ülkeler için temel bir gereksinimdir. Bireylerde ruhsal rahatsızlıkların artmasında, sanayileşmenin, değişen kent yaşantısının, makineleşmenin

yarattığı tüketici ve hızlı yaşam tarzının insanların rahatlama imkânlarının kısıtlanması yatmaktadır. İnsanların yaratma çabasından yoksun kalışları en belirgin sorundur. Hazır tüketim ürünlerinin tercih edilir olması, yaratma isteğini ve gücünü köreltmektedir. Hal böyle olunca toplumun bedensel, ruhsal yaşantısında dengeyi ve uyumu yakalamanın sanat eğitimi ile sağlanacağı düşünülmektedir. Sanatsal algılama birikimleriyle estetiksel ölçütlere uygun olma gayesi olmaksızın yapıt üretmeleri, bireylerin kendilerini ekonomik ve haz'sal anlamda sağaltabilmelerine olanak sağlayacaktır (Artut, 2007, s. 115).

Sonuç olarak insan; sanat tarihi, estetik ve günümüzün sanatı hakkında yorum yapabilecek düzeyde bilgi sahibi olmalıdır. Ayrıca sanat ile insan yaşamı bütünleştiğinde, insanların daha duyarlı olması, geniş boyutlu düşünebilmesi, yaratıcı kişiliğe yatkın ve güzeli algılama yetilerinin gelişmiş olması beklenmektedir (Artut, 2007, s. 117). İnsanın sanatsal bakış açısı kazanarak yaşamını anlamlandırmasının, çevresini güzelleştirmesinin, kültürüne sahip çıkmasının ve onu yüceltmesinin sanat eğitimi ile gerçekleşeceği düşünülmektedir.

2.2 Sanat Eğitiminin Gerekliliği ve Amaçları

İnsan ruhunun yüceltilmesi, insanın özgürleşmesi, bireylerin ruhsal gereksinimlerinin doyurulması, dengeli, çağdaş, duyarlı bir toplum yaratılması gayesi sanat eğitiminin gerekliliğinin özüdür. Sanat eğitimi, bireylere sosyokültürel yaşamını, kişisel deneyimlerini öznel bir alanda özgür anlatım olanakları ile ifade imkânı sağlar (Artut, 2007, s. 115).

Sanat eğitimi, her yaştaki bireyin hayatında önemli bir yere sahiptir. Sanat, bireyin sosyal ilişkilerini ayarlamasını, işbirliği ve yardımlaşmayı öğrenmesini, bir işe başlayıp bitirme sevincini tatmasını, üretken olmasını sağlaması yönüyle önemlidir. Sanat eğitimi, bireylerin gözlem yapma, el becerisini geliştirme ve sentez yapmasına yardımcı olur. Sanatla kurulan bağ ürün ortaya koyma, seyretme, dinleme, okuma, yazma gibi hangi boyutta olursa olsun insanın duygularını ve duyarlılığını harekete geçirir. Aynı zamanda bilişsel, duyuşsal anlamda zihinsel süreçleri aktive eder (Yolcu, 2018, s. 79).

Bir ifade ve iletişim aracı olarak sanat eğitimi, yetenekleri ve hayal gücünü geliştirir, etik değerleri korur, özgüveni güçlendirir, özgün düşünmeyi sağlar, ruh sağlığını korur (Ayaydın, Mercin, Şahan, Süzen, Çapar, & Geçen, 2013, s. 2).

Çevremizde gördüğümüz zevksizlikte, karmaşada, duyarsızlıkta sanatın yoksunluğunu hissederiz. Eğer çevremizde güzelliği, uyumu, empatiyi, sevgiyi görüyorsak orada sanatın varlığından söz edebiliriz. Ressam Piet Mondrian “Hayat dengeye kavuştukça sanat ortadan kalkacaktır” diyerek sanatın bir denge ve uyum unsuru olduğunu ifade etmektedir (Pektaş, 2018).

Sanat eğitimcisi Herbert Read, sanat eğitimin gerekliliğini “*Sanat, hayata uygulanan öyle bir mekanizmadır ki, onsuz toplumlar dengelerini kaybederler.*” özdeyişi ile anlatmaktadır.

Türkiye’nin yetenekli, yaratıcı sanatçı ve tasarımcılara, kültür ve tabiat varlıklarını tanıyan çağın yaşantısını, sanatını eleştirel gözle değerlendirebilen insanlara gereksinimi vardır. Bu sebeple öğrencilerin günümüzün sanat meslekleri konusunda da bilgi sahibi olmaları gerekir (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 37). Birçok meslek dalında fark yaratan ürünler ortaya koymanın yolu konuya bakışın sanatla bütünleşmesinden geçmektedir. Örneğin, Steve Jobs, aldığı kaligrafi dersi sayesinde ilk bilgisayar olan mac’i güzel bir tipografiye sahip şekilde tasarlama imkânını yakalamıştır (Pektaş, 2018).

Alakuş ve Özsoy (2017), görsel sanatlar eğitiminin temel amaçlarını dört temel amaç etrafında sınıflandırmaktalar. Bunlar, estetik amaçlar, algısal amaçlar, teknik amaçlar, bireysel ve toplumsal amaçlardır.

Görsel Sanatlar Eğitiminin Temel Amaçları

Estetik amaçlar; öğrencilerin estetiğin ne olduğunu sorusunu kendi sanat biçimlerini oluşturmada, sanat eserlerini ve çevresini incelemede düşünmesini sağlamak.

Algısal amaçlar; sanata duyarlılığı sağlarken ihtiyaç duyulan algısal becerileri öğrencilere kazandırmak.

Teknik amaçlar; araç gereç gibi materyalleri tanıma, kullanma gibi becerileri öğrencilerin yeteneğini geliştirecek şekilde öğrencilere kazandırmak.

Bireysel ve toplumsal amaçlar; öğrencinin sanat eğitimi ile edindiklerini hayatında kullanmasını ve problem çözme becerilerine katkı sağlamak (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 42).

Okulöncesinden başlayarak eğitimin her kademesinde çocukların ve gençlerin çeşitli türden müzeler, sanat galerileri, sanatçı atölyeleri vb. gibi mekânlarda zamanlarını geçirmeye yönlendirilmesi ile sanatı, sanatçıyı yakından tanıma, inceleme yapabilme şansına erişmeleri sanat eğitiminin amacına ulaşmasını sağlayacaktır. Öğrenciler görsel sanatlar dersinde edindiği bilişsel ve duyuşsal birikimini kültürel mirasın izlerini bulacağı sanat ve müze ortamında pekiştirmelidir. Sanat eğitimi temelli öğrenme ortamında yetiştirme, öğrencilerin geleceğin çağdaş insanı olmasını sağlamanın yanında toplumda sevgiyi, hoşgörüyü, saygıyı, empatiyi yeşerteceği düşünülmektedir.

2.3 Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi

Bilimde belli bir sonuca ulaşmak için, bir plan doğrultusunda hareket edilir. Planlanıp izlenen yola ise yöntem denir. Sanat eğitimcisi de sanat eğitiminin hedeflerine ulaşmak için konuyu nasıl öğretilibilirim sorusu ile karşı karşıya kalır. İşte bu durum sanat

eğitiminin yöntem sorunu olarak ele alınır. Sanatsal anlatımda duygu, yetenek, yaratıcılık devreye girdiğinden ve sanatta özgünlüğe ulaşmada kesin doğruların olmayışından sanat eğitiminde yöntem konusu anlaşılması ve sonuca bağlanması güç bir hal almıştır (Yolcu, 2018, s. 88). Sanatın sadece bir el becerisi olduğu fikri sanat eğitiminin uzun yıllar uygulamalı çalışmalardan ibaret bir faaliyet olarak görülmesine sebep olmuştur. Çocukların bol araç gereç ile yapacağı uygulamaların çokluğu çocuğun yaratıcılığını ve el becerisini olumlu yönde etkileyeceği sanılırdı. Sanat eğitiminin tanımına ve ilkelerine bakacak olursak uygulama sürecinin ağırlıkla üzerinde durduğu el becerisi yetisinin yetersiz olduğu görülecektir. Diğer yandan, çocuğun ortaya koyduğu ürün kadar, bir eser karşısında düşünme, estetik haz alma gibi takındığı tavır aynı ölçüde önemlidir (Yolcu, 2018, s. 96).

Öyleyse, yeteneği olmadığını düşünen çocukların bile sanat derslerinin çok alanlı öğretim yöntemleri ile işlendiğinde öğrencinin bir sanat eserini incelemesi, eserin tarihini araştırması ile eleştirel bakış açısı, kültürlenme, estetik duyarlılık gibi kazanımlar elde etmesinin yanı sıra bilişsel yönden ve el becerisi yönünden de gelişmesi sağlanacaktır. Böylece çocuk ileride hangi mesleğe sahip olursa olsun hayatında sanata yer verecektir.

Ezber ve tekrara dayalı, öğrencinin pasif alıcı durumda olduğu geleneksel eğitime dayanan çok alanlı sanat eğitimi yöntemi ülkemiz sanat eğitiminde uygulamaya konulmuş bir eğitim metodudur (Demirci Katıranlı, 2004, s. 17). Çocukların bilme, keşfetme merakı onun bu yönlerini desteklemeyen eğitim öğretim ortamına girdiğinde zamanla kaybolmaya başlar. Onları yaratıcı düşünme, üretme becerilerini köreltmeden doğru ve tekili yöntemlerin sanat eğitiminde kullanılması oldukça önemlidir.

Sanat eğitiminde kopya yöntemi, bellek eğitimi yöntemi, kolaydan zora yöntemi, müzikli yöntem, psikolojik yöntem, drama yöntemi, gösteri (demonstrasyon) yöntemi, çocuk sanatı yöntemi, sanat yoluyla eğitim ve disipline dayalı sanat eğitimi yöntemi şimdiki adıyla çok alanlı sanat eğitimi yöntemi uygulanan başlıca yöntemlerdir. Okulda uygulanan programların, öğretmenlerin genel yapısının öğrencilerin yaratıcılıklarının geliştirilmesinde öğretim yöntem ve teknikleri ile ilişkisi yadsınamaz bir yakınlık içindedir (Demirel, 2008, s. 181).

Elliot Eisner şekillendirdiği ve oluşturduğu Disiplin Temelli Sanat Eğitimi ile, sanatsal öğrenmenin, sanat materyalleri ile uygulama yapabilmekten daha fazla şeyler içerdiği görüşünü savunmuştur. Öğretmenin rolünün materyal desteği ve duygusal destekten daha aktif olduğunu kavramlaştırmıştır (Çelebi, 2012, s. 23). 1960'larda Eisner, A.B.D. hükümetince müfredat programını geliştirmek üzere görevlendirilmiştir. İlköğretim okullarında "Kettering Sanat Öğretimi Projesi" başlatarak yönetime doğrudan ve önemli

katkılar sağlamıştır (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 108).

Bu yöntemin ortaya çıkışıyla ilgili Özsoy ve Alakuş'un (2017: 107) tespitleri şöyledir:

Amerika Birleşik Devletleri'nde okul ders programlarında sanat eğitime olması gereken önemin verilmediği tespit edilir. Eğitimin geliştirilmesi çalışmalarında genel eğitim programının içinde sanatın merkezi bir konumunun olması gerektiği düşüncesinden hareketle 1982'de Getty Güzel Sanatlar Eğitim Merkezi açılır. Görsel sanatlar eğitiminde uygulamalı çalışmalar, sanat tarihi, sanat eleştirisi ve estetiğin birleşiminden oluşan dört disiplini benimsemişlerdir.

Dobbs, "Sanatta Öğrenme ve Sanat Yoluyla Öğrenme" adlı kitabında disiplin tabanlı sanat eğitimi şöyle tanımlar:DTSE, başta ilk ve ortaöğretim öğrencileri için geliştirilen fakat aynı zamanda yetişkin eğitiminde, yaşam boyu eğitimde ve sanat müzelerinde kullanmak için formüle edilen kapsamlı bir görsel sanatlarda öğrenme ve öğretme yaklaşımıdır (Özsoy & Alakuş, Görsel Sanatlar Eğitiminde Özel Öğretim Yöntemleri, 2017, s. 108).

Sanat eğitiminin batıda 60'lı yıllardan başlayarak, ülkemizde ise, 70'li yıllardan beri "bir disiplin alan olarak sanat eğitimi" ya da "sanata doğru eğitim" giderek yaygınlaşmaktadır (Kırıçoğlu, 2005, s. 31).

1980'li ve 1990'li yıllarda MEB'in Dünya Bankası ile birlikte gerçekleştirdiği, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında YÖK tarafından eğitim fakülteleri yeniden yapılandırılmıştır. Bu değişikliklerle resim-iş eğitimi bölümleri, anabilim dalları olarak ayrılmıştır. "Alan" ağırlıklı programlardan "alan öğretimi" ağırlıklı programlara doğru yapılandırılmıştır. Fakülte okul işbirliği dikkate alınmış olup okullardaki öğretmenlik uygulamaları tekrar düzenlenmiştir. 60'lı 70'li yıllarda sanatsal uygulamanın önemine odaklanan ve uygulamalı çalışmaları her şeyin üstünde tutan anlayışın yerini çocuğa "yaratıcılık ve özgür anlatım" olanakları sağlayan farklı disiplinlerin birleşmesinden oluşan sanat anlayışı almıştır. Bugün ülkemizde yeni yetişen sanat eğitimcileri disipline dayalı sanat anlayışı ile eğitilmektedir (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 109).

Müfredat programları çağın gelişimine ve değişimine ayak uydurabilmelidir. Öğrencilerin tek yönlü yetişmemesi için sanat tarihi ile kendi kültürünü ve dünya sanatını tanıyan estetik ile sanatın ve güzelliğin doğasını anlayan, eleştiri ile sanat eserini iyi tanıyan, gösterge bilimsel açıdan anlayabilen öğrencilerin yetişmesi nitelikli sanat eğitimi programlarının alanın uzmanlarınca hazırlanması ile sağlanacaktır. Uygulamalı çalışmalar ile

görme becerisi ve yaratıcılığı gelişen sanatsal teknikleri duygu ve düşüncelerin ifadesinde araç olarak kullanan bireylerin yetişmesi hedeflenmelidir. Bütün bu alanların bir arada etkin bir biçimde verilmesi eğitim ortamı olarak müzelerden yararlanmayı ihmal etmemekle başarıyı getirecektir. Müzede gerçek objeler (sanat eseri, tarihi eser, etnografik eser vb.) ile karşı karşıya gelerek, dokunarak, yaşayarak, müze imkânları çerçevesinde yapacağı uygulamalar sonucu kalıcı öğrenme sağlanacaktır (Buyurgan & Buyurgan, 2007, s. 18).

Ülkemiz koşullarına uygun olarak geliştirilmiş sanat eleştirisi, sanat tarihi, estetik gibi farklı sanat disiplinlerinin yanı sıra, çok kültürlü ve kültürler arası bir anlayışı içeren bir ders öğretim programı ve bu yeni yönetime de “Çok Alanlı Görsel Sanatlar Eğitimi” adı verilmiştir (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 110). Eğitim bireyin kişiliğini geliştirici, onu yaratıcı, sorgulayıcı, araştırmacı, bildiklerini uygulayabilen nitelikler kazandırdığı zaman eğitimin çağdaşlığından söz edilebilir (Yolcu, 2018, s. 71).

Estetik, sanat tarihi, eleştiri (teori-kuram) ve uygulama birbirinden bağımsız birer sanat öğretim modeli değildir. Çünkü, deneysel çabalar kuramsal bilgilere ve tekniklere

bağlı olarak gerçekleşir. Sanat öğretiminin temelinde verilen teorik bilgilerin uygulamanın ve sanatın anlamının kalıcı olmasını sağlayacağı düşünülmektedir (Artut, 2007, s. 101).

ÇASEY’i bir araya getiren dört disiplinin (sanat eleştirisi, sanat tarihi, estetik, uygulama) her biri ayrı ayrı anlatılarak ele alınabilir.

2.3.1 Sanat Eleştirisi

Sanat eserinin zarif bir el becerisi (zanaat) olarak görülmesi sebebiyle antik dönemde sanat eleştirisi diye bir şey söz konusu değildi. O dönemlerde bir kişiye ait yaratım da söz konusu olmadığından ortaya çıkan ürün bir atölye çalışması olarak görülürdü. Bu sebeple bir yaratıcısı olmayan sanat eserini eleştirmekte mümkün olmamıştı. Rönesans dönemine bakıldığında eleştiri ve eleştiri kurumu yine görülmez. Rönesans kapsamlı bir estetik kuram ya da sanatlar sistemi üretmemiş olmasına karşın ileriki yüzyıllarda ortaya çıkacak olan estetik kuramın gelişmesine zemin hazırlamıştır. Modern eleştiri salonlarda düzenlenen sergiler ile başlar (Balcı, 2013, s. 13).

Ünlü ansiklopedist Diderot’un salon eleştirileri alanın ilk örnekleri arasında gösterilir. Bu sergilerde yer alan sanat eserlerini halka tercüme eden yazılar niteliğindedir (Balcı, 2013). Genel bir tanımla sanat eleştirisi, sanata karşı duyarlı bir tepki verme ve bir sanatsal araştırma sürecidir (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 120).

Halk arasında yergi anlamında kullanılan eleştiri kelimesi kusurları görme, belirtme olarak kullanılsa da sanat eğitiminde eleştiri, bir sanat eseriyle öznenin karşı karşıya

gelmesiyle oluşan bir üst dil olarak kullanılmaktadır (Yolcu, 2018, s. 100).

Yapılan bir çalışmanın sanat eseri olup olmadığını ya da bir sanat eserini tartışma adına yöntem öne süren bilinen ilk sanat eğitimcisi Edmund Feldman'dır. Sanat eleştirisi öznel ve kapsamlı eleştiri olmak üzere iki türe ayrılabilir. Öznel eleştiri de tek bir sanat eserinde odaklanarak eserde gözlemleme yoluyla algılanan ve duyumsanan özellikler incelenir. Bu özellikler üzerine yoğunlaşarak varılan ipuçları değerlendirilir. Kapsamlı eleştiri ise, sanat eserinin üretildiği zamanın sosyolojik, tarihsel, siyasal ve ekonomik durumunun incelenerek, bu bilgiler ışığında araştırmanın yapıldığı yönetime denir. bu açıdan bakıldığında sanat tarihi ve sanat eleştirisi yöntemlerinin örtüştüğü görülür (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 120).

“Öğrenciler eleştirel araştırmanın tarihi etkiler içerdiğini; kim, ne zaman, nerede ve nasıldan öteye gittiğini ve entelektüel tarafsızlığın esasından uzaklaştığını anlamaya başlarlar. Önemli olan sanatın nedenlerini araştırmaktır. Nedeni araştırmak sanat objesinden uzaklaşmayı, ötesine gitmeyi gerektirir. Nedeni keşfetmek sebepleri araştırmaktır, hem akıldan hem kalpten, hem sanatçıdan hem de izleyiciden; neyin ilham verdiğini, altında yatanın ne olduğunu, öncesinde ve sonrasında neyin geldiğini araştırmaktır. Bütün bunlar olasılıkları araştırmak ve eleştirel metodolojiye alternatif aramak için bir çeşit entelektüel cesaret gerektirir” (Stout, 2000)

yüzyılda eğitimin en önemli amaçlarından biri de öğrencilerin hayatta iyi kararlar verebilen bireyler olmalarını sağlamak için, eleştirel düşünebilme becerilerini geliştirmek olacaktır. Görsel sanatlar eğitiminde eleştiri önemli bir yere sahiptir. Eleştiri ile bir sanat eseri hakkında derinlemesine araştırma yapmaya yoğunlaşan öğrenci, edindiği bilgilerden hareketle eser hakkında düşünce ve yorumlar üretir. Başkalarının ürettiği fikirleri dinler ve farklı düşüncelere saygı duyma bilinci gelişir (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 121).

Herbert Read sanat yapıtlarını incelemenin çocuğa sağladığı yararlar üzerine şunları söylemektedir. “Çocuğun, zamanımızın ve geçmişin sanat yapıtlarının anlamını kavrayacak bir konuma getirilmesi, onda sanat yapıtlarına karşı iyi bir tavır yaratabilmeyle ve onda bu tür yapıtların değerlendirilişinde rolü olan yetenekleri geliştirebilmeyle mümkün olacaktır (Şişginoğlu, 2008, s. 36).

Görsel sanat imgeleri çocukların ilgisini çekerek, çocuğu konuşmaya, yazmaya güdüleyen sorunlar ve konularla karşı karşıya getirir. Sanatı tartışma eyleminde öğrenci görsel kavramları ve terimleri kullanmayı öğrenir. Sanat eleştirisi ile öğrenci sanatın anlamının ne olduğunu sorgularken bir yandan da dilin betimsel kullanımını deneyimler

(Özsoy & Alakuş, 2017, s. 110).

Sanat eleştirisinin, değerlendirme, tanımlama, tercüme etme ve kuramsallaştırma gibi özellikleri barındırması gerekmektedir. Bunlar toplum nazarında sanatın daha iyi anlaşılmasına ve sanat eserinin daha iyi algılanmasında büyük rol oynayacaktır. Bu yüzden sanat eleştirisi, sanata, sanatçıya, izleyiciye ve toplumun sanatsal aktivitelerine irdeletip, önem vermektedir. (Dobbs, 2003)

Eğitimde en çok kullanılan eleştiri türü pedagojik eleştiridir. Öğrencinin sanat eserini nasıl anlayacağını, onunla nasıl iletişim kurabileceğini, onun nasıl değerlendirilebileceğini anlaması için örgün eğitimde uygulanır. Edmund Feldman, öğretmenin sorduğu sistemli sorular sayesinde çocuğun sanat hakkındaki konuşmalarının gerçekleştirebileceğini savunmaktadır. Bu sorular, çocuğun sanat ürününe yönelik izlenimlerini ve eserin anlamını ifade edebilmesine yönelik bir eğitim sağlamaktadır (Balcı, 2013, s. 48).

Araştırmaya yönelik sanat eleştirisinin ilk aşamalarını geliştiren Edmund Feldman'den sonra öğrencisi Gene Mitler ise “Görmeyi Öğrenmek-Öğrenmek İçin Bakmak” diye adlandırdığı bir dizi sorudan oluşan sanat eleştirisini geliştirmiştir. Eleştiriye öğretim yöntemi olarak eğitimde kullanılmaktadır (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 12).

Feldman dört aşamada uyguladığı modelinde çocuğa oyun duygusu içinde yönelttiği sorularla yanıtlar buldurmaya çalışırken çocuğun sanat eserine derinlemesine yoğunlaşmasını sağlamaktadır. Merkeze öğrencinin alındığı yöntemde öğretmen sanat eserinin entelektüel düzlemde anlaşılması için yönlendirici rol üstlenmektedir. Adım adım uygulanan bu sistem, çocuğun sistemli düşünebilmesine yardımcı olmakla birlikte görsel semboller aracılığıyla iletişimin nasıl sağlandığını öğrenir (Balcı, 2013, s. 48).

Sanat eleştirisi öğretiminin çok çeşitli yöntemleri olmakla birlikte en uygun modelin Feldman'ın dört aşamalı yöntemi üzerine temellenen eleştiri biçimi olduğu söylenebilir. Bu aşamaları sırasıyla şöyledir: Betimleme, çözümleme, yorumlama ve yargıdır.

2.3.1.1 Betimleme

Bu evrede, sanat eserine bakıldığında ilk bakışta gözlenen fiziksel yapısı (formu, ölçüleri, maddesi) veya konusu, tekniğine yönelik incelemeler esastır. Bu aşamada yapıta ilk kez görüyormuşçasına dikkatli bakmak önemlidir. Daha sonra öğrenciye “Ne görüyorsun, anlatır mısın?”, “Yapıt hakkında genel izlenimin nedir?” sorular yöneltilir. Öğrenciler önce yapıtı tarif ederler. Bu yapıtta görülen şekillerin neler olduğu; insan, kuş, ev, çiçek vs. gibi ya da soyut biçimler mi olduğu konuşulur. Bunların sayıları, duruş ve oturuşları, giyimleri

vs. gibi nasıl görüldüğüne dair açıklamaları da içine alır. Sanatın kendine özgü diline gereksinim duyulur ve tasarım elemanlarının betimlenmesine sıra gelir. Renk, çizgi, doku, form gibi elemanlar resimde nasıl yer aldığı, yoğunluğu açıklanır. Akıcı, ince, zengin, coşkulu, zarif, hareketli gibi bazı betimleme sözcükleri sıfat olarak kullanılır (Kırıçoğlu, 2005, s. 133).

Bu basamakta bilgi objelerinin ve ayrıntıların daha iyi anlaşılması için yavaş hareket etmek gerekir. Aksi takdirde bütün ayrıntılar incelenmeden acele yargıda bulunulmuş olunur. Bir diğer önemli husus da betimleme aşamasında nesnel olunmasına dikkat edilmesinin gerektiğidir (Balcı, 2013, s. 87).

Betimle aşamasında kullanılacak sorular (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 123)'a göre şöyledir;

- 1- Orada ne var? Ne görüyorsunuz?
- 2- Bu hangi sanat formudur? (resim, heykel, seramik vb.)
- 3- Yakından bakarak ana temanın ne olduğunu ve resim de neler olduğunu belirlemeye çalışın.
- 4- Sanat yapıtında hangi çizgiler etkin görünüyor? (düz, eğri diğerleri)
- 5- Sanat yapıtında hangi şekiller etkin görünüyor? (geometrik, organik, her ikisi de)
- 6- Bulduğunuz ana örüntü ve (motif) ve dokuları adlandırınız.

2.3.1.2. Çözümleme

Çözümleme aşamasında sanat eserinde sanatsal ilkelerin nasıl uygulandığı ve oluşturulduğu, hangi grafiksel düzende yapıldığına dair sorulara yanıtlar aranır. Örneğin, bir resimde renk uyumu, ritim, birlik-çokluk gibi sanat elemanlarının özgün kullanımı incelenir (Yolcu, 2018). Sanat eserinin bizim üzerimizde yarattığı etki ve anlam evreni eserdeki sanatsal düzenlemelerin ilgi çekiciliği ile dorudan ilgilidir (Balcı, 2013, s. 90).

Sanatçılar bir eseri izleyiciye etkili şekilde sunmak için çizgi, renk, motif gibi tasarım elemanlarını tekrar ederler; bunlar arasında ilişki kurarlar. Bu düzenlemeye kompozisyon denir (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 123). Gestalt psikologları alan sanat elemanları ve sanat ilkelerinden oluşan dış görünümle bu görünümün anlamı arasındaki ilişkiler üzerinde durmuşlardır. Sanat elemanları (renk, biçim, doku, leke vb) biçimin içrek yapısını oluşturur. Sanat ilkeleri ise kompozisyonu oluşturur (Balcı, 2013, s. 90).

Çözümleme aşaması temel olarak iki alan içinde yapılmaktadır. Birincisi sanat elemanları diğeri ise sanat ilkeleridir. Sanat elemanları olan renk, biçim, doku, leke gibi

elemanların tamamı biçimin içrek yapısını gösterir. Gestalt psikologları dış görünümle bu görünümün anlamı arasındaki ilişkiler üzerinde dururken, yapısal özellikleri bakımından bedenle aklın maddi ve maddi olmayan özelliklerine karşın ortak olan noktalarını belirlemişlerdir. Buna göre hız, biçim ve yön gibi ögeler gözle algılanabilen ifade biçimlerini taşıyan görsel niteliklerdir. Bu nitelikler bu dış görünüşün içerdiği yapıdan yani biçimin içrek yapısından gelmektedir. Sanat ilkeleri ise denge, uyum, çeşitlilik, birlik, vurgu vb öğelerden oluşur. Bu ilkeler sanat elemanlarının kompozisyonunu oluştururlar. Bütün bunlar belli bir amaç düşünce doğrultusunda bir araya gelerek bir düzen oluşturur (Balcı, 2013, s. 90).

Betimle aşamasında kullanılacak sorular (Balcı, 2013, s. 91)' ya göre şöyledir;

- 1- Hangi çizgiler görünüyor? (düz, eğri vb)
- 2- Hangi şekiller daha çok kullanılmış? (geometrik, organik) 3- Renkler daha çok nasıl düzenlenmiş? (sıcak, soğuk vb)
- 4- Açık renkler mi yoksa koyu renkler mi ağırlıktadır? 5- Mekân nasıl düzenlenmiş?
- 6- Doku var mı ve nasıl bir doku kullanılmış? (sert, yumuşak vb) 7- Birbirini tekrar eden şekiller var mı?
- 8- Resim hareketli mi yoksa durağan mı?
- 9- Fırça darbeleri var mı? Nasıl?

2.3.1.3. Yorumlama

Yorumlama aşaması, Sanat yapıtının temasının ne olduğuna, ne demek istediğine dair sorulara yanıtlar aranan aşamadır. Anlama ve anlam çıkarma sürecidir (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 124).

Her sanatçı ve eserin izleyicide farklı bir etki bırakır. Bazı ressamalar (Rembrandt, Turner) ışık ve renk ile, bazıları (Van Gogh, Renoir) fırça vuruşları ile, bazılarıysa (Daumier, Millet, Dali) konusuyla ilgi ve hayranlık uyandırır. Hangi yönüyle ön plana çıkarsa çıksın, her resmin yorumunda belli bir sıra ve düzen izlenmesi en uygun yoldur. Bu süreçte duysal bağlantılar, simgeler, çağdaş ve tarihsel anlam ve yorumu kapsayan çeşitli özellikler yer almaktadır (Yolcu, 2018, s. 104).

Eser eleştirisinin kalitesini ve geçerliliğini belirleyen iki şey vardır. Bunlardan ilki her yorumun betimleme ve çözümleme aşamasında elde edilen verilere dayanarak yapılmasıdır. Eleştirmenin asla eleştirdiği eserden bağımsız yorumda bulunmaması gerekmektedir. Diğeri ise, eleştirmenin belagat (güzel ve etkili konuşma sanatı) ustalığının

olması gerekir (Balcı, 2013, s. 92).

Yorum, kişi (süje) ile sanat eseri (obje) arasında kurulan bir ilişkidir. Bu ilişkide ortaya konan görüşler öznelidir. Yani yapılan yorumlar kişiden kişiye değişiklik gösterebilir (Yolcu, 2018, s. 104). Sanat eseri kendisi bir yorum olarak kabul edilir. Her eleştirmenin yorumda bulunabilmesi için sanat eseri açık bir yapıt olarak kabul edilir. Eleştirmenler her ne kadar birbirlerinden farklı görüşler de ortaya koysalar aynı zamanda birbirlerinin yorumunun gelişimine katkı da sağlarlar (Balcı, 2013, s. 93).

“Eğer bu yorum başarı ile biterse sonuç da sevindirici olur. Kagan, bu sevinç, için “ Bir yapıtı anlamamanın bir bilinmeyenini çözmenin, yapıtın bilgice ve değerce belirlenmiş olan yönünün sanki yeniden yaratılmasının sevincidir” der” (Kırıçoğlu, 2005, s. 134).

Betimle aşamasında kullanılacak sorular (Balcı, 2013, s. 94)’ya göre şöyledir;

1- Bu eser ne anlatmaya çalışıyor? 2- Bu eser size ne hissettiriyor?

3- Ne gibi bir ses veriyor? Ne gibi bir tat veriyor? Nasıl kokuyor? 4- Renkler neyi simgeliyor?

5- Bu çalışma bugün insanlara ne ifade ediyor? O zaman ne demek istemişti?

2.3.1.4. Yargı

Yargı aşaması, kişisellikten uzak, planlanmış, daha gerçekçi, açık ve net sorulara yanıtlar arandığı eleştirinin son aşamasıdır. Örneğin, sanatın, güzelin, estetiğin ne olduğunu ve sanat yapıtının toplumsal değerini belirleme adına teorilerin üretildiği bölümdür (Artut, 2007, s. 296).

Eleştiride yargı aşaması, izleyiciye bir sanat eserinin başarılı olup olmadığını belirlemede değerlendirme ölçütünün ne olduğunu düşündürmektedir. Bir sanat eserinde olmazsa olmazın, beklentilerin neler olduğu tartışılır (Balcı, 2013, s. 95). Bir sanat eserini izleyicinin beğenip beğenmemesi önemli değildir. Önemli olan eseri üne kavuşturan değerinin ne olduğunu anlamaktır. Burada devreye sanat kuramları girecektir. Eleştirmenler sanat kuramlarından yola çıkarak bir sanat eseri hakkında yargıya varırlar (Yolcu, 2018, s. 104).

Betimleme ya da çözümleme geriye bakarak fikir beyan ederken, yargı değişkenliğe açıktır ve estetik kuramlardan hareketle ileriye dönük yargıda bulunur (Yolcu, 2018, s. 104).

Katz, bir sanat kuramını, eserlerin neden sanat olarak kabul edildiğini açıklamaya çabası olarak tanımlar. Pek çok sanat kuramı bulunmakla birlikte burada sadece okullarda yaygın olarak kullanılan dört sanat kuramından bahsedilecektir. Bu kurmalara kısaca

değerler açıklanmaya çalışılacaktır:

Taklitçi ya da Yansıtmacı Kuram: Sanatçı ana temayı doğru bir biçimde tanımlamaya çalışmaktadır: olay, insan, nesneler.

Biçimci Kuram: Sanatçı, sanatsal düzenleme öğelerini alışılmışın dışında kullanarak sanat formları oluşturur (çizgiler, şekiller, renkler, mekan-uzam gibi)

Dışavurumcu Kuram: Sanatçı ruhsal durumunu semboller veya sanat ilkeleri, tasarım elemanları aracılığıyla ifade eder.

İşlevsellik: Sanatçı yapıtı aracılığıyla dinsel, eğitsel vb. açıdan sağladığı yararı ya da durumları açıklamayı amaçlamaktadır açısından yararlı bulunduğu durumları açıklamayı amaçlar. Burada işe yararlık vardır (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 125).

Öğrenciler öğrendikleri yapıt inceleme yöntemi ile öğretmenleri tarafından yapılan doğru yönlendirmelerle uygun eleştiri kuramını bulacaktır. Öğrenciler sözel olarak yaptıkları eleştiri yeteneğini yazıya dökerek de çalışmanın amacına ulaşmış olacaklardır (Kırıçoğlu, 2005, s. 135).

2.3.2 Sanat Tarihi

Sanat tarihi, bir sanat eserini yaratan sanatçıya ait bilgileri derler ve eserin üretildiği çağda yaşanan siyasal, sosyal ve kültürel koşulları da göz önüne alarak yaratma sürecini ve bütünüyle sanat yapıtını araştırır (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 113).

Belli bir zaman diliminde üretilmiş sanat yapıtının ve eserin olduğu sanat tarihi dönemini incelemenin önemini öğrencilere aktarmak sanat tarihinin en temel amacıdır. Öğretmenler, bir tablonun sanat tarihindeki yerinden önce eserin kimliğine ait yani, sanatçısı, tekniği, yapım tarihi, ölçüleri, bulunduğu müze veya koleksiyon gibi bilgilerin araştırılmasına öğrenciyi yönlendirmelidir. Öğrencilerin yapıta yönelttiği sorularla ve eserin verdiği kültür hakkında bilgi edinirken adeta bir sanat tarihçisi rolüne girmeleri sanat öğretmenleri tarafından sağlanmalıdır (Yolcu, 2018, s. 105).

Öğrencilerin sanat tarihsel ve sanat yapıtlarına yönelik bilgi edinmelerini sağlamak için yöneltilecek çeşitli sorularla ilgi ve merakları konuya çekilebilir. Konuya ilişkin sorular şöyle sıralanmıştır;

- Bir eserin o zamanki insanlar için anlamı neydi?
- Sanatçıya hangi soruları sormak isterdiniz?
- Bu eser nedir (hangi sanat formudur)?
- Bu eseri kim yaptı?
- Nerede yapıldı?

- Ne zaman yapıldı?
- Şimdi nerede?
- Eser nasıl yapıldı?
- Bunun için nasıl araç ve gereçler kullanıldı?
- Eser niçin yapılmış olabilir? (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 118).

“Sanat tarihi öğretmenin amacı ne kuru bir uygarlık tarihi öğretmek ne de kronolojik bir sıralama içinde sanatın tarihine yaklaşmaktır. Amaç, öğrenciye yaşayan, canlı bir sanat tarihi bilinci kazandırmaktır. Böyle bir sanat tarihi öğretimi; sanatı tanımak, öğrenmek ve seçmek için bir birikim sağlayacağı gibi öğrencilere yeni biçimler yaratmada da temel oluşturacaktır” (Kırıçoğlu, 2005, s. 136).

Sanat tarihinin görevi, sadece geçmiş yüzyılların sanatındaki güzellikleri keşfetmek değil; toplumsal, kültürel değerleri yansıtan sembol ve öğeleri de tespit etmektir. Sanat öğretmenleri çeşitli kültürlerin sanatı hakkında bilgi edinen öğrencinin aynı zamanda kendi kültürünün sanat formları ile karşılaştırmalar yapmasını sağlayarak uygulamalı çalışmalarını başlatmalıdır (Yolcu, 2018, s. 105).

Sanat tarihi öğretme yöntemlerinden biri kronolojik sıralama yöntemidir. Bu pasif bir öğretim yöntemidir öğrencilerin soru sormalarına fırsat verilmez. Bir diğer yöntem sorgulayıcı yöntemdir. Bu yöntemde öğrencilere açık sorular yöneltilerek öğrencinin dikkatini yoğunlaştırması ve soru sorarak sanat tarihçiler gibi davranmasına olanak tanır. Genellikle sanat tarihi öğretiminde kullanılan yöntem ise, sanat tarihini diğer disiplinler (uygulama, sanat eleştirisi, estetik) ile birleştirmektir (Yolcu, 2018, s. 106).

Sanat eğitiminin amaçları içinde kültürlerarası etkileşim önemli bir yere sahiptir. Beğenileri gelişmiş estetik bakış açısı kazanmış, nitelikleri fark eden ve böylece sanata ve insanlığa kültürel birikimleri doğrultusunda bakıp toplumu şekillendiren bireyler yetiştirmek temel gayedir. Dünyanın farklı coğrafyalarından sanatçıların eserlerine bakıldığında zaman zaman insanlığın ortak sorunlarını benzer sembollerle ifade ettikleri görülür. İnsanlığın hangi düşünce veya inançtan olursa olsun sanatın evrensel ve birleştirici gücü etrafında toplanması hiç de şaşırtıcı değildir.

(Stokstad, 1995)’ın deyimiyle görsel kültür eserlerini araştıran bilimsel bir alan olarak tanımlanan sanat tarihi, sanat eserleri aracılığıyla kültürler hakkında bilgi edinmeye, dünyada görsel kültürün rolünü çok boyutlu olarak anlamaya çalışmaktadır (Aktaran, Bülbül, 2016, s. 685).

Sanat tarihi öğretiminin nasıl yapılması gerektiğine dair Kırıçoğlu (2005) şunları önemle belirtir;

Sanat tarihi öğretiminde yakın çevreye ve yakın çağa öncelik vererek başlanmalıdır.

Yakın çevredeki gerçek yapıtlardan başladığında kültürel varlıkların değerini öğrenci daha somut olarak kavramış olacaktır. Sonia Rouve: “Ölü geçmişin bugünden kaynaklanan ilgi ve çağdaşla olan bağ ile canlanabileceğini” söyler.

1. Sanat tarihi öğretimi esnasında öğrencinin rolü aktif olmalıdır.
2. Sanat yapıtı inceleme ile sanat tarihi öğretimi yeri geldikçe birlikte yürütülmelidir. Böylece öğretim bilgi ağırlıklı olmaktan çıkar, öğrencinin duyu, algı, yorum ve çözümleme yaparak katıldığı uygulamalı çalışmaya dönüşür.
3. Konu yüzeyselleştirilmeme kaydıyla sanat tarihi öğretiminde dilin kullanımı sade ve yalın olmalıdır (Kırıçoğlu, 2005, s. 136).

2.3.3 Estetik

Estetik güzelliğin ne olduğunu sorgulayan bilimdir. Sanatı, sanatın ve sanat yapıtının ne olduğu, güzelliğin ne olduğu, estetik kuramların neler olduğu, doğa ile sanat arasında ilişkinin nasıl olduğu yönünden sorgulayarak bu sorulara yanıt arar (Kırıçoğlu, 2005, s. 137).

Eğitimimizde ihmal etmememiz gereken bir unsur bireylerin estetik eğitimidir. Bunu yakın çevremizi şöyle bir gözlemlersek rahatlıkla görebiliriz. Kentlerde göze çarpan mimari yapıların, sokakların yerleşimindeki bozukluklar, reklam tabelalarının gelişigüzel tehlike oluşturacak şekilde asılması, çevre kirlilikleri, toplu yaşam alanlarında insanların nezaketsiz davranışları sayılabilir. Sanat eğitimi derslerinin bir amacı da kişilere estetik duyarlılık ve davranışlar kazandırmaktır. Okullarda sanat eğitimi uygun eğitim öğretim ortamında yeterli süre ayrılarak ve çağdaş uygulama ve metotlar ile verildiğinde bu işlevini yerine getirmiş olacaktır. Ülkemizin alanında bilgili doktora, öğretmene, mühendise, işçiye, çiftçiye, yöneticiye, iş adamına ihtiyacı olduğu kadar bütün meslek alanlarında çevresine, insanlara, hayvanlara, kültürel ve toplumsal değerlere duyarlı, ince ruhlu bireylere ihtiyacı vardır. Bu özelliklere sahip gelecek nesillerin yetişmesinde sanat eğitimcileri önemli bir görevi yerine getirmektedir (Özsoy, 2016, s. 82).

Sanat eğitimcileri estetik ile ilgili olarak öğrencilere, kuramsal bilgilerle anlatım yapmak yerine, soru cevap tekniği ile düşünmeye, araştırmaya yönlendirmelidir. Doğadaki güzellik ile sanattaki güzellik arasındaki farkı, sanat eserini değerli kılan şeyin ne olduğunu, eleştiri yaparken neleri bilmeleri gerektiğini anlamalarına yönelik uygulamalı çalışmalar yapabilir. Böylece ezberi bilgiyle değil eser karşısında düşünerek, inceleme yaparak daha sağlıklı bir tavır geliştirirler (Yolcu, 2018, s. 107). Okullarda estetik öğretiminde öncelikle öğrencinin estetik deneyim kazanması ardından öğrencinin kendisine güzellik adına düşünsel

boyutta birikim sağlaması ve sanat üzerine konuşması amaçlanır (Kırıçoğlu, 2005, s. 138). Her kültürün güzellik anlayışı farklı olduğundan o çevrede ortaya konulan sanat yapıtlarına karşı kişinin hoş görü geliştirmesini sağlayacak yolu izlemek en etkili yol olacaktır (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 130).

Estetik öğretiminde kullanılan dil de oldukça önemlidir. Çocuğun öğrenmesini kolaylaştıracak türde anlayacağı örneklerle sunulmalıdır. Mesela, yansıtmacı kuram açıklanırken “ fotoğraf gibi mi”, “tanıdığın bir şeye benziyor mu” gibi sorular sorulabilir Sınıfa örnek resimlerin getirilmesi de öğrenmeyi kolaylaştıracaktır (Kırıçoğlu, 2005, s. 138).

Estetik öğretimi kapsamında, sanat yapıtı eleştirilirken estetik kuramlardan yararlanılır. Başlıca estetik kuramlar aşağıda sunulmuştur.

Açık Kuram: Sanat tanımının esnek olduğu, zaman ve yeni sanat biçimleri ile değişeceği görüşüdür.

Biçimci Kuram: Bir sanat yapıtının formunu biçimini vurgulayan kuramdır. Bu kuram, 20. Yüzyılın başlarından ortalarına kadar olan süreçte soyut sanatı yeğleyen sanatçı ve eleştirmenler arasında yaygınlık kazanmıştır.

Dışavurumcu Kuram: Bir sanat yapıtının duygusal ya da simgesel özelliğine değer veren açıklamadır.

Yansıtmacı Kuram: Ana konuya önem veren ve sanatçının bir nesne ya da manzaraya sadık kalarak resmetmesini vurgulayan bir tanımlamadır.

İşlevsellik Kuramı: İşlevselci görüş bir sanat yapıtını ahlaki bir görüşü ya da mesajı aktarmada başarılı olup olamamasına göre yargılar.

Kurumsalcı Kuram: Bir yapıtı sanat olarak değerlendiren ya da kararlaştıran kuruma dikkati çeken bir tanımdır. Bu kurumlar hangi sanatın kurum için iyi olduğuna karar verirler (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 134).

2.3.4 Uygulamalı Çalışmalar

Görsel sanatların; resim, heykel, grafik sanata, dokuma, seramik, tasarım vb. gibi çeşitli dallarında ürün ortaya koymaya yönelik yapılan çalışmalardır. Okullarına imkânlarına göre çalışma ortamı değişiklik gösterir. Öğretmen, sınıfta ya da atölyede yapılmasına göre uygulamada konu ve yöntemi belirler. Uygulamalı çalışmalarda kuramsal bilgi uygulama esnasında öğrenciye sezdirilerek verilir. Kuramsal bilgi çalışmanın niteliğini arttırmak adına önemlidir. Kuramsal bilgi, teknik beceri ve yaratıcılık bir araya gelerek nitelikli bir ürün ortaya çıkması hedeflenir. Uygulamalı çalışmayla çocuk ya da gencin duygu ve düşünceleri de ürettiği esere yansır (Yolcu, 2018, s. 97).

Plan yapma, tasarım ve uygulama, uygulamalı çalışmalar içinde yer alır.

Öğrencilerin çalışmalarının gelişiminin takibi, elde edilen sonuçların değerlendirilmesi önemlidir. Okullarda yıl boyunca yapılan sanatsal çalışmaların en güzel nasıl sergileneceği konularına da değinilir (Özsoy & Alakuş, 2017, s. 139).

Uygulamalı çalışmalarda öğrenilecek yeterlikler aşağıda verilmiştir:

Matisse, “Sanatçı için yaratma, görme ile başlar. Görmek başlı başına yaratıcı bir olaydır ve gerçek bir çaba gerektirir” sözü ile görmenin sanatsal yaratmadaki önemine değinmiştir.

Görmeyi öğrenmek, sanatta öğrenmenin en önemli aşamalarından biridir. Günlük yaşantımızda gözümüzden kaçan detayları, nitelikleri, değerleri, renk, çizgi, doku, form, mekân gibi görsel ilişkileri ve bunların çeşitli ilişkiler içindeki durumlarını görme zaman içinde eğitimle gerçekleşir. Görsel anlamda düşünmeyi öğrenme ile ışık-gölge, perspektif, figür-fon, biçim-zemin, renk uyumu gibi değerler üzerinde bütünlük kurulmuş olur (Yolcu, 2018, s. 99).

Temel tasarım elemanlarını ve sanatın ilkelerini bilmek kadar araç gereci tanımak, tekniğe yönelik olarak araç gereci en iyi biçimde kullanmak başlı başına bir öğrenme süreci gerektirir. Hayal gücü, ayrıntıları görme gücü, sanatsal teknikleri bilme, estetik, üretilen eserin temasına ilişkin kavramsal bilgi vb. faktörler sanatsal yaratımda eser üzerinde etkiye sahiptir. Her ne kadar beceri, sanat eğitiminin temel amacı olmasa da, her öğrenci çalıştığı gereci beceri ile kullanmayı öğrenmeli ve gerecin sağladığı kolaylık veya sınırlılıkları bilmeli, araçları da bilinçli kullanması gerekmektedir. Öğrencinin hangi boya ile hangi fırçayı kullanacağını ya da hangi ağacın hangi araçla işleneceğini bilmesi, aracın doğru kullanımı demektir (Yolcu, 2018, s. 99).

Kırıçoğlu’na göre (1991), sanatsal bir ürün verme süreci, üretene ve seyirciyi estetik anlamda doyuma ulaştırır. Bu süreçte üç önemli davranış yer alır: emek, değerlerle düşünmek ve eserin bittiğine karar vermektir (Yolcu, 2018, s. 100).

Uygulama, sanat eğitimi için bazen başlangıç bazen süreç bazen de sonuç özelliği taşır. Sanatsal uygulamada sürecin iyi işletilebilmesi için gerekli bazı unsurlar şöyle sıralanabilir;

Uygulamada Malzemenin Önemi: Uygulamalarda yapılacak çalışmaya uygun, doğru ve kaliteli malzeme seçimi ürünün kalıcılığını ve dayanıklılığını etkileyebilir.

Uygulamada Mekanın Önemi: Uygulama yapılacak ortamın sınıf veya atölye olması ürünün oluşum sürecinde zorluk ya da kolaylık sağlayabilir.

Uygulamada Çevrenin Önemi: uygulamalarda kullanılacak malzemelerin seçiminde çevre önemli bir etkidir. Çevrede kolay bulunan malzemelerin seçilmesi önemlidir.

Uygulamanın Öğrenci Seviyesine Göre Belirlenmesi: Bazı uygulamalarda kullanılacak malzemeler öğrencinin yaşı itibariyle güvenlik sorununa sebep olacağından hangi yaş grubu ile ne tür uygulamalar yapılabileceğine ilişkin doğru karar verilmelidir.

Uygulamada Öğretmenin Rolü: Sanat öğretmeni uygulamanın her aşamasında öğretici bilgiler ile yönlendirme yapmalı ve takip etmelidir.

Uygulamada Konu ve Teknik İlişkisi: Konu ile tekniğin birbiriyle ilişkili fakat ayrı kavramlar olduğu uygulama esnasında öğrenciye doğru aktarılmalıdır. Örneğin, konu, parkta oynayan çocuklar teknik ise suluboya gibi.

Uygulamada Sağlık Tedbirlerinin Alınmasının Önemi: Sanat eğitimcisi her uygulama öncesi gerekli sağlık önlemlerini almasının yanında idareci, veli ve öğrencileri de tedbirli olmaya yönlendirmelidir.

Uygulamada Birincil Kaynaklardan da Yararlanılmasının Önemi: Öğrenmenin okulla ve sınıfla sınırlı kalmaması, müzelerden yararlanılması öğrencinin hem bilişsel hem duyuşsal hem de devinışsel yönden gelişimi için önemlidir (Ayaydın, Mercin, Şahan, Süzen, Çapar, & Geçen, 2013, s. 7).

2.4 Müze Eğitimi

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından 1969'dan itibaren uluslararası toplantılarda kültür politikası terimi uluslararası toplantılarda kullanılmaya başlanmıştır. İnsan Hakları Bildirgesi'nin 27. Maddesindeki kültür hakkı kavramından bahsetmesi kültür politikası terimine dayanak oluşturmuştur. Kültür politikaları ile bireylerin yaratıcılığının ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi, örgüt kurulması, ekonomik ve sosyal kolaylıkların sağlanması yolunda adımlar atılmıştır (Karadeniz, 2018, s. 37).

“Antropolojiye göre kültür, en yalın haliyle belirli bir sosyal grubun davranış özelliklerinin bütünüdür. Antropologlar kültürü, tarih boyunca farklı kavramlara dayandırarak ya da kültürün farklı özelliklerini vurgulayarak tanımlamışlardır. Bu bağlamda kültür çoğu antropolog tarafından, insanın ve üyesi olduğu toplumun bilgi, inanç, düşünce, sanat, ahlak, hukuk, ticaret, davranış, alışkanlık ve değerler bütününden oluşan karmaşık bir yapı olarak ya da özetle, insan tarafından şekillendirilmiş çevre ya da düşünce ve inanç sistemlerinin bütünü olarak tanımlamıştır. Bu tanımlardan yola çıkarak kültürün kısaca, insanın diğer insanlardan öğrendiği ve kuşaklar boyunca aktardığı toplumsal miras olduğu söylenebilir” (Karadeniz, 2018, s. 16).

Çocuğun sanatsal ve kültürel yaşama katılma hakkı, “Taraflar Devletler, çocuğun

kültürel ve sanatsal yaşama tam olarak katılma hakkına saygı duyarak tanirlar, özendirirler ve çocuklar için, boş zamanı değerlendirmeye, dinlenmeye, sanata ve kültüre ilişkin (etkinlikler) konusunda uygun ve eşit fırsatların sağlanmasını teşvik ederler” ifadesi ile Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin 31. Maddesinin 2. Fıkrasında yer alır. 2008 yılında Avrupa Parlamentosu Avrupa Birliği’nde ”Sanatsal Çalışmalar” başlıklı bir çözüm önerisini onaylamıştır. Bu öneride sanat eğitiminin tüm eğitim seviyelerinde zorunlu olması, en son bilgi ve teknolojilerden yararlanılması, sanatçılarla iletişim kurulması ve kültürel yerlerin gezilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Sanat eğitiminin öğretiminde motivasyonun artırılmasında, öğrenmenin kalıcı hale getirilmesinde farklı öğretim yöntemlerinden yararlanılmasını ve öğrenme ortamlarının okulla sınırlandırılmaması gibi hususların altı önemle çizilmiştir. Okul dışı öğrenme ortamı denilince akla ilk olarak müzeler gelmektedir (Ayaydın, et al., 2018, s. 256).

Bilginin geliştirilebileceği, eğitici uygulamaların yapılabilceği, çeşitli sergilerin gezilebileceği hayat boyu öğrenme için insanlara büyük katkılar sağlayan müzeler, gerek ziyaret edilerek, gerekse on-line programları ile sanat eğitimi destekleyen yenilikçi yaklaşıma sahip kurumlardır (Ayaydın, et al., 2018, s. 258).

Türkiye’de müzecilik, Atatürk’ün Cumhuriyetin ilanından önce müze kurulması düşüncesini dile getirmesi ve ardından cumhuriyetin kuruluşundan hemen sonra ilk hükümetin yapacağı işler arasında eski eserlerin derlenmesi ve yeni müzeler kurulmasını istemesi ile başlamıştır. 1923’te Atatürk’ün isteği ile kurulan Heyet-İlmiye’nin görevleri arasında Ankara’da bir milli müze kurulması, Türk Etnografya müzesinin hemen açılması ve asar-atika nizamnamesinin gözden geçirilmesi konularının yer almasıyla müzecilik hükümet programında gerçek anlamda yer almıştır. Türk müzeciliğine özellikle Atatürk’ün çaba ve talimatlarıyla tarihi eserlerin, sanatın ve geçmişin korunmasının önemi vurgulanmıştır (Ayaydın, et al., 2018, s. 258).

Sanat eğitimi, okul ve okul dışı öğrenme ortamları ile kültürlerarası diyalogun ulusal ve uluslararası boyutlarda kalitesini arttıran önemli bir unsurdur (Karadeniz, 2018, s. 58). UNESCO Kültürel Çeşitliliği Keşfetmek ve Kültürlerarası Diyalog raporu 21. Yüzyılı birlikte yaşamak için “birlikte öğrenme” dönemi olarak ifade etmektedir. Böylece eğitim sadece bilgilerin aktarımı olmaktan çıkar, kültürler arası etkileşim ile değerlerin, yaratıcılığın şekillendiği, varoluşa yüklenmiş sorumluk bilincine hayat serüveninin içinde yaşarken öğrenmenin kapısını aralamaktadır.

Sanat kültürel mirasa sahip çıkmada güçlü, eğitsel bir araçtır. Sanatın hayatımızdaki yerini irdelerken kültürel değerlerimizi tanıma ve farklı kültürler ile tanışma olanağı

sunmaktadır (Karadeniz, 2018, s. 60).

Dewey'in "Okul ve Toplum" adlı üniversitede verdiği konferanslarından oluşan kitabı müzelerin eğitimdeki rolünü sistemli bir şekilde ortaya koyduğu ilk eseridir. Dewey'e göre müzeler eğitimin tamamlayıcı bir parçası olarak görülmeli ve eğitimsel hedeflere ulaşmada kullanılmalıdır. Müze gezi programının amacını öğrencinin okul yaşamını dış dünyaya bağlamak için bir yol olarak görür (Onur, 2012, s. 167).

"Uluslararası Müzeler Komisyonu (ICOM) müzenin en yaygın ve kabul görmüş tanımını yaparken müzenin toplumun ve toplumsal gelişimin hizmetinde, halka açık, insana ve yaşadığı çevreye tanıklık eden materyaller üzerinde araştırmalar yapan, toplayan, koruyan, bilgiyi paylaşan, inceleyen ve bu materyali eğitim amacı ile topluma estetik zevkler kazandırmak için sergileyen kar düşüncesinden bağımsız, sürekliliği olan bir kuruluş olduğunu vurgulamıştır" (Karadeniz, 2018, s. 65).

Müze eğitiminde müzeden en etkili şekilde yararlanmak için öğretim yöntem ve yaklaşımlarında benimsenmesi gereken hususlar vardır. (Bellamy, Burghes, & Oppenheim, 2009)'dan aktardığına göre bunlar:

"Herkesin eşit haklara sahip olduğunun bilinmesi,

Müzelerin temeline öğrenimin, öğrenimin temelinde de müzelerin olduğunun kabul edilmesi, Müzelerin hem örgün hem de örgün olmayan öğretimde eşit ve bütünsel bir yaklaşımla değerlendirilmesi, Sadece gençler ile sınırlandırılmaması" şeklindedir (Ayaydın, et al., 2018, s. 258).

(Şahan, 2005)'ın deyimiyle, müzelerde fikirler ve kavramların anlatımı sınıf ortamındaki oldukça farklıdır. Öğrenciler gerçek nesnelerle çevrili bir alanda öğrenirken verdikleri tepkiler de farklı olmaktadır. (Hooper-Greenhill, 1991), öğrencilerin müzede alternatif öğrenme yollarını tecrübe etmelerini ve maddi kanıtlar ile çalışma fırsatı yakalamalarını müze ziyaretlerinin en değerli yönü olarak görmektedir. Öğrencilerin müzede yeni insanlarla bir araya gelmesi, bilgi toplamada yeni yollar keşfetmesi onları güdülemekle birlikte sınıf ortamında gösteremediği becerileri sunma şansı da vermektedir Aktaran (Çelebi, 2012, s. 62).

Guggenheim Müzesi'nin LTA - Sanat Yoluyla Öğrenme (Learning Through Art) adlı programı müzede öğrenmenin önemini göstermek adına güzel bir örnektir. Guggenheim Müzesi şehirdeki okullara sanatçı eğitimciler gönderir ve bu eğitimciler müfredat programı süresince öğrencilerle birlikte düzenli aralıklarla müze gezileri yapar. Okulda ve müzede yapılan araştırma, inceleme, tartışma ve sanat çalışmaları ile öğrencilerin yeni bir bakış

kazanmaları ve eleştirel düşünme becerisi geliştirmeleri hedeflenir. Müze gerçekleştirdiği her programın bitiminde öğrencilerle bir yıl adında müze içinde öğrencilerin çalışmalarından bir sergi düzenler (<https://www.guggenheim.org> "Learning Through art Records").

19. yüzyılın yarısından itibaren eğitim amaçlı çocuk müzeleri kurulmaya başlanmıştır. 1894-1895 yıllarında İngiltere’de açılmış olan Haslemere Müzesi ilk eğitsel müze olarak kabul edilmektedir. Batı’da 19. yüzyılda müzeler aracılığıyla sanat eğitimi çalışmalarının başladığı görülmektedir. Osmanlı döneminde ilk müze sözcüğü kullanılmaya başladığında asar-atika yani eski eserler konusuyla sınırlıydı. Satı Bey, öğrencilerin eğitiminde okulda alınan eğitimi yeterli bulmamış, okul dışındaki tarihi yerlere düzenlediği gezilerle müze eğitimine pedagojik yaklaşımın yerleşmesine büyük katkı sağlamıştır. 1909 yılında Satı Bey Maarif Nezareti’ne sunduğu raporda müzelerin önemine değinmiştir (Şahan, 2005, s. 2).

Türk müzeciliğinin değerli eşyaların saklanması ile başladığı kabul edildiğinde kökeni hun devletine kadar gitmektedir. Osmanlı döneminde Topkapı Sarayı meydanlığında, Bizanslılardan kalma “Sent İren” anıtı ilk defa genel askeri müze olarak (Mecma-i Esliha-i Atika ve Mecmi Asari Atika) tesis edilmiştir. İmparatorluğun birçok şehirlerinden getirilen antik eserlerin toplandığı bir depo olarak hizmet veren bu ilk müzeye 1869 yılında “Müze-i Hümayun” adı verilmiştir (Zor, 2010, s. 27).

Osmanlı döneminde kazılardan çıkarılan eserler bazen izinli, bazen de izinsiz veya ülke krallarına hediye edilerek yurt dışına çıkarılmasını önleyecek bir nizamname bulunmamaktaydı. Mevcut kanunlar eski eserleri korumak şöyle dursun, sanki eserlerin yurt dışına çıkarılmasını kolaylaştırıcı bir görev üstleniyordu. Osman Hamdi bey göreve gelir gelmez 1884 yılında yeni bir nizamname çıkartarak yurt dışına çıkartılan eser sayısında büyük oranda azalma olmasını sağlamıştır. Cumhuriyetin ilanıyla birlikte her alanda olduğu gibi müzecilik alanında da gelişmeler olmuştur. Cumhuriyet dönemine kadar sadece kültürel mirası koruma çalışmaları yapılırken, cumhuriyetin ilanıyla kültürel ve sanatsal eserlerin korunmasının, sergilenmesinin yanı sıra tarihi yapıların restore edilmesine müzelerde görev alabilecek insanların yetişmesi için yurt dışına eğitime gönderilmeler başlamıştır. Atatürk’ün emriyle ülke genelinde birçok müze açılmıştır. Bunlardan ilki Ankara’da Atatürk’ün telkiniyle bir “Eti Müzesi” kurma fikri ile gerçekleşmiş olan Anadolu Medeniyetleri Müzesi’dir (Zor, 2010, s. 30-33). Müze 1997 tarihinde İsviçre’nin Lozan kentinde 68 müze arasında birinci seçilerek “Avrupa’da Yılın Müzesi” unvanını almıştır.

Dünyadaki gelişmelere paralel bir şekilde Türkiye müzelerinde de daha kaliteli ve geniş kapsamlı çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Kültür Bakanlığı’nın ve müzelerin kendi

olanakları doğrultusunda yapılan yenilikler neticesinde uluslararası alanda birçok ödül edilmiştir. Sadberk Hanım Müzesi, 1983 yılında “Avrupa Nostra”, Avrupa Konseyi tarafından 1984 yılında İstanbul Türk ve İslâm Eserleri Müzesi “Seçkin Müze” ve 1996 yılında İstanbul Rahmi M. Koç Endüstri Müzesi “özel müze” ödülüne layık görülmüştür (Zor, 2010, s. 43).

(Hooper-Greenhill’e, (1999) göre müze ziyaretleri üç aşamadan oluşmaktadır. Müze öncesi ön hazırlık, müze ziyareti, ziyaret sonrası izleme çalışmasıdır. Ön hazırlık, öğrencilerin konuya ve müze ziyaretine hazırlanması açısından okulda ve okul dışında yapılan etkinliklerdir. Müze ziyareti kalıcı öğrenme ve güdüleyici, uyarıcı, fiziksel deneyim sağlar. Okula dönüşte yapılan izleme çalışmaları da müzede elde edilen deneyimlerin paylaşılması ve tartışılmasını sağlama adına son derece önemlidir aksi takdirde kazanılanların çoğunun unutulacağı ifade edilmektedir Aktaran (Şahan, 2005, s. 6).

Yapılan araştırmalara göre çocuklar tek başına düşündüklerinden daha fazlasını ana babaları, öğretmenleri, akranları ya da başkalarıyla işbirliği yaparken öğrenmeleri çocukların sosyokültürel bağlamlar içinde doğduklarını göstermektedir (Onur, 2012, s. 184). Müze eğiticilerinin görevi de, çocuğu merkeze alan sosyokültürel nitelikteki stratejileri küçük çocuklar için yaptıkları programlara entegre etmektir (Onur, 2012, s. 187).

Amerikalı sanat eleştirmeni Millard Sheets’in 1960 yılında söylediği şu sözleri kültürel mirasın korunmasında sanat eğiticilerine düşen görevin önemini ortaya koymaktadır: “Türkiye’de değerli genç ressamalar var ama bunlar çok güçlü, zengin olan ulusal kaynaklarına, köklerine eğilip onlardan yararlanma yoluna gitmiyorlar” 1992 yılında ülkemize konferans vermek üzere gelen İngiliz sanat eğiticileri Prof. Eddie Price ve Prof. John Swift’in de belirttikleri şöyledir: “Türkiye göz ardı edilemeyecek kadar zengin bir kültürel tarihe sahiptir”. Sanat eğiticilerinin bu konuya eğilmeleri ülkemizin dünyanın kültür ve sanatı içindeki yerinin daha iyi konuma gelmesini sağlayacaktır (Özsoy, 2016, s. 79).

Ulusal değerlerimize, kültürel mirasımıza ilişkin konularda etkin eğitim programları, öğretim yöntemleri ve müze, sanat galerileri gibi kurumlarla işbirliği yapılması ile başarıya ulaşılabileceği düşünülmektedir.

2.5 Anadolu Medeniyetleri

Anadolu medeniyetleri üç bölgeye (beyliklere) ayrılarak incelendiğinde batıda Lidya uygarlığı, Orta Anadolu’da Frigya uygarlığı, Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da Hitit ve Urartu uygarlığı ve Batı Ege Kıyılarında İyon uygarlığı yer alır. Bu uygarlıkların, Anadolu’nun Asya ile Avrupa arasında yer alması onları Anadolu tarihinin uygarlık mozaigi

olarak görülmesini sağlamıştır.

Geçmiş uygarlıklarda neler yaşandığını öğrenme arzusu insanoğlunu araştırma yapmaya sevk etmiştir. Yapılan kazı çalışmalarının ve çeşitli yazılı kaynakların incelenmesi araştırmacıyı doğru bilgiye götürecek en güvenli yol olmuştur. Yapılan her inceleme adeta yapbozun parçaları gibidir. Parçaların birleşmesi tarihi dönemleri aydınlatmakta ve geçmişini daha iyi anlamamızı sağlamaktadır. Bilinmeyen parçaların gün ışığına çıkması günümüzde de devam etmektedir. Tarihteki devletlerin dilleri, dinleri, sosyal, kültürel ve siyasi yaşamları gibi özellikler günümüz insanına da yön ve fikir vermesi açısından oldukça önemlidir (Ceran, 2008, s. 5).

Anadolu'da yaşamış uygarlıkları tanımak adına kısaca şöyle değinilmiştir:

Hitit Uygarlığı (M.Ö. 1650 - 1200)

Devletin kurucusu Labarna, en güçlü rivayete göre Anadolu'ya Kafkaslar üzerinden gelmiş Anadolu'nun yerli halkı Hattiler ile kaynaşarak Hitit devletini kurmuştur. Başkentleri bugün Çorum ilimiz olan Boğazkale-Hattuşa'dır. Hattuşa Antik Kenti UNESCO Dünya Kültür mirası listesinde yer almaktadır. Hititler Suriye'ye seferler düzenlemeye başlamışlar ve M.Ö. 1274' de Mısır'la Kadeş Savaşı yapmışlardır. Bu savaşın en önemli özelliği savaş sonrasında M.Ö. 1269 yılında Kadeş Barış Antlaşması'nın gerçekleşmiş olmasıdır. Bu antlaşmanın önemi tarihteki ilk yazılı antlaşma olmasından kaynaklanmaktadır. Kil tablet üzerine çivi yazısı ile yazılmış olup kralın yanında kraliçenin de (tavananna) mührü yer almaktadır. Bu antlaşmanın bir özelliği de eşitlik ilkesine dayanarak maddelerin yazıldığı dünyanın en eski antlaşması olmasıdır. Antlaşmanın gümüş levhalar üzerine yazılan asılları kayıptır. Mısır'da tapınakların üzerine kazınmış tabletlerin bir nüshası Boğazköy (Boğazkale) kazılarında bulunmuş olup, İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde seyirciyle buluşmaktadır. Anıtsal eserler, mabetler, saraylar, sosyal yapılar, kaya kabartmaları sanatsal alanda ileri olduklarını göstermektedir (<http://www.corumkulturturizm.gov.tr>).

Sanat kollarının bazılarında Mısır ve Mezopotamya gibi oldukça iyi durumda eserler oluşturmuşlardır. Sanata bu derece önem vermelerinin sebebi, politik güçlerini göstermede sanatı araç olarak görmeleridir. Bu sebeple bilim ve sanatta özgün eserler ortaya koymuşlardır (Adıbelli, 2015, s. 25). Günümüze kalan eserlerinden bazıları, Aslanlı kapı, İvriz ve Yazılıkaya Kabartmaları, Hattuşa Antik kentinde bulunanlardır.

Frig Uygarlığı (M.Ö 1200-M.Ö.700)

Friglerin 11. yüzyılın ortalarında Makedonya ve Trakya'dan Boğazlar yolu ile Anadolu'ya göç ettikleri sanılmaktadır. Başkentleri bugün Ankara ilimiz olan Gordion (Yassıhöyük-Polatlı)'dır. Gordion güçlü inşa edilmiş surlara sahiptir. En bilinen

hükümdarları Midas'tır. Başlangıçta ilkel bir aşiret şeklinde yaşamlarını sürdürmüş olan Friglerin Anadolu'da geçirdiği ilk yüzyılı hala tam olarak bilinmemektedir. Dokumacılıkta ileri oldukları bilinmekle birlikte, el işçiliğinde özel eşyalar üretmişlerdir. Bunlardan en bilineni Fibula denilen çengelli iğnedir (Salihoğlu, 2017, s. 123-124). Seramik eşyaların üretiminde özgün bir üslup ortaya koymuşlardır. Üçgen, kare, dikdörtgen, daire, baklava ve helezoniden oluşan çeşitli baskı motifleri kullanmışlardır. Tasarladıkları bu geometrik desen ve stilize ettikleri hayvan figürleri ile daha sonraki uygarlıklara örnek olmuşlardır (Adıbelli, 2015, s. 37).

Kaya anıtları ile kazılar sonucu elde edilen buluntular Frig mimarlığının ne denli gelişmişliğini ortaya koymaktadır. Friglerin kutsal bulduğu bereketi, çoğalmayı temsil eden baş tanrıça adını verdikleri Kybele, Frigler aracılığıyla Sardes bugünkü Salihli üzerinden batı dünyasına kadar uzanmıştır (<http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.gov.tr>).

Urartu Uygarlığı (M.Ö. 859-M.Ö.595)

Urartuların, Kurucu kralları Sarduriden Van gölü ve çevresinde güçlü bir devlet kurmuştur. Devletin başkenti bugünkü Van şehrimiz olan Tuşba'dır. Taş, kemik ve keramiği kullanarak ürettikleri eserler ve bronz işçiliğinde ustalaşmışlar ve bronz kemikleri ve miğferlerin üzerine zengin bezemeler yapmışlardır. Taş bloklar ve kayaların üzerine çivi yazısı ve hiyeroglif yazıyı kullanarak yaptıkları beş yüzünden fazla çivi yazıtları vardır. Bu yazıtlarda yaptıkları işleri, binaları, eserleri, tanrılarına adadıklarını kazımışlardır. Bu yazıtlar

Anadolu'da yaşamış uygarlıklar içinde Urartuları farklı kılan özelliği olarak görülmektedir. Urartu kaleleri; saray, tapınak, harem, erzak depoları, atölyeler, sarnıçlar, su kanalları ve günümüzde halen işlevini koruyan Urartulara ait başlıca eserlerdir (Adıbelli, 2015, 50). Temiz ve pis sular için kanalizasyon sistemi kurmuşlar ve sulama kanalları ile bölge topraklarının tarımda verimini arttırmışlardır. Kral Menuas tarafından Şamran suyunun

60 km uzaklıktan su kanalları ile getirilmiş olması böylece zengin üzüm bağlarına ve ekinlere sahip olmaları bunun en güzel örneklerindendir (Gündoğdu, 1997, s. 16).

Adilcevaz, Çavuştepe, Altıntepe, Kayalıdere ve diğer yerleşmelerde yapılan kazılar sonucu gün yüzüne çıkarılan yapıların konum, plan, yapım teknikleri incelendiğinde yazıtlarında anlattıkları imar çalışmalarını somut birer belge olarak araştırmacılarının karşısına çıkarmaktadır. Urartular, Altıntepe tapınağında en iyi örneğini sunduğu saraylarında yaptıkları çok sütunlu kabul salonları ile mimarlık tarihine yenilik getirmişleridir (<http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.gov.tr>).

Akdeniz'de önemli ticaret merkezi olan Suriye limanlarını ile şehirlerin yönetimini Hitit krallığı ile birlikte yönetmişler. Ticari ilişkilerde kendilerini geliştirerek Yunanistan ve

İtalya'ya çeşitli ürünler ihraç etmişlerdir (Özveren, et al., s. 66). Kulp yerlerine yerleştirilen dört boğa başı olan tunç kazan Altıntepe'de bulunmuş olup, İ. Ö. VII. yüzyıl başlarına ait olduğu düşünülmektedir. Urartu maden sanatının kendine özgü heykelciklerle süslü tunç kazanları ticarete ihraç edilen eserlerdendir (<http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.gov.tr>)

Lidya Uygarlığı (M.Ö.685-M.Ö.547)

Lidya uygarlığı, Batı Anadolu'da Menderes ve Gediz Irmakları arasında kurulmuş olup, ilk kralları Giges ve başkentleri bugünkü ismiyle Salihli olan Sardes'tir. Kral yolunu inşa etmişler ve Kimmerlere karşı açtığı savaşlarda Giges, Asurlular ile iş birliği yaparak Kral Yolu'nu Asur'a kadar uzatmıştır (<http://www.anadoluuygarliklari.com>).

Lidya uygarlığının dillere destan zenginliği altın madenini bulup işlemeleri ve ticaretini yapmalarından kaynaklanmaktadır. Paktolos çayının doğusunda altın üretim atölyeleri ortaya çıkmıştır. Bu alanda dört tarafı aslan heykelleri ile çevrili Kibele sunağı bulunmaktadır. Aslan figürü hem ana tanrıça Kuvava'yı (Kybele) hem de Lidya krallığını simgelemektedir (Adıbelli, 2015, s. 62).

Tarihte ilk kez parayı icat eden uygarlık olarak nam salmışlardır. Hükümdarları Karun'a ait olduğu söylenen Karun ya da Lidya hazineleri diye anılan eserler altın ve gümüşten yapılmış kaplar, takılar, figürinler, mühürler vb. eşyalardan oluşmaktadır. Bu hazine günümüzde Uşak Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir (<http://elmalimuzesi.gov.tr>).

İyon Uygarlığı (MÖ 1200 - MÖ 745)

İyon uygarlığı, adalar üzerinden batı Anadolu'ya göç eden Akalar tarafından kurulmuştur. Büyük ve küçük Menderes nehirleri arasındaki bölgeye yerleşerek polis devleti adı verilen Efes, Milet, Foça gibi şehir devletleri kurmuşlardır. Ön Asya'dan gelen ticaret yollarının bittiği noktada kurulmuş olmaları doğu ile batı arasında köprü vazifesi görmelerine aynı zamanda bilim ve kültürde ileri seviyeye ulaşmalarına olanak sağlamıştır (<https://anadoluuygarliklari.weebly.com>).

İyon nizamı denilen mimari üslubu yarattıkları çok sayıda eser inşa etmişlerdir. Smyrna, Fenike ve ve Kıbrıs'tan aldıkları hurma ağacı biçiminden esinlenmek suretiyle tasarladıkları dikey volütlü sütun başlığı dünyada en beğenilen sütun başlıkları içinde yer almaktadır. Avrupa kentlerinin birçoğunda ve Washington'daki Beyaz Saray'da ion yapı düzeni kullanılmıştır. İyonlara ait en önemli yapı ion düzeninde yapılan Artemis Tapınağı'dır (Işık, 2009, s. 54).

Homeros'un ve Hesiodos'un eserleri, Batı müziğinde heptaton sisteminin doğuşu, Batı Dünyası'nda ilk lirik şiir, doğa olaylarının mitolojik anlatımlardan uzak, akılcı düşünce ile ele alınmış olması sonucu astronomi, fizik, geometri, matematik gibi ilimlerde göstermiş

olduğu yenilikler İyon uygarlığına aittir. Doğa filozofu Protagoras “insan her şeyin ölçüsüdür” ilkesini ortaya atarak insan haklarının doğmasını ve korunmasını sağlamıştır. Lesboslu Pittakos ise, demokrasinin doğmasında büyük öneme sahiptir (Işık, 2009, s. 54).

2.6 İlgili Araştırmalar

Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırmaların içerik ve sonuçları şöyle özetlenebilir:

Alakuş'un 2002 yılında hazırladığı “İlköğretim okulları 6. sınıf resim-iş dersi öğretim programındaki grafik tasarımı konularının çok alanlı sanat eğitimi yöntemiyle ve bu yönteme uygun düzenlenmiş ortamda uygulanması” başlıklı doktora tez çalışmasında; İlköğretim Okulları Resim-iş Dersi Öğretim Programındaki grafik tasarımı konularının (ÇASEY) ile ve bu yönteme uygun düzenlenmiş bir ortamda uygulanmasının öğretime katkısını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırmasında, deneysel desenlerden ön test-son test kontrol gruplu desen kullanmıştır. İlköğretim kurumlarında ÇASEY için uygun ortam sağlanması ve yeterli hizmet içi eğitim verilmesi durumunda, başarıya ulaşılabileceğini belirtmiş olup ve ilgililere öneride bulunmuştur.

Demirci Katırcı'nın 2004 yılında hazırladığı “İlköğretim resim-iş (sanat) dersinde tekstil konularının çok alanlı sanat eğitimi yöntemiyle uygulanması” başlıklı doktora tez çalışmasında; gelişmiş ülkelerde ve Cumhuriyetin ilk yıllarından bugüne dek Türkiye’de, ilköğretim okulları sanat eğitimi programlarını incelemiştir. Geliştirilen konulardan, kilim dokumaları 6. sınıfta proje bağlamında uygulamak üzere tercih etmiştir. Bu konularda davranış boyutunda Bloom' un "Taksonomi"sinden, öğretim yönteminde "Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminden", öğrenci katılımını sağlamada ise "Çoklu Zeka Kuramından" faydalanmıştır. Nicel veriler için; çalışma öncesinde ve sonrasında öğrencilere "Tutum Ölçeği ve Başarı Testleri" uygulamıştır. Araştırma bulguları, sınıf ortamında motivasyonun, konu seçiminin uygulamayı etkilediği yönünde olmuştur. Hedeflenen davranışlarda %50 ve üzerinde olumlu değişiklikler olduğunu saptamıştır.

Beykal Orhun'un 2005 yılında “İlköğretim okulları 6. sınıf resim-iş dersi öğretim programındaki özgün baskı resim konularının çok alanlı sanat eğitimi yöntemi ile uygulanmasının öğrencilerinin başarılarına, tutumlarına ve öğrenmenin kalıcılığına etkisi” başlıklı hazırladığı doktora tez çalışmasında; İlköğretim 6. sınıf resim - iş dersi öğretim programında yer alan Özgün baskı resim konularının Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi ile uygulanmasının geleneksel öğretim yöntemine göre, öğrencilerin başarılarına, derse yönelik tutumlarına, öğrenmenin kalıcılığına, sanatsal gelişim ve yönelimlerine etkisi ve katkısını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Seçkisiz örnekleme yoluyla seçtiği gruplardan birini deney,

diğerini ise, kontrol grubu olarak atamıştır. Deney grubunda ÇASEY uygulanırken, kontrol grubunda ise, geleneksel öğretim yöntemi uygulanmıştır. Yöntemlerin etkisini belirlemek amacıyla deneysel desenlerden ön test - son test kontrol gruplu desen modeli kullanılmıştır. Ayrıca yöntemin öğrenciler üzerinde etkisini belirlemek amacıyla deney grubu öğrencilerinden tesadüfî yöntemle seçtiği üç öğrenci ile gözlem ve görüşme yapmıştır. ÇASEY çerçevesinde öğrencilerin niteliklerinin araştırmaya etkilerini incelemiş olup, resim - iş dersine karşı ilgi ve motivasyonlarının arttığını, estetik ve eleştirel yargı düzeylerinde olumlu bir gelişme gösterdiklerini, öğrencilerin birbirleri ile olan ilişkilerinde yardımlaşmayı daha iyi kazandıklarını gördüğünü belirtmiştir.

Akengin'in 2006 yılında "İlköğretim 6. sınıflarda renk konusunun ÇASEY ile uygulanması" başlıklı hazırladığı doktora tez çalışmasında; İlköğretim 6. Sınıflarda Renk konusunun ÇASEY ile uygulanmasını hedeflemiştir. Araştırmada nicel verilerle sonuca gitmek için başarı testi ve tutum ölçeği geliştirmiş ve uygulamıştır. Bu uygulamaları ön test, son test, tutum ölçeği ve kalıcılık testi ile yapmıştır. Deney grubuna ÇASEY, kontrol grubuna ise geleneksel yöntem uygulamıştır. Uygulanan ÇASEY'in, geleneksel yöntemle göre öğrenmede öğrenciyi etkin kılarak öğrencilerin estetik anlayışını geliştirdiğini gözlemlemiştir. Görsel Sanatlar dersinde uygulanmasını önermiştir.

Teoman'ın 2007 yılında hazırladığı "İlköğretimde çok alanlı sanat eğitimi yönteminin önemi ve uygulamada karşılaşılan sorunlar" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında; ÇASEY yönteminin sanat eğitimindeki yeri ve önemine dikkat çekmiş ve yöntemin önerdiği dört disipline ait bilgilerin yanı sıra, görsel sanatlar eğitimindeki yerini de belirtmiştir. Yöntemi; içerdiği disiplinler açısından incelemiş, bu disiplinlerin birbirlerini tamamlayıcı nitelikte olduğunu tespit etmiştir.

Şişginoğlu'nun 2008 yılında hazırladığı "Çok alanlı sanat eğitiminde ölçme ve değerlendirme nasıl olmalıdır?" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında; Çok Alanlı Sanat Eğitimi yönteminde, sanat eğitiminde bir sorun olan ölçme ve değerlendirmenin nasıl yapılması gerektiğini araştırmıştır. Araştırma da deneysel desenlerden ön test-son test kontrol gruplu desen modeli kullanmış olup, deney grubuna Çok Alanlı Sanat Eğitimi yöntemi, kontrol grubuna ise geleneksel yöntemi 3 hafta boyunca uygulamıştır. Araştırmanın sonucunda, sanat eğitiminde ölçme ve değerlendirmenin tam olarak netleşmediğini, bu konuda eksikliklerin olduğunu tespit etmiştir. Çok Alanlı Sanat Eğitiminde değerlendirmenin, öğrencinin çok yönlü gelişmesinden dolayı iyi gözlemlenip her davranışının değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Özalp'in 2009 yılında hazırladığı "Okul öncesi dönem (5-6 yaş grubu) sanat

etkinliklerinde çok alanlı sanat eğitimi yönteminin uygulanması üzerine bir durum çalışması” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında; çok alanlı sanat eğitimi yöntemiyle 5-6 yaş grubu çocuklarının sanatsal gelişimlerinin uygulamalı çalışmalarda gösterdiği ürünlerin niteliği kadar sanat eserini görme, inceleyebilme, eser hakkında konuşma, sanatçıyı tanıma gibi özelliklerinin de geliştirilmesini amaçlamıştır. Nitel araştırma yöntemi kullandığı çalışmasında verileri, gözlem ve görüşme yöntemlerini bir arada kullanarak elde etmiştir. Elde edilen sonuçlarda, görsel algılamının, imgesel düşünmenin ve yorum yapmanın kazandırıldığı sanatsal etkinliklerin, çocuğun sanatsal gelişimini şekillendirdiğini belirtmiştir.

Kaya’nın 2009 yılında hazırladığı “Özel eğitim sınıflarına devam eden zihinsel engelli öğrencilerin sanatsal gelişim düzeylerinde çok alanlı sanat eğitimi yönteminin etkisi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında; Özel Eğitim Sınıfında eğitim gören zihinsel engelli öğrencilerin sanatsal gelişim düzeylerini tespit edip, ÇASEY uygulayarak, yöntemin sanatsal gelişim düzeylerine etkisini değerlendirmiştir. Araştırma, tek denekli deneysel yöntemlerden denekler arası çoklu yoklama deseni ile yapıldığı için evren ve örneklem kullanmamıştır. Araştırmayı, sözel, iletişimsel yeterliliğe sahip, aynı zekâ düzeyinde ve cinsiyetteki üç zihinsel engelli öğrenci ile gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda; ÇASEY’nin eğitilebilir zihinsel engelli öğrencilerin, sanatsal gelişim düzeyini biyolojik yaşlarından beklenen düzeye doğru yükselttiğini tespit etmiştir. ÇASEY’ in, geleneksel yönetime göre daha etkin olduğunu tespit etmiş olup görsel sanatlar dersinde uygulanmasını önermiştir.

Şahin’in 2009 yılında hazırladığı “Anadolu güzel sanatlar liselerinde sanat eserlerini inceleme dersinin çok alanlı sanat eğitimi yöntemine göre işlenmesinin öğrenci başarısına etkisi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında; Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 12. sınıf Sanat Eserlerini İnceleme dersinde Sanat Eleştirisi konularının, dersin öğretim programında yer alan Sanat Eseri ve Analizi ünitesinde ÇASEY’ e göre uygulamasının öğretime ve öğrenciye olan katkısını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Seçkisiz örnekleme yoluyla seçilen gruplardan birini deney, diğerini ise kontrol grubu olarak atamıştır. Deney grubunda Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi, kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yöntemi uygulayarak, öğrencilerin başarılarını ve tutumlarını kullanılan yöntemler açısından incelemiştir. Yöntemlerin etkisini belirlemek amacıyla deneysel desenlerden ön test-son test kontrol gruplu desen modeli kullanmıştır. Ayrıca gözlem, görüşme doküman inceleme ve eğitsel eleştiri yöntemleri de nitel verilerin elde edilmesi amacıyla kullanmıştır. Öğrencilerin Sanat Eserlerini İnceleme dersine karşı ilgi ve motivasyonlarının arttığı, estetik ve eleştirel yargı düzeylerine ilişkin olumlu gelişme gösterdikleri, yaratıcılıklarına karşı güvenlerinin geliştiği,

sanatsal çalışmalarında kendilerini daha iyi ifade ettikleri sonucuna ulaşmıştır.

Kayalıoğlu'nun 2012 yılında hazırladığı “Çok alanlı sanat eğitimi yönteminin öğrencilerin kompozisyon kurmalarına etkisi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında; Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin 8.sınıf öğrencilerinin kompozisyon kurma becerilerinde anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmada, tek grup ön test- son test deneysel desen kullanmıştır. Elde edilen bulgularda 8.sınıf öğrencilerinin kompozisyon kurma becerilerinin, CASEY ile anlamlı şekilde farklılaştığını belirtmiştir.

Subaşı'nın 2014 yılında hazırladığı “Çok alanlı sanat eğitimi yönteminin çocuğun resimsel yaratıcılığına katkıları” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında; Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin çocuğun resimsel yaratıcılığına getireceği katkıları ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Yarı deneme modellerinden eşitlenmemiş kontrol gruplu model yöntemi ile çalışmasını yürütmüştür. Yolcu'nun (2001) geliştirdiği "Resimsel Yaratıcılık Testi" ni öğrencilere uygulamıştır. Deney grubuna Çok Alanlı Sanat Eğitime uygun öğretim yöntemleri, kontrol grubuna ise geleneksel öğretim yöntemleri uygulamıştır. Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin, kontrol grubuna verilen geleneksel yöntemlere göre, katılımcıların yaratıcılık düzeylerini anlamlı düzeyde arttırdığını sonucuna vardığını belirtmiştir.

Küpelî'nin 2014 yılında hazırladığı “Çok alanlı sanat eğitimi yönteminin temel tasarım dersi kapsamında öğrencilerin üç boyutlu tasarım çalışmalarında uygulanması” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında; Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı, "Temel Tasarım II" dersi alan 1. sınıf öğrencilerinin, üç boyutlu tasarım uygulamasında tasarlama becerilerinde anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmanın kavramsal boyutunda belge ve arşiv tarama yöntemi ile içerik oluşturmuş, uygulama aşamasında seçilen 2 sınıfa deneysel yöntem uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubu oluşturularak, bir gruba CASEY'e dayalı eğitim uygulamaları gerçekleştirilirken, diğer gruba ise geleneksel eğitim yöntemi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda deneysel grupta anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. CASEY'e dayalı eğitimin Üniversite 1.sınıf Temel Tasarım dersi müfredatına yansıtılmasını ve bu eğitimin üniversitenin her kademesine yaygınlaştırılmasını önermiştir.

Mamur'un 2002 yılında hazırladığı “Çok Alanlı Sanat Eğitiminde Ölçümleme ve Değerlendirme Yaklaşımları” başlıklı makalede; Eğitimde Değerlendirme Yöntemlerinin ne olabileceğini saptamayı ve bir uygulama önerisi getirebilmeyi amaç edinmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi olan “Eğitsel Eleştiri” modelini kullanmıştır. Bu amaçla ilköğretim 8. Sınıf öğrencilerine 3 saatlik bir ders projesi ile dersin değerlendirme ve ölçümleme

yönteminin gözlem, görüşme ve doküman incelemesi ile kaydını gerçekleştirmiştir. Ayrıca nitel verileri desteklemek için öğretmen ve öğrencilere anket uygulanmıştır. Öğretme ve öğrenme yöntemleri değiştikçe hedeflerin gerçekleşme düzeyini gösteren değerlendirme yöntemlerinin de değişmesi gerektiğini sonucuna varmıştır. Araştırmacı bu alandaki boşluğu kapatmaya yönelik bu tür çalışma ve araştırmaların özellikle üniversitelerde yaygınlaştırılmasını önermiştir.

Özsoy ve Şahan'ın 2009 yılında hazırladığı “Çok alanlı sanat eğitimi yönteminin ilköğretim 6. sınıf resim-iş dersinde öğrenci tutumuna etkisi” başlıklı makalede; ilköğretim 6. sınıf resim-iş dersi öğretim programında yer alan “üç boyutlu biçimlendirme ve inşa çalışmaları yapabilme” konusunun ÇASEY göre uygulanmasının öğrencinin sanata yönelik tutumuna katkısının ne olacağını belirlemeyi amaçlamıştır. Kontrol grubuna geleneksel öğretim, deney grubuna ise çok alanlı sanat eğitimi yöntemi uygulamış olup, kullanılan yöntemler açısından öğrencilerin sanata yönelik tutumlarını incelemiştir. Çok denekli tek faktörlü deneysel desen yöntemi kullanmıştır. Araştırmada, deney grubu lehine olumlu sonuçlar elde etmiş ve yöntemin öğrencilere olumlu yönde katkı sağladığını belirtmiştir.

Şahin ve Alakuş'un 2009 yılında hazırladığı “Çok alanlı sanat eğitimi yöntemiyle sanat eserlerini inceleme dersini işlemenin öğrencilerin sanata ve sanat eleştirisine yönelik yaklaşımları” başlıklı makalede; Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 12. sınıf Sanat Eserlerini İnceleme dersinde “Sanat Eseri ve Analizi” ünitesinin ÇASEY' e göre işlenmesinin öğretime ve öğrenciye olan katkısına ilişkin verileri nitel olarak araştırmayı amaçlamıştır. Seçkisiz örneklemle seçilen gruptan biri deney, diğeri ise kontrol grubu olarak atanmış olup, deney grubunda ÇASEY, kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yöntemini uygulamıştır. Araştırmada sonucunda deney grubu lehine olumlu sonuçlar elde etmiştir.

Sayın Yücel'in 2012 yılında hazırladığı “Üstün yetenekli çocukların, çok alanlı sanat eğitimi yöntemini kullanarak sanat tarihi alanında gerçekleştirdikleri müze gezisinin sanatsal uygulamalarına etkisi” başlıklı makalede; Bilim ve Sanat Merkezlerinde eğitim gören çocukların Çok Alanlı Sanat Eğitimi Sanat Tarihi alanında “Manzara Resmi” konusunda müze gezilerinin etkisini araştırmayı amaçlamıştır. Bu araştırmada deneysel desen yönteminden yararlanmış olup, veri toplama aracı olarak Ön Test ve Son Test kullanmıştır. Ayrıca araştırmada nitel araştırma yöntemlerine de başvurmuştur. Araştırmanın sonucunda üstün yetenekli çocuklara geleneksel yöntemle eğitim verildiğinde derse katılmalarında ve öğrenmelerinde yetersizlik olduğunu tespit etmiştir. Araştırmanın deney grubunun lehine sonuçlandığı gösterdiğini ifade etmiştir.

ÇASEY' e yönelik yapılan literatür taraması sonucunda elde edilen verilere göre,

grafik tasarım, üç boyutlu biçimlendirme çalışmaları, tekstil, özgün baskı resim, renk, manzara resmi, kompozisyon, uygulamada karşılaşılan sorunlar, ölçme ve değerlendirmenin nasıl yapılması gerektiği, yöntemin yaratıcılığa katkısı, ölçümleme ve değerlendirme yaklaşımı, yöntemin sanata yönelik tutuma etkisi konularında araştırmalar yapılmış olup, kültürel miras konusunda ÇASEY' in öğrencilerin başarısına etkisinin olup olmadığı üzerine bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmanın kültürel miras konusuna yönelik alandaki ihtiyacı karşılayacağı düşünülmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Deneysel yöntemi açıklamaya önce değişken, bağımsız ve bağımlı değişkenlerin ne olduğu anlatarak başlamak gerekmektedir. Değişken, ağırlık, cinsiyet, yaş gibi gözlenebilen ve farklı değerler alabilen özelliktir. Bağımsız değişken, bağımlı değişkendeki değişmelere neden olduğu kabul edilen, hiçbir şeye bağlı olmadan araştırmacı tarafından değiştirilen değişkendir. Bağımlı değişken ise, durumu bağımsız değişkendeki değişmeye bağlı olarak değişen değişkendir. Değişkenlerin değerlerini kontrol etme imkânı olduğu durumlarda deneysel araştırma yöntemi tercih edilmektedir. Deney ve kontrol grubu olmak üzere en az iki grup oluşturulur. Bağımsız değişken değişikliğe uğratarak bağımlı değişkende meydana gelen değişikliklerin incelendiği yöntem deneysel yöntem denilmektedir (Selçuk, 2007, s. 11).

Araştırmada, deneysel yöntem kullanılmıştır. Random yöntemiyle belirlenecek olan

6. sınıftan 2 şubeden biri deney grubunu diğeri ise, kontrol grubunu oluşturmuştur. Bu iki gruba kontrollü ön ve son-test araştırma modeli uygulanmıştır.

3.2 Evren, Örneklem, Çalışma grubu

Araştırmanın evreni, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı Manisa ili, Akhisar ilçesindeki bir devlet Ortaokulunun 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemi, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı Manisa ili, Akhisar ilçesindeki Ülkü Ortaokulunun 6/C ve 6/D sınıfı öğrencileri oluşturmaktadır.

3.3 Veri Toplama Süreci ve Araçları Başarı Testinin Hazırlanması

Kültürel Miras Başarı Testi (EK- 1) , Ön test ve son test sorularının hazırlanmasında “M.E.B. İlköğretim Genel Müdürlüğü, Görsel Sanatlar Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu, Ankara, 2018” kaynak olarak kullanılmıştır. Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programında 6. Sınıfların kültürel miras öğrenme alanında bulunan kazanımlara uygun olarak dört şıktan oluşan 40 adet soru oluşturulmuştur. Hazırlanan sorularda yazım, noktalama hataları ve anlatım bakımından anlaşılmayan kısımların olup olmadığı dört Türkçe öğretmeni, soruların kapsamı ve kazanımlara uygunluğu iki görsel sanatlar öğretmeni, istatistik analizlerinde iki fen bilimleri öğretmeni görüşü alınarak sorular kontrol edilmiştir. Uzmanların eleştirisi ve önerileri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

3. 4 Testin Madde Güçlük ve Ayırt Edicilik Analizi

Geçerlik, bir ölçme aracının ya da yönteminin ölçülmek istenen özelliği ne derece doğru ölçtüğü ile ilgili bir kavramdır (Büyüköztürk, 2017, s. 179). Güvenirlilik ise, test maddelerine verilen cevaplar arasında tutarlılığı ifade eder. Ölçülmek istenen özelliğin ne derece doğru ölçüldüğü ile ilgilidir (Büyüköztürk, 2017, s. 181).

Madde güçlüğü (P); 1'e yaklaştıkça ise soru kolaylaşır, 0'a yaklaştıkça soru zorlaşır, Soruların madde güçlüklerinin 0.50 civarında olması testin geçerlilik ve güvenilirliğini artırır. Madde ayırt ediciliği (R_{jx}); sorularda ölçülen özelliğe yönelik bilen ve bilmeyen bireyleri ne derece ayırt ettiğini gösterir. 0.30 'un altında olan madde ayırt edicilik indeks değerine sahip sorular ya ölçekten çıkartılmalı ya da sorular düzeltilerek kullanılmalıdır (Saraç, 2018, s. 421).

Test uygulandıktan sonra 100 öğrencinin teste verdiği cevaplar 100 üzerinden değerlendirilip puanlanmıştır. Öğrencilerin puanları en yüksekten en düşüğe doğru sıralanmıştır. Madde analizi kapsamında en yüksek puan alan %27'lik (n=100) üst grupta ile en düşük puan alan %27'lik (n=100) alt grupta oluşturulmuştur. Uygulama sonrası öğrencilerin her bir maddeye verdikleri cevaplardan hazırlanan tabloya doğru cevaplar "1", yanlış cevaplar "0" ve boş bırakılmış sorular "0" olacak şekilde puanlanmıştır. Microsoft Excel programı kullanılarak madde analizleri yapılmıştır. Madde güçlük ve ayırt edicilik indeksleri aşağıdaki formüller kullanılarak hesaplanmıştır;

$$\text{Madde güçlüğü} = \frac{p_{jx}}{N_{\bar{u}} + N_a} \quad D_{\bar{u}} + D_a$$

$$\text{Madde ayırtıcılık gücü} = r_{jx} = \frac{D_{\bar{u}} - D_a}{N_{\bar{u}} \text{ veya } N_a}$$

P_{jx}: Madde güçlük indeksi,

R_{jx}: Madde ayırt edicilik indeksi,

D_Ü: Maddeyi %27'lik üst grupta doğru cevaplayan öğrencilerin sayısı

D_A: Maddeyi %27'lik alt grupta doğru cevaplayan öğrencilerin sayısı

N_Ü: Üst gruptaki %27'lik öğrenci sayısı

N_A: Alt gruptaki %27'lik öğrenci sayısı (Alkan Dilbaz, Özgelen, & Yanpar Yelken, s. 316).

Tablo 1

Başarı Testinin Madde Güçlük ve Ayırt Edicilik İndeksleri

Soru No	Dü	Da	p	r	Sonuç
1*	25	12	0,6	0,55	Başarı testinde kullanıldı
2	10	8	0,31	0,09	Başarı testinden çıkarıldı
3	27	15	0,84	0,16	Başarı testinden çıkarıldı
4	26	20	0,93	0,07	Başarı testinden çıkarıldı
5	19	7	0,51	0,19	Başarı testinden çıkarıldı
6*	27	16	0,88	0,42	Başarı testinde kullanıldı
7*	25	10	0,64	0,36	Başarı testinde kullanıldı
8*	19	10	0,44	0,56	Başarı testinde kullanıldı
9	8	8	0,22	0,08	Başarı testinden çıkarıldı
10	24	14	0,82	0,18	Başarı testinden çıkarıldı
11	19	9	0,27	0,23	Başarı testinden çıkarıldı
12*	24	10	0,66	0,34	Başarı testinde kullanıldı
13	20	10	0,6	0,22	Başarı testinden çıkarıldı
14*	25	7	0,67	0,33	Başarı testinde kullanıldı
15	25	12	0,8	0,2	Başarı testinden çıkarıldı
16*	11	2	0,33	0,67	Başarı testinde kullanıldı
17	26	15	0,84	0,16	Başarı testinden çıkarıldı
18*	26	7	0,81	0,49	Başarı testinde kullanıldı
19*	27	11	0,83	0,57	Başarı testinde kullanıldı
20*	21	5	0,61	0,39	Başarı testinde kullanıldı
21	27	10	0,81	0,19	Başarı testinden çıkarıldı
22	8	10	0,39	0,11	Başarı testinden çıkarıldı
23*	17	3	0,3	0,68	Başarı testinde kullanıldı
24*	17	3	0,3	0,7	Başarı testinde kullanıldı
25*	22	4	0,55	0,45	Başarı testinde kullanıldı
26*	25	10	0,62	0,48	Başarı testinde kullanıldı
27	14	6	0,29	0,11	Başarı testinden çıkarıldı
28	11	10	0,38	0,12	Başarı testinden çıkarıldı
29*	26	7	0,64	0,36	Başarı testinde kullanıldı
30*	22	8	0,53	0,47	Başarı testinde kullanıldı
31*	26	7	0,66	0,34	Başarı testinde kullanıldı
32	18	10	0,43	0,15	Başarı testinden çıkarıldı
33*	25	10	0,58	0,42	Başarı testinde kullanıldı
34*	24	8	0,5	0,5	Başarı testinde kullanıldı
35*	26	13	0,71	0,42	Başarı testinde kullanıldı
36*	23	3	0,48	0,52	Başarı testinde kullanıldı
37*	25	8	0,62	0,38	Başarı testinde kullanıldı
38*	27	7	0,63	0,37	Başarı testinde kullanıldı
39*	22	8	0,53	0,45	Başarı testinde kullanıldı
40*	25	6	0,56	0,44	Başarı testinde kullanıldı

Dü: Soruya cevap veren üst gruptaki öğrenci sayısı

P: Madde güçlüğü

Da: Soruya doğru cevap veren alt gruptaki öğrenci sayısı

r: Madde ayırt ediciliği

*Kültürel Miras Başarı Testinde kullanılmak üzere seçilen soruları ifade eder

Tablo 2 :

Madde Güçlük Düzeyi

	p	Madde Güçlük Düzeyi
*1	0,6	orta
2	0,31	zor
3	0,84	çok kolay
4	0,93	çok kolay
5	0,51	orta
*6	0,88	çok kolay
*7	0,64	orta
*8	0,44	orta
9	0,22	zor
10	0,82	çok kolay
11	0,27	zor
*12	0,66	kolay
13	0,6	orta
*14	0,67	kolay
15	0,8	çok kolay
*16	0,33	zor
17	0,84	çok kolay
*18	0,51	orta
*19	0,63	orta
*20	0,61	orta

	p	Madde Güçlük Düzeyi
21	0,81	çok kolay
22	0,39	orta
*23	0,3	zor
*24	0,3	zor
*25	0,55	orta
*26	0,62	orta
27	0,29	zor
28	0,38	orta
*29	0,64	orta
*30	0,53	orta
*31	0,66	kolay
32	0,43	orta
*33	0,58	orta
*34	0,5	orta
*35	0,71	kolay
*36	0,48	orta
*37	0,62	orta
*38	0,63	orta
*39	0,55	orta
*40	0,56	orta

* Nihai Test için seçilen maddeleri ifade etmektedir.

Nihai testte yer alacak maddelerin %2 oranında çok kolay, %13 oranında kolay, %70 oranında orta, %13 oranında zor ve %2 oranında çok zor olacak şekilde seçilmelidir (Alkan Dilbaz, Özgelen, & Yanpar Yelken , s. 318).

Madde güçlük indeksi (p),

0,00 – 0,19 arasında ise, madde çok zor,

0,20 – 0,34 arasında ise, madde zor,

0,35 – 0,64 arasında ise, madde orta güçlükte,

0,65 – 0,79 arasında ise, madde kolay,

0,80 – 1,00 arasında ise, madde çok kolay olarak kabul edilir (Alkan Dilbaz, Özgelen, & Yanpar Yelken , s. 318).

Nihai testte maddelerin %3 oranında zor, %68 oranında orta, %16 oranında kolay ve %4 oranında çok kolay hazırlanmıştır. Madde güçlük düzeyini belirlemede aşağıdaki ölçütler dikkate alınmış ve bu doğrultuda madde seçimi Tablo 2’de verildiği şekilde yapılmıştır

“Testin ortalama güçlüğü 0.50 den küçük olması testin öğrencilere zor geldiğini, 0.50 den büyük olması testin öğrencilere kolay geldiğini göstermektedir. Buna bağlı olarak bir testin ortalama güçlük indeksinin 0.50 civarında (orta güçlükte) olması gerekmektedir (Tekin, 2010). Madde ayırt ediciliği; soruların ölçülen özellikle ilgili bilen ve bilmeyen bireyleri ne derece ayırt ettiğini gösterir. Madde ayırt edicilik indeksinin bir madde için; 0.40 ve üstünde olması o maddenin ayırt etme gücünün yüksek olduğunu, 0.30 ile 0.39 arasında olması maddenin ayırt etme gücünün orta düzeyde olduğu ve maddelerde düzeltme yapıp geliştirilmesi gerektiği, madde ayırt edicilik indeks değeri, 0.30’un altında olan maddelerin ise ölçekten çıkartılması gerektiği ifade edilmektedir (Alkan Dilbaz, Özgelen, & Yanpar Yelken , s. 318).

Tablo 3

25 soruluk Başarı Testine Ait İstatiksel Sonuçlar

Kültürel Miras Başarı Testi Soru sayısı	40
Uygulanan Kişi Sayısı	100
Ortalama Madde Güçlüğü (p _{jx})	0,5665
Ortalama Madde Ayırt Ediciliği (r _{jx})	0,413

Uygulanan testin ortalama güçlük indeksine bakıldığında Tablo 3’de görüldüğü üzere (P_{jx}= 0,5665) testin orta güçlükte olduğu, testin madde ayırt edicilik indeksine (R_{jx} = 0,413) testin ayırt etme gücünün yüksek olduğu söylenebilir. Kültürel Miras başarı testinin son hali toplam 25 sorudan oluşmuştur. Seçilen 25 maddelik başarı testinde 11 madde bilgi düzeyinde, 10 madde kavrama düzeyinde, 4 madde ise uygulama düzeyindedir. Testin son hali ön test ve son test olarak uygulanmış olup Ek-1’de sunulmuştur.

Tablo 4

25 Maddelik Başarı Testinin Belirtke Tablosu

Belirtke No	DAVRANIŞ BASAMAĞI KONULAR	BİLGİ DÜZEYİ	KAVRAM A DÜZEYİ	UYGULAM A DÜZEYİ	TOPLAM	YÜZDE
1	Müzelerin tanımı ve önemi	x	xxx	-	4	% 16
2	Müzelerin görevleri	-	x	x	2	% 8
3	Müze çeşitleri	x	-	-	1	% 4
4	Yakın ve uzak çevremizdeki müzeler, tarihi yerler ve öğren yerleri	xx	-	-	2	% 8
5	Sanat eseri ve tarihi eser bilgisi	xx	x	xx	5	% 20
6	Anadolu Uygarlıklarının 1 ve eserlerini tanıma	xxx	xxxx	x	8	% 32
7	Atatürk'ün sanata verdiği önem	xx	x	-	3	% 12
TOPLA M		11	10	4	25	%100

3.5 Tasarım, Geliştirme, Uygulama Süreci

Tablo 5

Tasarım, Geliştirme, Uygulama Süreci

ZAMAN (haftalık)	DENEY GRUBU	KONTROL GRUBU
1. Hafta	Ön ölçümler	Ön ölçümler
2. Hafta	Denel işlemler	Denel işlemler
3. Hafta	Müze gezisi	Denel işlemler
4. Hafta	Denel işlemler	Denel işlemler
5. Hafta	Denel işlemler	Denel işlemler
6. Hafta	Son ölçümler	Son ölçümler

Tabloda belirtildiği üzere denel işlemler deney grubunda üç hafta, kontrol grubunda ise dört hafta sürmüştür. Her iki grubun da ders planlarında öğrenci kazanımları, kullanılacak araç-gereçler, uygulanacak yöntem ve teknikler, uygulama süreci net bir şekilde yer almıştır. Uygulama materyalleri İlköğretim 6. sınıf Görsel sanatlar dersinin ‘kültürel miras’ öğrenme alanındaki kazanımlar dikkate alınarak geliştirilmiştir. ‘M.E.B. İlköğretim Genel Müdürlüğü, Görsel Sanatlar Dersi Öğretmenler için Kılavuz. Ankara: 2018’ kaynak olarak kullanılmıştır.

Deney grubunda çok alanlı sanat eğitimi yöntemiyle işlenecek olan dersin ikinci haftası müzede olmak üzere diğer haftalar sınıf ortamında gerçekleştirilmiştir. Müze gezisi öncesi yapılması gereken milli eğitim müdürlüğü izni, okul yönetiminin bilgilendirilmesi, müze yetkilileriyle tanışma ve bilgi alma, velinin bilgilendirilmesi, öğrencilerin katılımı için izinlerinin alınması, gezinin düzenleneceği tarihin, saatin, sürenin, gezi masraflarının ve ulaşım aracının belirlenip duyurulması, müze içinde yapılacak etkinliklere ilişkin çalışma kağıtları (EK-6) tarafımdan hazırlanmıştır.

Kontrol grubu ile sınıf ortamında uygulama yapılmış ve geleneksel öğretim yöntemi uygulanmıştır. Deney grupları için hazırlanan ders planları ekte sunulmuştur.

3.6 Verilerin Analizi

Araştırmada Kültürel Miras Başarı Testi ölçme aracı kullanılmıştır. Bu ölçme aracından elde edilen veriler bilgisayar ortamına geçirilmiş, SPSS 16. 00 paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir.

Aşağıda verilerin toplanmasında kullanılan ölçme araçlarının hazırlanmasıyla ilgili bilgiler verilmiştir:

Uygulanacak 25 maddelik ön test ve son testteki veriler ‘t testi’ ile yoklanmış olup, anlamlılık dereceleri 0.05 düzeyine göre yorumlanmıştır. Denel işlemler için Manisa ilinin Akhisar ilçesindeki Ülkü Ortaokulu seçilmiştir.

Deney grubuna uygulanacak öğretim programının bir kısmı müze ortamı içinde uygulanmıştır. Deney grubuyla ikinci hafta müzede işlenen dersin üzerine diğer haftalar sınıf ortamında çok alanlı sanat eğitimi yöntemiyle devam etmiştir.

Kontrol grubu ise geleneksel öğretim yöntemiyle kültürel miras öğrenme alanına yönelik derslerini sınıf ortamında ve geleneksel yöntemle işlemiştir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yaptıkları uygulamalı çalışmalar tez danışmanı ve görsel sanatlar öğretmenleriyle işbirliği içinde değerlendirilmiştir.

3.7 Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Bu araştırmanın yürütülmesinde araştırmacı tek başına sorumlu olmakla beraber, aşağıdaki işlerde uzman yardımına başvurulmuştur.

- (1) Testin hazırlanması,
- (2) Testin geçerlik ve güvenirlik hesaplamaları
- (3) Ölçme ve Değerlendirme
- (4) Bilgisayar programlarının yapılması

3.8 Araştırmanın Zaman Çizelgesi

Tablo 6

Araştırmanın Zaman Çizelgesi

YAPILACAKLAR	ZAMAN DİLİMİ
Literatür Taraması	Ekim-Kasım-Aralık 2018
Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi	Ocak- Şubat Mart 2019
Ön Testin Uygulanması	Nisan 2019
Denel İşlemler	Nisan-Mayıs 2019
Son Testin Uygulanması	Mayıs 2019
Verilerin Analizi ve Değerlendirme	Mayıs 2019
Raporun Yazılması	Mayıs 2019
Basım	Mayıs 2019

BÖLÜM IV

BULGULAR

Kontrol ve deney gruplarındaki öğrencilerin ön test sonuçlarına göre kültürel miras konusunda başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Deney ve Kontrol gruplarının kültürel miras başarı testi ön test puan ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığının tespiti için yapılan bağımsız gruplarda t testi sonuçları verilmiştir.

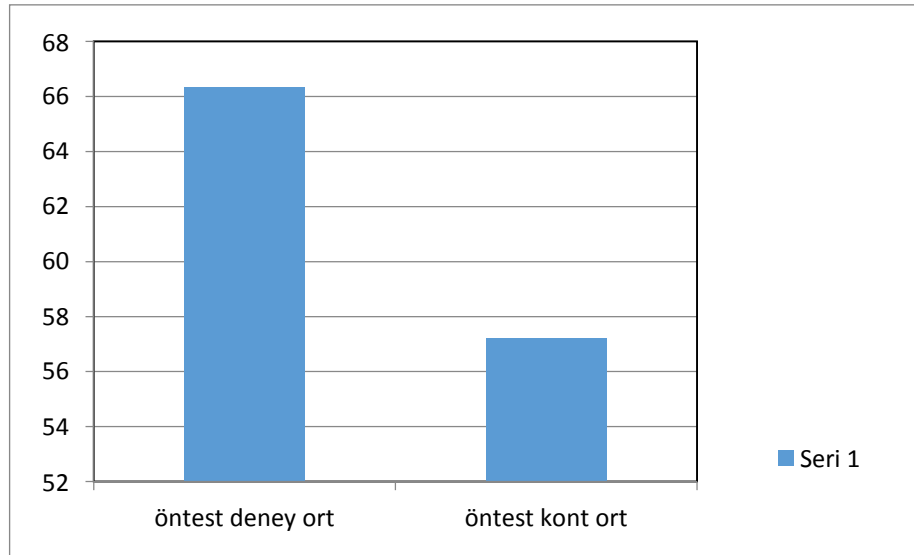
Tablo 7

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalamaları ve t Testi Sonuçları

Deney Kontrol	N	Ortalama	Std. Sapma	t	p
Kontrol	30	57,2	10,7		
Ön test Deney	30	66,3	13,5	-2,908	0,005*

*p<0,05

Bağımsız gruplarda t testi sonuçlarına göre kültürel miras ön test başarı puanı kontrol ve deney grupları arasında anlamlı derecede farklılık göstermekte olup deney grubu ortalaması kontrol grubu ortalamasından anlamlı derecede daha büyüktür.

Şekil 1 Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön-Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalama Grafiği

Kontrol ve deney gruplarındaki öğrencilerin son test sonuçlarına göre kültürel miras konusunda başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Deney ve Kontrol gruplarının kültürel miras başarı testi son test puan ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığının tespiti için yapılan bağımsız gruplarda t testi sonuçları verilmiştir.

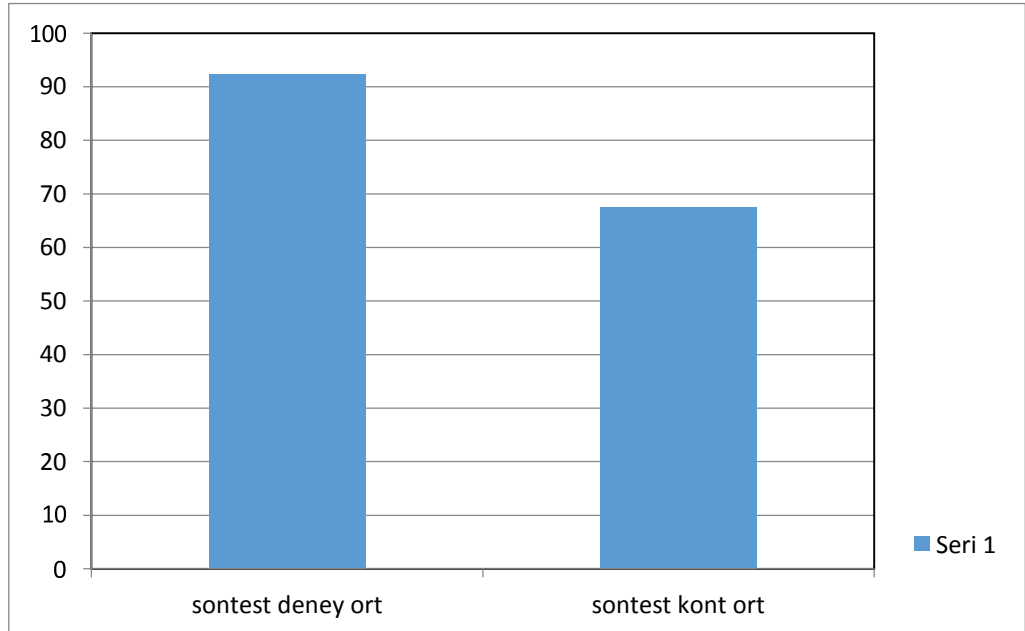
Tablo 8

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalamaları ve t Testi Sonuçları

		N	Ortalama	Std. Sapma	t	p
Son test	Kontrol	30	67,5	10,8	-10,756	0,000*
	Deney	30	92,4	6,8		

*p<0,05

Bağımsız gruplarda t testi sonuçlarına göre kültürel miras son test başarı puanı kontrol ve deney grupları arasında anlamlı derecede farklılık göstermekte olup deney grubu ortalaması kontrol grubu ortalamasından anlamlı derecede daha büyüktür.

Şekil 2 Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Son-Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalama Grafiği

Kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön test ve son test sonuçlarına göre kültürel miras konusunda başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test başarı puanı ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığının tespiti için yapılan bağımlı gruplarda t testi sonuçları verilmiştir.

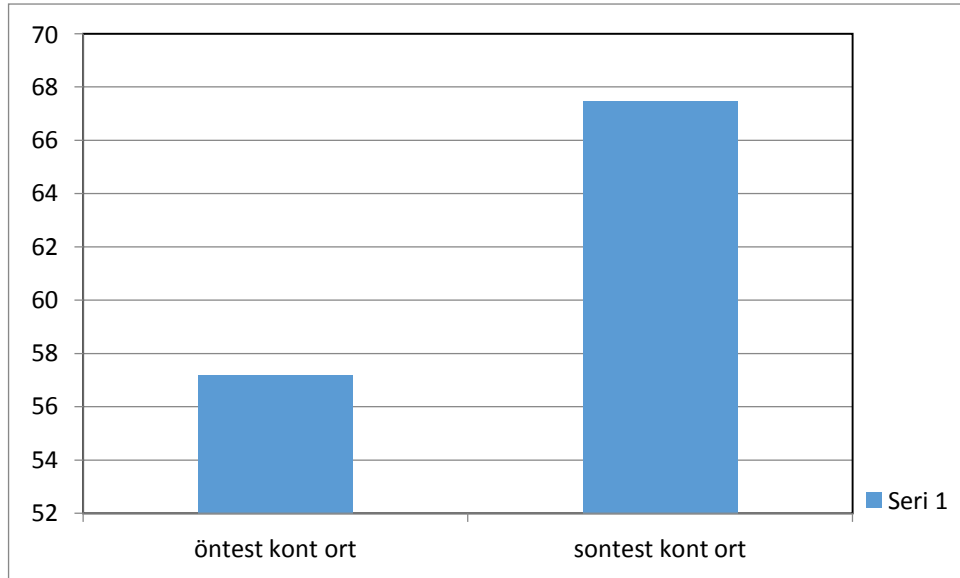
Tablo 9

Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön test ve Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalamaları ve t Testi Sonuçları

		N	Ortalama	Std. Sapma	t	p
Kontrol Grubu	Ön test	30	57,2	10,7	-7,306	0,000*
	Son test	30	67,5	10,8		

*p<0,05

Bağımlı gruplarda t testi sonuçlarına göre; kontrol grubu öğrencilerinde ön test ve son test başarı ortalamaları arasında anlamlı fark olup son test ortalaması ön test ortalamasından anlamlı derecede daha yüksektir.

Şekil 3 Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön-Test, Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalama Grafiği

Deney gruplarındaki öğrencilerin ön test ve son test sonuçlarına göre kültürel miras konusunda başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test başarı puanı ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığının tespiti için yapılan bağımlı gruplarda t testi sonuçları verilmiştir.

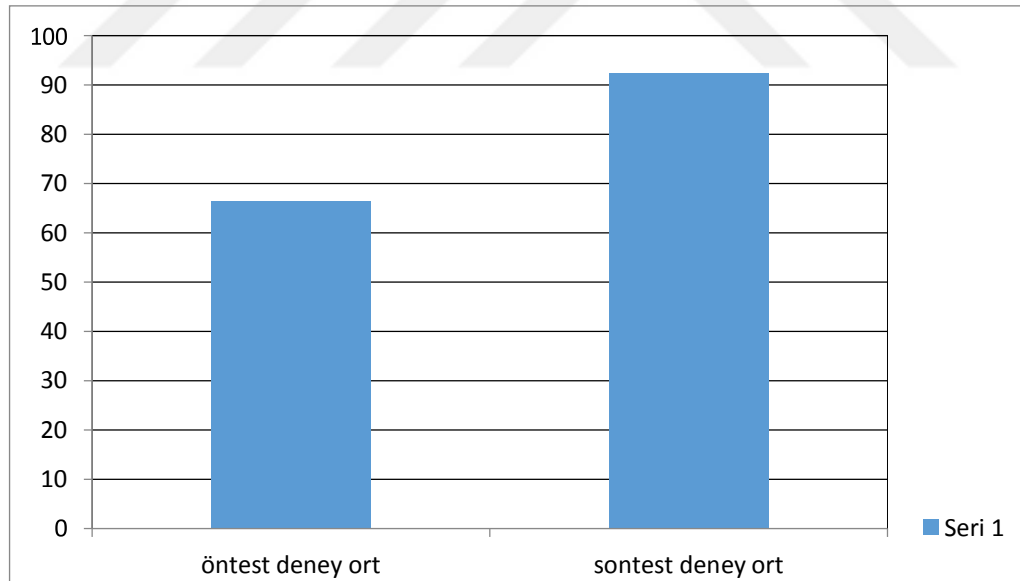
Tablo 10

Deney Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön test ve Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalamaları ve t Testi Sonuçları

		N	Ortalama	Std. Sapma	t	p
Deney Grubu	Ön test	30	66,3	13,5	-12,894	0,000*
	Son test	30	92,4	6,8		

*p<0,05

Bağımlı gruplarda t testi sonuçlarına göre; deney grubu öğrencilerinde ön test ve son test başarı ortalamaları arasında anlamlı fark olup son test ortalaması ön test ortalamasından anlamlı derecede daha yüksektir.

Şekil 4 Deney Grubu Öğrencilerinin Kültürel Miras Başarı Testi Ölçeği Ön-Test, Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulguların Aritmetik Ortalama Grafiği

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1 Tartışma ve Sonuç

Öğretmenin bilgiyi aktaran öğrencilerin de pasif alıcı durumunda olduğu geleneksel eğitim sistemi ile öğrencilerin yaratıcılığı körelmektedir. Öğrencinin araştıran, soran, sorgulayan, uygulayan olabilmesi okulda uygulanan programlara, öğretim ve yöntem ve tekniklerinin öğretmenler tarafından kullanılmasına bağlıdır (Doğan, 2007, s. 181).

Çağdaş eğitim; öğrencinin yaratıcı, araştırmacı olmasını sağlayan, kişiliğini geliştiren bir eğitimidir (Yolcu, 2018, s. 71). Öğrenciler de öğrenmiş oldukları bilgiyle beraber öznel durumlarına göre yeni bilgiyi yapılandırarak öğrenirler. Bu sebeple öğrenci bilgiyi aynen almaz, kendi bilgilerini yeniden oluşturarak öğrenir (Özden, 2008, s. 54).

Piaget, çocukların kendi deneyimlerinden yola çıkarak akılcı sonuçlar elde ettiğini söylemiştir (Onur, 2012, s. 175). Öğrenci deneyimlerini anlamlandırma sürecinde aktif bir rol üstlendiğinde anlamlı öğrenmenin gerçekleşeceği düşünülmektedir (Onur, 2012, s. 181).

Uygulanan ÇASEY ile, sanat tarihi, estetik, eleştiri ve uygulamalı çalışmalar bir bütün olarak verilmiş olup, öğrencinin sanatı anlamasına, edindiği deneyimi yapılandırmasına olanak sağlamıştır. Bu çalışmada kapsamında sınıf içinde 3 hafta ÇASEY ile görsel sanatlar dersi işlenmiştir. Ayrıca yapılan müze ziyareti ile öğrenciler tarihi eserleri yakından incelemiş, müze rehberinin aktardığı bilgiler, öğretmenin hazırladığı çeşitli çalışma yaprakları ile resimler tasarlamışlar, eserlere eleştirel gözle bakıp yorumlarını yazmışlardır. Bütün bu çalışmalar incelendiğinde her bir öğrencinin edindiği bilgiden yola çıkarak farklı yorum ve tasarımlarla kendini ifade ettiği görülmüştür.

Hein, müze ziyaretçilerine ilişkin yapılan çalışmada, ziyaretçilerin müzeye gelme sebeplerinin eğitim değil deneyim kazanma amaçlı olduğunu vurgulamaktadır (Onur, 2012, s. 174).

Araştırmacının hazırladığı kültürel miras başarı testi ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Bu bölümde, dördüncü bölümdeki bulgulara dayalı olarak elde edilmiş sonuçlara ve sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Deney grubu ile ÇASEY'e dayalı ve kontrol grubu ile geleneksel yöntemle çalışma öncesinde uygulanan kültürel miras başarı testi sonucunda deney ve kontrol grubu ön test ortalamalarında fark oluşmuştur. Deney grubu ön test ortalaması 57,2 iken, deney grubu ön test ortalaması 66,3 olarak saptanmıştır. İki grubun ön test ortalamaları kıyaslandığında

%9.1'lik fark olduğu görülmüştür. 100'lük puan sistemine göre 55- 69 puan aralığı “orta” olarak kabul edilmektedir. Her iki grubun başarı seviyesinin de orta derecede olduğu görülmüştür.

Deney grubu ile ÇASEY'e dayalı ve kontrol grubu ile geleneksel yöntemle çalışma sonrasında uygulanan kültürel miras başarı testi sonucunda deney ve kontrol grubu son test ortalamaları t testi sonuçlarına göre anlamlı derecede farklılık göstermektedir. Deney grubu ortalaması 92,4 iken, kontrol grubu ortalaması 67,5 olup % 24,9'luk bir fark olduğu görülmüştür. Kontrol grubunun başarı ortalaması son testte “orta” derecede kalırken deney grubunun başarı ortalaması “çok iyi” derecesine yükselmiştir. Bu sonuçlar deney grubunda uygulanan ÇASEY'in başarıyı arttırmada etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Geleneksel yöntemle dayalı uygulama öncesi ve sonrasında kültürel miras başarı testi sonucunda kontrol grubu ön test ve son test ortalamalarına göre; kontrol grubu öğrencilerinde ön test ve son test başarı ortalamaları arasında % 10,3'lük bir fark olduğu görülmüştür. Geleneksel yöntemlerle işlenen görsel sanatlar dersinde öğrenmede olumlu yönde başarı artışı gözlenmiştir. Ancak, kontrol grubunda deney grubuna kıyasla istatistiksel açıdan daha yüksek düzeyde başarı mümkün olmamıştır. Bu sonuç şöyle açıklayabilir: Kontrol grubu öğrencileri müze ortamında ders işlemediğinden öğrenciler konuya ilişkin eserleri yerinde görme, inceleme şansı bulamamışlardır. Bu sebeple konular öğrencide merak uyandırmamış olup derse ilgileri deney grubuna göre daha zayıf kalmıştır. Sınıf içerisinde geleneksel yöntemlerle işlenen derste bilgiler öğretmen merkezli olarak sunulmuş olup ağırlıklı olarak uygulamalı çalışmalara yer verilmiştir.

Deney grubu ile ÇASEY'e dayalı uygulama öncesi ve sonrasında kültürel miras başarı testi sonucunda deney grubu ön test ve son test ortalamalarına göre; deney grubu öğrencilerinde ön test ve son test başarı ortalamaları arasında anlamlı fark olup son test ortalamasının ön test ortalamasından anlamlı derecede daha yüksek olduğu görülmüştür. Deney grubu ön test ve son test arası fark 26,1 olarak saptanmıştır. Deney grubu son test başarı ortalaması kontrol grubunun son test başarı ortalamasına göre % 24,9 daha büyük elde edilmiştir. Sonuçlar deney grubunun lehine yönelik anlamlı bir fark ortaya koymuştur. Deney ve kontrol grubu ön test ortalamaları arasındaki fark % 9,1 iken son test ortalamalarında bu fark % 24,9'a yükselmiştir.

Eğitime dair en önemli düşünce, eğitimin sadece bilgi aktarmaktan ibaret olmadığı, deneyim, hayal gücü ve yaratıcılık ile ilişkili olduğu ve yaşanan çevrenin ve çağın sosyo-kültürel özellikleriyle bağlantılı bir yapıya sahip olduğudur (Karadeniz, 2018, s. 58).

(Moussouri, 2002) anlatımıyla, Johann Pestalozzi, öğrencisi Friedrich Froebel ve

John Dewey yaparak yaşayarak öğrenmenin, okul dışı öğrenme ortamlarından yararlanılmasının önemi üzerinde durmuşlar. Öğrencilerin merak duygusunu ve yaratıcılığını arttırması, problem çözme becerilerini geliştirmesi bakımından okul dışı öğrenme ortamı olarak müzelerin önemli bir yere sahip olduğunu belirtmişlerdir. Jerome Bruner'ın eğitim programlarının tasarlanırken çocukların doğal gelişim süreçlerine bakılarak yapılmasına yönelik anlayışı dünyada ilk çocuk müzelerinin oluşumuna ilham vermiştir Akt. (Karadeniz, 2013, s. 334).

Deney grubu öğrencilerinin eğlenceli etkinliklerle sanat tarihi, estetik, eleştiri ve uygulama disiplinlerini müze ortamında gezerek, dokunarak, araştırarak, resmederek öğrenmesine imkân tanımıştır. Bu yöntem birlikte öğrencide merak uyanmış, konunun somut olarak kavranması sağlanmıştır. Müze dönüşü sınıf içinde uygulanan etkinlikler yaşayarak öğrenme ve öğrendiklerini estetik dille uygulamalarına yansıtma açısından etkili olmuştur. ÇASEY'e dayalı eğitim alan deney grubu ile geleneksel yöntemle eğitim alan kontrol grubu arasında oluşan bu farklılıklar araştırmacıyı, ÇASEY ile yapılan çalışmaların öğrenmede başarıyı arttırdığı sonucuna götürmektedir.

5.2 Öneriler

Ülkemiz çok sayıda uygarlığın, imparatorluğun izlerini ve eserlerini taşıması sebebiyle zengin kültürel mirasa sahiptir. Yakın çevreden başlanılarak ören yerlerini, tarihi eserlerin veya etnografik eserlerin yer aldığı müzeleri, sanat eserlerinin sergilendiği mekânları gezmenin ulusal değerleri koruma ve sahip çıkma bilinci geliştirmek adına öğrencilere kazandırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple ÇASEY ile oluşturulmuş planlar ile müzede oyun ve etkinliklerle geziler yapıldığında görsel sanatlar dersi kültürel miras konusunun hedeflerine ulaşmada başarının artacağı düşünülmektedir.

Ortaokul müfredatında müze gezileri zorunlu tutulmadığından öğretmenin isteğine bağlı kalmaktadır. Öğrencilerle görsel sanatlar dersi kapsamında yıl boyunca ziyaret edilebilecek müze ve galerilerin müfredat programında yer alması önerilmektedir.

Müze, ören yeri, galeri vb. yerlerden eğitim öğretim ortamı olarak yararlanmanın öğrenciyi sadece öğretmenin anlattıklarıyla sınırlı öğrenmeden çıkarıp bilgiyi keşfeden ve yapılandıran konuma taşıması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Ortaokullarda görsel sanatlar dersi okul programlarında haftada 1 ders saati olarak yer almaktadır. ÇASEY' deki disiplinlerin her birine yönelik çalışma yapmada süre kısıtlı olmaktadır. Bu durum görsel sanatlar dersinde teorik öğrenme gerektiren konuların kısaca işlenmesine, daha çok uygulamalı çalışmalara ağırlık verilmesine neden olmaktadır. Görsel sanatlar dersinin haftalık ders saatinin arttırılması önerilmektedir. Böylece ÇASEY' i

uygulamada daha etkili sonuçlar elde edileceği düşünülmektedir.

Her devlet okulunda görsel sanatlar atölyesi bulunmamaktadır. Ülkemizdeki okullarda sanat atölyelerinin sayısının artmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Her ilçede sanat materyalleri (antik dönemlere ait belli başlı eserlerin kopyaları, ünlü sanatçılara ait röprodüksiyon, tors, şövale, bilgisayar, sergiler için gerekli panolar vb.) ile zenginleştirilmiş gezici veya sabit atölyelerin kurulması, okullar ile işbirliği içerisinde ÇASEY’ in uygulandığı sanat faaliyetlerin düzenlenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Öğrencinin bilgiye ulaşmada yaratıcı, sorgulayıcı, araştırmacı olduğu ÇASEY uygulaması, yeteneği olmasa bile estetik bakış açısına sahip, sanat kültürü gelişmiş bireyler olarak öğrenciyi yetiştirmede önemli bir yöntemdir. ÇASEY’ in öğretmenler tarafından benimsenmesi ve okullarda uygulanması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Adıbelli, G. (2015). Anadolu Uygarlıkları Seramik Desenlerinin Tasarım Olarak İncelenmesi. İstanbul .
- Akengin, G. (2006). İlköğretim 6. sınıflarda Renk Konusunun Çasey (çok alanlı sanat eğitimi yöntemi) ile Uygulanması, Doktora Tezi. Ankara.
- Aktaran, Bülbül, H. (2016). Müze ile eğitim Yoluyla Ortaokul Öğrencilerinde Kültürel Miras Bilinci Oluşturma, Makale. Ordu.
- Alakuş, A. O. (2002). İlköğretim Okulları 6. Sınıf Resim-iş Dersi Öğretim Programındaki Grafik Tasarımı Konularının Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemiyle ve Bu Yönteme Uygun Düzenlenmiş Bir Ortamda Uygulanması, Doktora Tezi . Ankara: T.C. Yükseköğretim Kurulu Dökümantasyon Merkezi.
- Alkan Dilbaz, G., Özgelen, S., & Yanpar Yelken , T. (tarih yok). Araştırma Becerileri Testinin (ABT) Geliştirilmesi.
- Artut, K. (2007). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ayaydın, A., Kara Bilgin, F., Diksoy, İ., Gökay, M., Kartopu, S., Mercin, L., et al. (2018). Milli Eğitim Bakanlığı Görsel Sanatlar Öğretmenler İçin Klavuz. Ankara.
- Ayaydın, A., Mercin, L., Şahan, M., Süzen, H. N., Çapar, M., & Geçen, F. (2013). *Görsel Sanatlar Eğitiminde Uygulamalar*. Ankara: Pegem Akademi.
- Balcı, F. (2013). *Sanat Eleştirisine Giriş*. İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Bellamy, K., Burghes, L., & Oppenheim, C. (2009). Learning to Live: Museums, young people and education. Learning to Live Museums, young people and education. ABD.
- Beykal Orhun, F. (2005). İlköğretim Okulları 6. Sınıf Resim-iş Dersi Öğretim Programındaki Özgün Baskıresim Konularının Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi ile Uygulanmasının Öğrencilerin Başarılarına, Tutumlarına ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi, Doktora Tezi. Ankara.
- Buyurgan, S., & Buyurgan, U. (2007). *Sanat Eğitimi ve Öğretimi Eğitimin Her Kademesine Yönelik Yöntem ve Tekniklerle*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2017). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ceran, B. (2008). Antik Mısır ve Anadolu Uygarlıklarında Tıp, Yüksek Lisans Tezi. Konya.
- Çelebi, D. (2012). Disiplin temelli sanat eğitimi modelinde müze eğitimi ve uygulamalarının yeri ve ülkemizdeki uygulama olanakları , Yüksek Lisans Tezi. Samsun, Türkiye.

- Çelebi, D. (2012). Disiplin Temelli Sanat Eğitimi Modelinde Müze Eğitimi ve Uygulamalarının Yeri ve Ülkemizdeki Uygulama Olanakları, Yüksek Lisans Tezi. Samsun.
- Demirci Katırcı, M. (2004). İlköğretim resim-iş (sanat) dersinde tekstil konularının çok alanlı sanat eğitimi yöntemiyle uygulanması, Doktora Tezi. Ankara, Türkiye.
- Demirel, Ö. (2008). *Öğretme Sanatı Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Dobbs, S. M. (2003). A Guide to Discipline-Based Art Education Learning in and Through. California, America.
- Doğan, N. (2007). Yaratıcı Düşünme ve Yaratıcılık. Ö. Demirel içinde, *Eğitimde Yeni Yönelimler* (s. 181). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Gündoğdu, S. (1997). Anadolu Uygarlıklarındaki Savunma Silahlarından Kalkan, Zırh ve Miğferin Plastik Açıdan Değerlendirilmesi ve Bu Formların Seramik Yapıtlarına Etkisi . İstanbul.
- Hooper-Greenhill, E. (1991). Writing a Museum Policy.
- İpşiroğlu, Z. (2004). *Eğitimde Yeni Arayışlar*. İstanbul: Adam Yayınları.
- Işık, F. (2009). Anadolu-İon Uygarlığı "Kolonizasyon" ve "Doğu Hellen" Kavramlarına Eleştirisel Bir Bakış.
- Karadeniz, C. (2013). Çocuk Müzelerinde Kültürel Çeşitlilik. F. Çok, & C. Karadeniz içinde, *Prof. Dr. Bekir Onur'a Armağan Çocuklar, Gençler ve Müze Eğitimi* (s. 321-353). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karadeniz, C. (2018). *Müze Kültür Toplum*. Ankara.
- Kaya, E. (2009). Özel Eğitim Sınıflarına Devam Eden Zihinsel Engelli Öğrencilerin Sanatsal Gelişim Düzeylerinde Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Etkisi, Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Kayalıoğlu, S. (2012). Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Öğrencilerin Kompozisyon Kurmalarına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Kırıçoğlu, O. T. (2005). *Sanatta Eğitim Görmek Öğrenmek Anlamak*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Küpeli, A. E. (2014). Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Temel Tasarım Dersi Kapsamında Öğrencilerin Üç Boyutlu Tasarım Çalışmalarında Uygulanması, Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Küpeli, A. E. (2014). Çok alanlı sanat eğitimi yönteminin temel tasarım dersi kapsamında öğrencilerin üç boyutlu tasarım çalışmalarında uygulanması, Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

- Mamur, N. (2002). Çok Alanlı Sanat Eğitiminde Ölçümleme ve Değerlendirme Yöntemleri, Bir Uygulama Önerisi, Yüksek Lisans Tezi. Bolu.
- Moussouri, T. (2002). *A Context for the Development of Learning Outcomes in Museums*. London: Archives and Libraries.
- Onur, B. (2012). *Çağdaş Müze Eğitim ve Gelişim Müze Psikolojisine Giriş*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Özalp, H. K. (2009). Okul Öncesi Dönem (5-6 yaş grubu) Sanat Etkinliklerinde Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Uygulanması Üzerine Bir Durum Çalışması, Yüksek Lisans Tezi . Konya.
- Özden, Y. (2008). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özsoy, V. (2016). Görsel Sanatlar Eğitimi Makaleler. Ankara.
- Özsoy, V., & Alakuş, A. O. (2017). *Görsel Sanatlar Eğitiminde Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özsoy, V., & Şahan, M. (2009). Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin İlköğretim 6. Sınıf Resim-iş Dersinde Öğrenci Tutumuna Etkisi, Makale . *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 205-227.
- Özveren, E., Yalçinkaya, I., Tekkök, B., Karababa, İ., Peker, N., Durukan, A., et al. (tarih yok). *Akdeniz Uygarlıkları Sanatı*. Anadolu Üniversitesi.
- Pektaş, H. (2018). <http://www.hasippektas.com/Gorsel%20Sanat%20Egitimi.pdf>. 2018 tarihinde [www.hasippektas.com: http://www.hasippektas.com/Gorsel%20Sanat%20Egitimi.pdf](http://www.hasippektas.com/Gorsel%20Sanat%20Egitimi.pdf) adresinden alındı
- Salihoğlu, E. F. (2017). Eski Anadolu Uygarlıklarında Mekan Donatı Elemanları Tasarımları ve Etkileri, Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli.
- San, İ. (2003). *Sanat Eğitimi Kuramları*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Saraç, H. (2018). *Fen Bilimleri Dersi "Maddenin Değişimi" Ünitesi ile İlgili Başarı Testi Geliştirme: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18.
- Sayın Yücel, H. (2012). Üstün Yetenekli Çocukların, Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemini Kullanarak Sanat Tarihi Alanında Gerçekleştirdikleri Müze Gezisinin Sanatsal Uygulamalarına Etkisi, Makale. *Sosyal Bilimler*, 63-101.
- Selçuk, Z. (2007). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Stokstad, M. (1995). *Art History*. New York.
- Stokstad, M. (1995). *Art History*. New York.
- Stout, C. J. (2000). In the Spirit of Art Criticism: Reading the Writings of Women Artists,

Studies in Art Education.

- Subaşı, S. (2014). Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Çocuğun Resimsel Yaratıcılığına Katkıları, Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale.
- Şahan, M. (2005). "Müze ve Eğitim" Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi. Ankara.
- Şahin, D. (2009). Anadolu Güzel SanatlarLliselerinde Sanat Eserlerini İnceleme Dersinin Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemine Göre İşlenmesinin Öğrenci Başarısına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi. Diyarbakır.
- Şahin, D., & Alakuş, A. O. (2009). Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemiyle Sanat Eserlerini İnceleme Dersini İşlemenin Öğrencilerin Sanata ve Sanat Eleştirisine Yönelik Yaklaşımları, Makale. *Elektronik Sosoyal Bilimler Dergisi*, 282-302.
- Şişginoğlu, F. (2008). Çok alanlı sanat eğitiminde ölçme ve değerlendirme nasıl olmalıdır? Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Şişginoğlu, F. (2008). Çok Alanlı Sanat Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme Nasıl Olmalıdır?, Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Teoman, F. (2007). İlköğretimde Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Önemi ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar, Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale.
- Yolcu, E. (2018). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Zor, N. (2010). Anadolu Medeniyetleri Müzesi Yıllıklarındaki Müze Eğitimi Konuları Üzerine Bir Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

İNTERNET KAYNAKLARI

- <http://www.anadoluyugurliklari.com>. (tarih yok). Anadolu Uygarlıkları: <http://www.anadoluyugurliklari.com/lidya/> adresinden alınmıştır.
- Anadolu Medeniyetleri Müzesi*. (tarih yok). <http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.org>: <http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.org> adresinden alınmıştır.
- <http://elmalimuzesi.gov.tr>. (tarih yok). Elmalı Müzesi: <http://elmalimuzesi.gov.tr/TR-145396/lidya-donemi.html> adresinden alınmıştır
- <http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.gov.tr>. (tarih yok). Anadolu Medeniyetleri Müzesi: <http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.gov.tr/TR-77786/urartu-kralligi.html> adresinden alınmıştır
- <http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.gov.tr>. (tarih yok). Anadolu Medeniyetleri Müzesi: <http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.gov.tr/TR-77786/urartu-kralligi.html> adresinden alınmıştır
- <http://www.corumkulturturizm.gov.tr>. (tarih yok). Çorum Kültür ve Turizm: <http://www.corumkulturturizm.gov.tr/TR-58680/hitit-tarihi--mo-1650---1200-.html>

adresinden alınmıştır

<https://anadoluuygarliklarii.weebly.com>. (tarih yok). Anadolu Uygarlıkları:

<https://anadoluuygarliklarii.weebly.com/304yonlar.html> adresinden alınmıştır

<https://www.guggenheim.org> "Learning Through art Records". (tarih yok).

<https://www.guggenheim.org>:

[https://www.guggenheim.org/search?s=\(Learning%20Through%20Art\)&page=1](https://www.guggenheim.org/search?s=(Learning%20Through%20Art)&page=1)

adresinden alınmıştır

EKLER

EK- 1

ÖN TEST - SON TEST

KÜLTÜREL MİRAS BAŞARI TESTİ SORULARI

Geçmişteki ve günümüzdeki medeniyetlerin ürünlerini geleceğe taşıyan, çeşitli ulusların vatandaşları tarafından gezilir.

1) Yukarıdaki boşluğa en uygun kelimeyi seçiniz.

- A. Sergi salonu
- B. Sinema
- C. Parklar
- D. Müzeler

Yukarıdaki fotoğrafta gösterilen para (sikke) tarihte parayı icat eden Anadolu uygarlığına aittir. Bu uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Frigya
- B. Urartu
- C. Hitit
- D. Lidya

2) Aşağıdakilerden hangisi tarihi eserdir?

- A. Leonardo Da Vinci'nin *Mona Lisa* adlı resmi
- B. Zeki Faik İzer'in *İnkılap Yolunda* adlı resmi

- C. Rodin'in *Düşünen Adam* adlı heykeli
 D. Kadeş Antlaşmasının yazılı olduğu tablet

- Karun adında ünlü kralı vardır.
 - Altın, gümüş gibi kıymetli madenden yapılmış çeşitli kaplar, takılar ve mühürlerden oluşan Karun hazineleri vardır.
 - Bu hazineler Uşak Müzesinde sergilenmektedir.
- 3) Yukarıda özellikleri verilen Anadolu uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Hitit
 B. Lidya
 C. Urartu
 D. Frigya

- Maden işçiliğinde yüksek bir düzeye ulaşmışlardı.
- Yukarıda gösterilen yaylı çengelli iğneler (fibula) dönemin teknolojik bir buluşudur.
- Mitolojiye konu olan ünlü Midas bu uygarlığın kralıdır.

4) Yukarıda özellikleri verilen Anadolu uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Frigya
 B. Urartu
 C. Hitit
 D. Lidya

Yanda Sabri Berkel'in *Simitçi* adlı resmini görüyorsunuz.

5) Bu resim için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A. Sanat eseridir.
- B. Tarihi eserdir.
- C. Minyatürdür.
- D. Ebru çalışmasıdır.

Geçmiş uygarlıklara ait gelenek, görenek, giysi ve gündelik hayat ile ilgili çeşitli eserlerin sergilendiği yerlere.....denir.

6) Yukarıda tanımı yapılan müze türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Arkeoloji Müzeleri
- B. Sanat Müzeleri
- C. Etnografya Müzeleri
- D. Bilim Müzeleri

5 yaşındaki Ayşe ve babası evlerinin bahçesinde çalışırken bir testi içerisinde eski paralar bulurlar. Ayşe sevinçle

- Ayşe: "Yaşasın çok paramız oldu" dedi.

- Babası: "....." dedi.

7) Yukarıdaki boşluğa gelmesi gereken cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Bulduğumuz tarihi eserleri devlete teslim etmeliyiz.
- B. Bu paralar değerli olmadığı için atmalıyız.
- C. Bu eski paraları bir koleksiyoncuya satmalıyız.
- D. Bu eski paraları açık arttırmaya sunmalıyız.

8) Aşağıdakilerden hangisi açık arkeolojik müzeler olarak da nitelendirilebilen ören yerlerimize örnek değildir?

- A. Truva Antik Kenti
- B. Efes Antik Kenti
- C. Bergama Antik Kenti
- D. Marmaris Kızkumu

9) Aşağıdakilerden hangisi Manisa'nın kültürel miraslarından biri değildir?

- A. Antik Thyateira (Tepe Mezarı)
- B. Muradiye Camii
- C. Sardes (Salihli) Antik Kenti
- D. Dolmabahçe Sarayı

Atatürk 15 Nisan 1931'de Anadolu topraklarında yaşamış tüm uygarlıkların incelenmesi ve uygarlıklara ait eserlerin korunması için Kurumu'nun kurulmasını sağlamıştır. Kendinden sonra da bu çalışmaların aksamaması için mirasının büyük bir kısmını araştırmalarda ve kazılarda kullanmak üzere buraya bırakır.

10) Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A. Türk Dil Kurumu
- B. Türk Tarih Kurumu
- C. Türk Hava Kurumu
- D. Çocuk Esirgeme Kurumu

11) Aşağıda verilen Anadolu Medeniyetlerine ait bilgilerden hangisi yanlış eşleştirilmiştir?

- A. Frigler – Tarım ile uğraşmışlardır, en önemli hükümdarları Midas'tır.
- B. Urartular – Sulama amaçlı baraj ve kanallar açmışlardır.
- C. Lidyalılar – Kral yolunu kullanarak ticaret yapmışlardır.
- D. İyonlar – Kraliçeleri Tavanna kraldan sonra en önemli kişidir.

Aşağıda Anadolu Medeniyetleri ve onlara ait bilgiler eşleştirilmiştir.

12) Verilen bu bilgilerden hangisi doğru eşleştirilmiştir?

- A. Kibele – Friglerin inandığı bereket ve toprak tanrısı
- B. Tümülüs – Urartulardan günümüze kalmış sulama kanalı
- C. Herodot – Hitit kraliçesine verilen isim
- D. Tavananna – Hititlerde kralların yaşadıklarını anlattıkları yıllıklar

13) Kil, taş, mermer gibi malzemeler kullanılarak yapılan üç boyutlu eserler hangi sanat dalına örnektir?

- A. Resim
- B. Çinicilik
- C. Heykel
- D. Ebru

Fotoğrafta Türkiye'deki bir şehrimizde yapılan kazılar sonucu bulunan Lidyalılara ait Karun hazinesinin en değerli parçası olan "Kanathl Denizatı Broşu" görülmektedir.

14) Yukarıdaki eser sizce hangi müzede sergilenmektedir?

- A. Eskişehir A.Ü Cumhuriyet Tarihi Müzesi
- B. İzmir Etnografya Müzesi
- C. Uşak Arkeoloji Müzesi
- D. İstanbul Resim ve Heykel Müzesi

15) Yukarıdaki resmi betimleyen cümle hangisidir ?

- A. Güzel bir resim olduğunu düşünüyorum.

- A. Sanatçı hayvanları dostu olarak görmüştür.
- B. Ceylanı tek başına resmetmesi yalnızlığı ifade etmiştir.
- C. Yeşil ve sarı renklerinin yoğun olduğu doğa manzarasında ayakta duran bir ceylan vardır.

Bir grup öğrenci yaşadıkları yerdeki ören yerini okul gezisi ile ziyaret eder. Orada uzmanların Lidyalılara ait bir sikkeyi toprak altından titizlikle çıkardıklarına tanık olurlar. Öğretmenlerine eserin hangi müzede saklanıp, korunacağını merakla sorarlar.

16) Öğretmenleri onlara yanıtını verir. Sizce öğretmenin yanıtı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Arkeoloji Müzesi
- B. Etnografya Müzesi
- C. Güzel Sanatlar Müzesi
- D. Açık Hava Müzesi

17) Yandaki örnek hangi sanat dalına aittir?

- A. Resim
- B. Rölyef (Kabartma)
- C. Mimari
- D. Grafik

Sanat bir duygunun, bir hayalin, bir tasarı ya da güzelliğin insanda oluşturduğu estetik karşılıktır; ancak sanat, insanın yaşamla ilgili; bir başka deyişle günlük ihtiyaçlarını karşılamaya yaramaz. İşte bunun için maddi ve pratik ihtiyaçlarımızı karşılamayı amaçlayan çiraklık, kalfalık ve ustalık gibi deneyim aşamaları olan işlere **zanaat** denir.

18) Yukarıda okuduğunuz metinde sanat ve zanaat kavramlarının tanımı verilmiştir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi sanat dalına örnektir?

- A. Halıcılık
- B. Kilimcilik
- C. Çömlekçilik
- D. Resim

- I. Sanatçı resimlerinde daha çok sıcak renklere yer vermiş.
- II. Resimlerinde oyun parkında oynayan mutlu çocuklar görüyorum.
- III. Ele aldığı konuları somut bir biçimde ifade etmesini beğendim.
- IV. Çizgilerinden ve boyamasından acemi biri olduğunu anlıyorum.

19) Yukarıdaki cümlelerden hangisi ya da hangileri olumlu eleştiriye örnektir?

- A. II- III
- B. Yalnız II.
- C. I- II
- D. Hepsi

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütüdür. Ülkemizde UNESCO'nun dünya kültür mirası listesine aldığı 15 yer vardır.

20) Sizce aşağıdakilerden hangisi UNESCO'nun amaçlarından değildir?

- A. İlim, kültür yolu ile dünyanın barış ve güvenliğini korumak
- B. Dünya insanları arasında kültür aracılığı ile yakınlaşmayı sağlamak
- C. Üye ülkelerde bulunan tarihi eserleri dünya mirası listesine alarak korumak
- D. Dünyadaki açlık sorununa çözüm bulmak

21) Faytonculuk, keçecilik, bakırcılık, çömlekçilik, halıcılık ile ilgili ürünler yaparak geçimini sağlayan insanlar sizce hangi mesleği yapmaktadır?

- A. Heykeltıraş
- B. Ressam
- C. Zanaat
- D. Mimar

22) Aşağıdaki cümlelerden hangisi Akhisar Müzesi'nde yer alan eser ile ilgili bir yargı bildirir?

- A. Elinde kuş tutan bir erkek vardır.
- B. Dizlerine kadar uzunlukta elbise giymiş biri vardır.

C. Ayakta duran, elbise giymiş ve bir elinde kuş olan biri vardır.

D. Sanatçı gerçekçi ve çok güzel bir eser ortaya koymuş.

23) Geleneksel el sanatları kültür mirası olarak kabul edilmiştir. Geleneklerin kuşaktan kuşağa aktarılmasında aşağıdaki çalışmalardan hangileri yapılmalıdır?

I. Öğrencilere müzeler aracılığıyla geleneksel el sanatlarını tanıma fırsatı verilebilir.

II. Zanaat atölyeleri ziyaret edilebilir.

III. Öğrencilere uygulama yapabilecekleri eğitim ortamı sağlanabilir.

A. Hepsi

B. I- II

C. Yalnız I

D. Hiçbiri

24) Aşağıda sanat tarihine ait bilgilerden hangisi doğru eşleştirilmiştir?

A. Rölyef – Yüzey üzerine yapılan kabartma

B. Arkeoloji – Eski dönemlere ait para

C. Sikke – Baş heykeli

D. Büst – Yeraltındaki tarihi eserleri ortaya çıkaran bilim dalı

EK 2 –**DERS PLANI (DENEY GRUBU) (1.Hafta)****Ders :** Gorsel Sanatlar

Sınıf : 6

Sure : 2 ders saati**Öğrenme Alanı :** Kültürel Miras **Konu:** Anadolu Tarihine Yolculuk **Uygulama Ortamı :****Sınıf Kazanımlar :**

G. 6.1.9. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanır.

G. 6.2.4. Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla inceler.

G. 6.3.4. Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışır.

G.6.2.5. Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl etkilediğini açıklar.

İhtiyaç Duyulacak Materyal

Konuya ilişkin yazılı ve görsel materyaller. Uygulama çalışması için resim kağıdı, keçeli kalem ya da siyah pilot kalem, kağıda eskimiş görüntüsü vermek için çay, çay kaşığı, kağıdın kenarlarını yakmak için çakmak. Atölye ortamının temizliği için havlu, ıslak mendil veya eski bir bez parçası.

Öğrenilecek Kelimeler

Müze: Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı.

Hiyeroglif : Resim yazısı.

Fibula: Friglere ait çengelli iğne.

Kibele: Friglerin en unlu bereket tanrıçası.

Güneş Kursu: Hitit Uygarlığı ve sanatının simgesi sayılan bir nesnedir. Güneşi simgeleyen dairesel bicimin etrafına yerleştirilmiş öğelerden oluşur.

Tümülüs: Bir mezar ya da mezarlık içeren, toprak yığılarak oluşturulmuş tepelikler.

Pankuş: Soylulardan oluşan bir meclis. Gerekğinde kralın kararlarını dahi denetleme hakkına sahipti. Bu kurum İslam Öncesi Türk devlet yönetiminde etkili olan Kurultay'a benzetilebilir.

Tavananna: Kraliçe olup en az kral kadar yetkiliydi.

Kadeş Antlaşması: MO 1285'te Hititlerle, Suriye'yi almak için savaştıkları Mısırlılar arasında imzalanan, tarihte bilinen ilk yazılı antlaşma.

Motivasyon Soruları

- 1- Anadolu'da kurulan uygarlıklara örnek veriniz.
- 2- Fibula nedir? Günümüzde kullanılan benzer bir nesne var mı?
- 3- Sanal Müze Gezisi ile Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ne gittiniz mi? 4- Daha önce Anadolu Medeniyetlerine ait eserler gördünüz mü?
- 5- Görmüş olduğunuz eserlerden hangileri ilginizi çekti? Bu eser hangi uygarlığa aitti? 6- Sizce gezdiğimiz/incelediğimiz müze önemli midir? Neden?

Konu İle İlgili Bilgi

Çeşitli uygarlıkların kurulduğu bir bölge olan Anadolu,

jeopolitik konumu, iklimi, tarım ve hayvancılığa elverişli oluşu, göç yolları üzerinde bulunması nedeniyle ilkçağdan beri önemli bir konuma sahiptir. Anadolu’da kurulan Hitit (Eti), Frigya, İyon, Lidya, Urartu uygarlıkları genellikle şehir devletleri olarak ortaya çıkmışlardır. Hititler hiyeroglif adı verilen, yaklaşık 500 işareten oluşan bir yazı biçimini kullanmışlar, kayaları düzleştirerek, tanrı kabartmaları yapmışlardır. İvriz ve Yazılıkaya kabartmaları Hititlere aittir. Urartular, kaleler ve su kanalları ile ünlüdür. Toprakkale, Çavuştepe, Patnos ve Kayalidere kaleleri. Lidyalılar ilk parayı bulmuş, İyonlar bilim ve sanatta gelişmişlerdir. İyonlar İlkçağ Anadolu uygarlıkları arasında bilim ve sanatın en çok geliştiği uygarlıktır. Homeros’un “İlyada ve Odesa Destanı” İyon Edebiyatının en önemli eseridir. Anıtsal mimaride (Artemis tapınağı gibi) ve heykeltıraşlıkta başarılı eserler ortaya koymuşlardır. Hititler ve Frigler dokumacılıkta ileri gitmişlerdir. Maden işlemeciliğinde de ileri giden Frigler, elbiseleri için “fibula” adı verilen çengelli iğneyi icat etmişlerdir.

Görseller

Güvenlik

Sağlığa zararlı malzemelerin kullanılmamasına dikkat edilmelidir. Boyalar kullanıldıktan sonra ellerin yıkanmasına ve boyaların gözle temas etmemesine özen gösterilmelidir.

İşleniş

Öğrencilere Anadolu’da kurulan Hitit (Eti), Frigya, Lidya, İyon, Urartu uygarlıklarıyla

ilgili grup çalışması yapılacağı belirtilir Anadolu Medeniyetleri Müzesi’ne sanal müze gezisi yaptırılır. Bu sayede öğrenci birçok medeniyete ev sahipliği yapan Anadolu’nun çeşitli yerlerinden getirilmiş eserlerin sergilendiği müzede yüzyıllar öncesinde yaşamış insanların yaşam şartlarını inceleme, dini, ekonomik ve toplumsal yaşantılarıyla ilgili bilgiye ulaşma fırsatını bulur. Estetiğin insanın içinde var olan bir olgu olduğunun farkına varır. Geçmiş dönemlerde insanların teknolojinin geriliğine rağmen üretmek adına sanat ve zanaatı nasıl kullandıklarını anlar (Buyurgan ve Mercin, 2005).

Uygulama çalışması için gruplar homojen bir şekilde kız erkek sayıları eşitlenerek, dengeli oluşturulur. İşlenen konunun öğrenilen öğrenilmeyen kısımlarını ölçmek için Söz Dağarcığı Bilgi Testi uygulanır. Konuya ilişkin araştırma yaparak gelen öğrenciler, resim kağıtlarına seçtikleri uygarlığı anlatan sanat objelerini ve önemli eserleri kompozisyon kurallarına uygun çizerek boyarlar. Grup çalışması tamamlandıktan sonra öğrenciler bu uygarlıkları iş bölümü yaparak birlikte sunarlar. Çalışma sırasında vatanseverlik, saygı, kültürel mirasa duyarlılık, öz güven, öz kontrol, sorumluluk ve dürüstlük değerleri üzerinde durulur.

Öğrencilerin yapılan çalışmalar hakkında ne düşündüklerini, grup çalışmasını nasıl tamamladıklarını anlatmaları sağlanır. Hangi çalışmayı neden beğendiklerini açıklamaları istenir. Çalışmalar sınıf panolarında sergilenir.

Değerlendirme

Ek-3 Çalışma Değerlendirme Formu Ek-4 Söz Dağarcığı Testi

Ek-5 Çalışma Kâğıdı (Atatürk ve Sanat)

Ek-6 Çalışma Kâğıdı (Anadolu Uygarlıkları)

Resim 1 Sanal Müze Ziyareti

Resim 2 Eserlerin Resmedilmesi

EK -3

ÇALIŞMA DEĞERLENDİRME FORMU

No	Ölçütler	Alınan Puan	Tam Puan
1	Anadolu uygarlıklarından seçilen uygarlığı araştırma		10
2	Araştırılan uygarlığı çalışmaya yansıtabilme		10
3	Özgünlük		15
4	Sanatın dili ve tasarım ilkelerini uygun ve yerinde kullanabilme		10
5	Grup çalışmasına uygun davranma ve etik kurallara uyma		15
6	Tekniğe uygunluk		10
7	Temiz ve düzenli çalışabilme		10
8	Çalışmayı oluşturabilmek için gösterilen çaba		10
9	Çalışmayı zamanında ve eksiksiz tamamlayabilme		10
			100

EK- 4**SÖZ DAĞARCIĞI TESTİ**

Sayfanın sol kısmında yer alan numaralandırılmış kelimelerin karşısındaki parantez içerisindeki boşluklara, parantezden sonraki açıklaması yapılan hangi kavramı açıklıyor ise o boşluğa gelmesi gereken numarayı yazınız

1- Müze	(....) Kralice olup en az kral kadar yetkiliydi.
2- Hiyeroglif	(....) Hitit Uygarlığı ve sanatının simgesi sayılan bir nesnedir. Güneşi simgeleyen dairesel bicimin etrafına yerleştirilmiş öğelerden oluşur.
3- Fibula	(....) Bir mezar ya da mezarlık içeren, toprak yığılarak oluşturulmuş tepelikler.
4- Kibele	(....) Soylulardan oluşan bir meclis. Gerekğinde kralın kararlarını dahi denetleme hakkına sahipti. Bu kurum İslam Öncesi Türk devlet yönetiminde etkili olan Kurultay'a benzetilebilir.
5- Güneş Kursu	(....) Friglere ait çengelli iğne.
6- Tümülüs	(....) MO 1285S'te Hititlerle, Suriye'yi almak için savaştıkları Mısırlılar arasında imzalanan, tarihte bilinen ilk yazılı antlaşma.
7- Pankuş	(....) Resim yazısı.
8- Tavananna	(....) Friglerin en unlu bereket tanrıçası.
9- Kade	(....) Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı.
Ş Antlaşması	

EK-5**ÇALIŞMA KAĞIDI (ATATÜRK VE SANAT)**

”Geçmiş bilinmezse, gelecek bilinmez. Geçmiş modern bir devlet kurmada en iyi örnektir.”

Atatürk’ün bu sözünü müze ile ilişkilendirerek birkaç satır yazı yazmanız istense ne yazardınız? (Fikrinizi aşağıdaki boşluğa yazınız.)

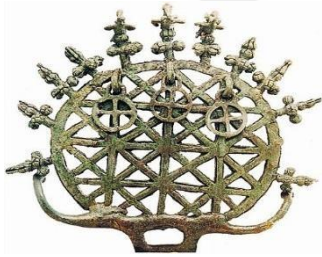
Mustafa Kemal ATATÜRK

EK- 6

ÇALIŞMA KAĞIDI (ANADOLU UYGARLIKLARI)

FİBULA (çengelli iğne)

GRİFON (kuş başlı
kanatlı cin)

GÜNEŞ KURSU

TARİHTEKİ İLK PARA

ARTEMİS TAPINAĞI

- HİTİT
- LİDYA
- URARTU
- FRİG
- İYON

Yukarıdaki fotoğraflarda gösterilen tarihi eserler hangi Anadolu Medeniyetlerine aittir? Boş bırakılan yerlere yazınız.

EK 7**DERS PLANI (DENEY GRUBU) (2.Hafta)****Ders:** Görsel Sanatlar**Sınıf:** 6**Süre:** 2 ders saati**Öğrenme Alanı:** Kültürel Miras **Konu:** Anadolu Tarihine Yolculuk **Uygulama****Ortamı:** Akhisar Müzesi **Kazanımlar:**

G. 6.1.9. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanır.

G. 6.2.4. Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla inceler.

G. 6.3.4. Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışır.

G.6.2.5. Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl etkilediğini açıklar.

G.6.2.2. Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla geleneksel sanat örneklerini inceler.

İhtiyaç Duyulacak Materyal

Uygulama çalışması için resim kağıdı, boya kalemleri.

Öğrenilecek Kelimeler

Arkeoloji Müzesi: Kazılar sonucu ortaya çıkarılan tarihi eserlerin sergilendiği mekanlardır.

Etnografya Müzesi: Geçmiş uygarlıklara ait gelenek, görenek, giysi ve gündelik hayat ile ilgili çeşitli eserlerin sergilendiği mekanlardır.

Sanat Müzesi: Başta görsel sanatlar olmak üzere, çeşitli sanat sergilerinin gerçekleştiği mekanlardır.

Bilim Müzesi: Bilim ve teknolojinin geçmişten günümüze kadar geçirmiş olduğu değişimi gösteren çalışmaların yer aldığı mekanlardır.

Açık Hava Müzesi: Açık havadan etkilenmeyecek etnografik eserlerin, evlerin vb sivil yapıların sergilendiği bir bölgede kurulan üstü açık mekanlardır.

Tarihi Eser: Geçmiş uygarlıklardan günümüze kadar gelen sanat, mimari, edebiyat gibi alanlarda ortaya konan eserlere denir.

Sanat Eseri: Sanatçı tarafından estetik amaçla üretilen, insanlarda güzel etki uyandıran eserlerdir.

Heykel: Taş, kil, ağaç, alçı, metal, bronz vb. malzemelerle yapılan üç boyutlu çalışmalardır.

Heykeltıraş: Heykel sanatını icra eden kişilere denir.

Rölyef: İki boyutlu düz bir zemin üzerinde kabartma yapılarak üç boyut etkisi oluşturulan sanat dalıdır.

Seramik: Tarihsel dönem boyunca toprak, su ve ateşin ahenkli uyumuyla bir fonksiyonu olma durumu (örneğin, çömlek vb.) ile başlayan seramiğin serüveninde endüstrinin gelişimiyle birlikte sanat eserine dönüşen farklı süreçler yaşanmıştır.

Antik Kent: Eski çağlardan günümüze kadar gelen kentlere denir.

Unesco: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütüdür.

Grafik: iki iletişim unsuru olan yazı ve resmin, simgenin

uyumlu, birbirini tamamlayan bir biçimde aynı ortamda kullanarak oluşturulan tasarımıdır.

Zanaat: maddi ve pratik ihtiyaçlarımızı karşılamayı amaçlayan çıraklık, kalfalık ve ustalık gibi deneyim aşamaları olan işlere denir.

Çini: Topraktan yapılan, sırlanan, nakışlanarak pişirilen sanat eseridir.

Çömlekçilik: Topraktan çömlek, çanak, testi, vazo ve benzeri şeyler yapma sanatı.

Eleştiri: Bir eserin doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleme işi, tenkit.

Eleştirmen: Bir eseri doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleyen kişidir.

Motivasyon Soruları

- 1- Daha önce Anadolu Medeniyetlerine ait eserler gördünüz mü?
- 2- Görmüş olduğunuz eserlerden hangileri ilginizi çekti? Bu eser hangi uygarlığa aitti? 3- Sizce gezdiğimiz/incelediğimiz müze önemli midir? Neden?

Konu İle İlgili Bilgi Sanat Tarihi;

Müze de bulunan eserler incelenerek nerede, ne zaman (hangi yüzyılda), hangi uygarlık döneminde, nasıl (hangi teknikle), hangi amaçla yapıldığı müze rehberi eşliğinde gezilerek öğrenilir. Farklı kültürlerin eserleri arasında benzerliklerin ve farklılıkların olduğuna dikkat çekilir.

Estetik;

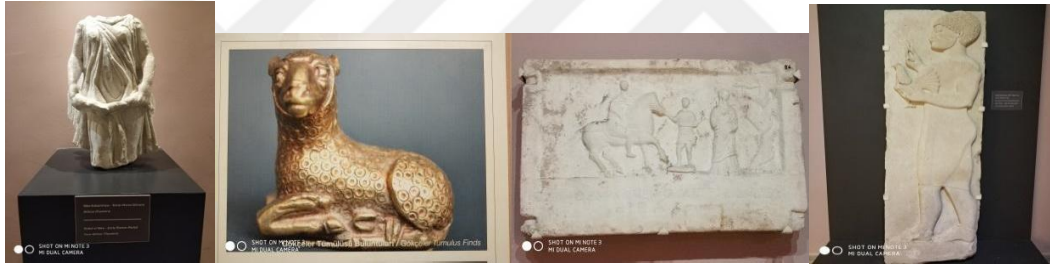
Sanat eseri ve tarihi eser arasındaki farkı ayırt edebilmek, müze de en çok beğendiğin eser hangisidir? Neden? soruları ile estetik duyarlılığı üzerine düşünceleri alınır.

Eleştiri;

Öğrencilerle müzede bulunan bir sanat eserini, tanımlama, çözümleme, yorumlama ve yargı basamaklarında değerlendirerek, onların anlama, bilgilenme, düşünme ve fikir üretme boyutlarında yaratıcılıklarını geliştirmek.

Uygulama;

İki boyut, üç boyut kavramlarını müzede bulunan eserleri inceleyerek kavratmak. Çalışma kağıdında çizimi yarım bırakılmış bir eseri önce müzede bulmaları ardından resim tamamlama çalışması yapılır. Kağıdın alt kısmında bulunan boşluğa aynı çizgilerden yararlanıp özgün tasarım yapmaları istenir. Eseri bul, eleştir resmet etkinliği yaptırılır. **Görseller**

Güvenlik

Müzede, arkadaşlarından ayrılmamaları ve her türlü ihtiyaçlarının giderilmesinde öğretmenini bilgilendirmesi konusunda öğrencilerin uyarılması.

İşleniş

Öğrencileri müze ziyareti öncesinde müzede uyulması gereken kuralların hatırlatılması.

Öğretmen Hazırlığı

- 1) Müzeye gidilecek uygun zamanı belirleme,
- 2) Müze ziyaretinin ne kadar süreceğini belirleme,
- 3) Müze idaresi ile bağlantı kurma,
- 4) Çalıştığı kurumu ve öğrenci velilerini bilgilendirme, gerekli izinleri alma,
- 5) Müze ile ilgili bilgi toplama,

- 6) Müze ziyareti için gerekli hazırlıkları yapma,
- 7) Öğrencileri müze ziyareti öncesinde bilgilendirme (kurallar, yanlarına almaları gereken malzemeler, giyim vb.),
- 8) Müze ziyaretinin amacına uygun çalışma kağıtları hazırlama,
- 9) Müze ziyareti sırasında yaptırılacak uygulama çalışmasında kullanılacak resimkağıdı, altlık, 2B resim kalemi

Öğrenci Hazırlığı

Müzeye gidilirken yanlarında resim kâğıdı, altlık, 2B resim kalemi getirmeleri istenir.

İşleniş

Müze rehberi eşliğinde müzedeki eserler hakkında bilgi edinilir. Müze gezisi tamamlandıktan sonra tarihi eser ile sanat eserinin ne olduğu üzerine konuşulur. Öğrencilerin tarihi eser ile sanat eserinin ne olduğunu daha iyi öğrenmeleri için Ek-1 çalışma etkinliği yapılır. Müzede yer alan oyuncak figürün isimli tarihi eserden yola çıkılarak önceden hazırlanan Ek-2 eser tamamlama çalışma kağıdı ile etkinlik yapılır. Son olarak müzede yer alan erkek kabartma rölyefi bulmaları istenir. Eser önünde toplanan öğrencilerle eser eleştirisi yapılır, eleştirinin ardından öğrenciler eseri Ek-3 çalışma kâğıtlarına resmederler.

Değerlendirme

Çalışma kağıtlarındaki bilgiler ve resimler öğrencilerle birlikte değerlendirilir. Ek -8 Çalışma

Kağıdı (Tarihi eser ile sanat eserini ayırt etme)

Ek -9 Çalışma Kağıdı (Eser tamamlama)

Ek -10 Çalışma Kağıdı (Tarif edilen tarihi

eseri müzede bulma ve resmetme) Ek -11 Sanat

Eleştirisi Bilgi Yapağı Formu

Resim 3 Akhisar Müzesi Ziyareti

Resim 4 Müze için Etkinlik

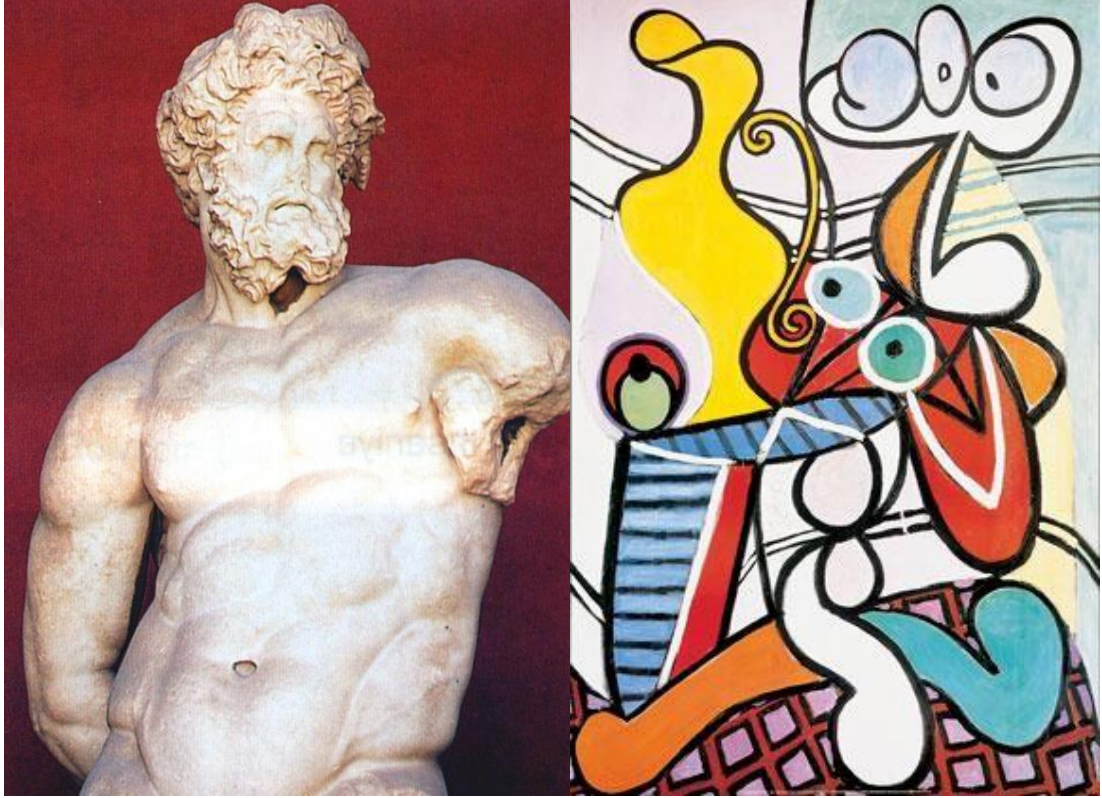

Resim 5 Müze için Etkinlik

Resim 6 Müze için Etkinlik

EK-8

ÇALIŞMA KAĞIDI (TARİHİ ESER-SANAT ESERİ)

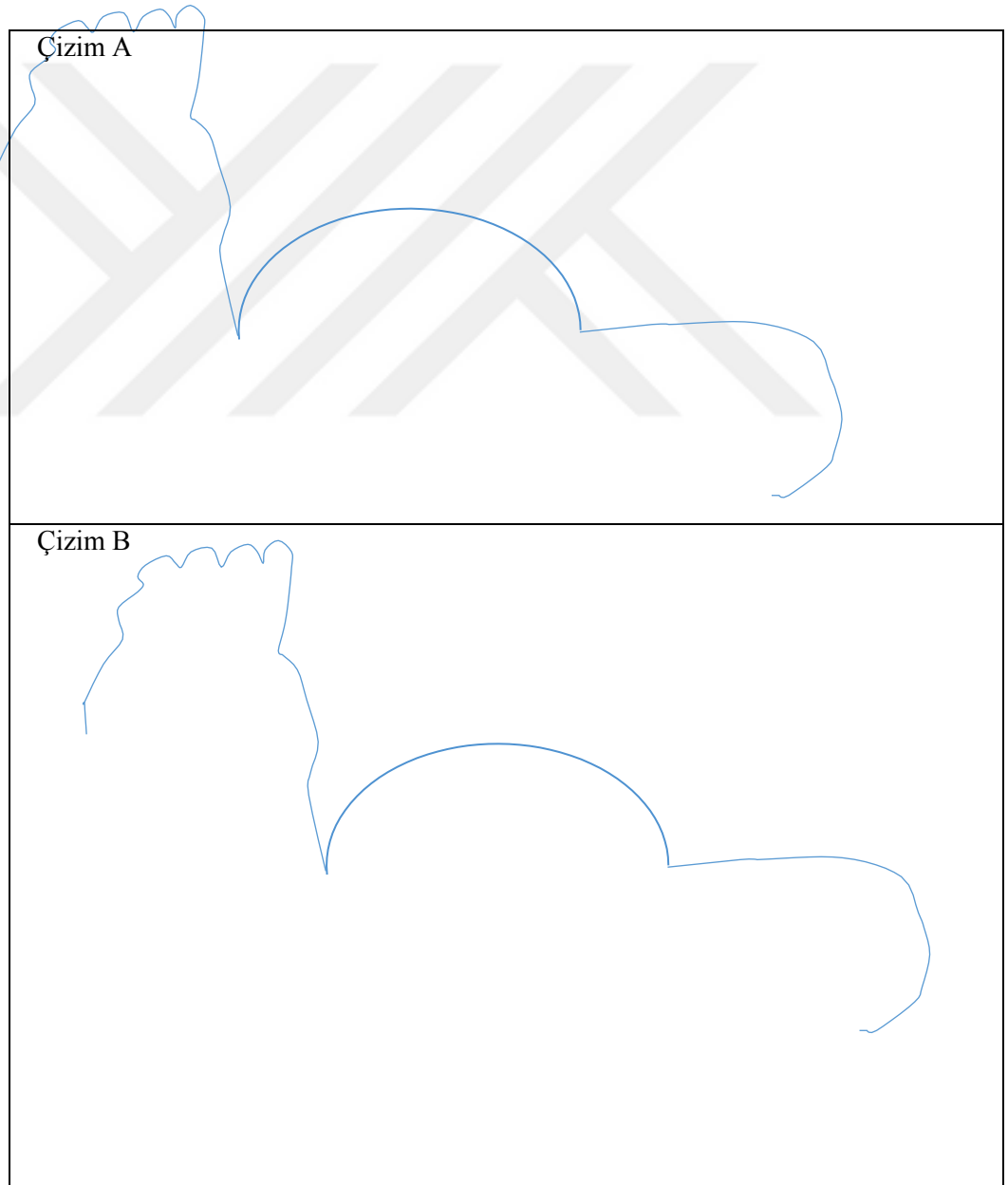
TARİHİ ESER

SANAT ESERİ

Sizce sanat eseri ve tarihi eser arasındaki fark ne olabilir? Örnek vermek gerekirse sizin aklınızdan geçen örnekler nelerdir? Aşağıdaki boşluğa yazınız.

EK-9**ÇALIŞMA KAĞIDI (GÖRSEL TAMAMLAMA TESTİ)**

Çizim A’da yarım bırakılmış resmi müzede bulunan figürin oyuncak esere bakarak aslına uygun şekilde tamamlayınız. Çizim B’deki şekli hayal ettiğiniz şekilde tamamlayınız.

EK-10**ÇALIŞMA KAĞIDI (ESERİ BUL-ELEŞTİR- RESMET)****RÖLYEF ÇİZİMİ**

Müzedeki MÖ. 5. Yy'a ait Erkek Kabartmasını (rölyefini) bulunuz ve kendinize özgü bir biçimde çiziniz.

EK- 11**SANAT ELEŞTİRİSİ BİLGİ YAPRAĞI FORMU**

AÇIKLAMA: Aşağıdaki form, gösterilen eseri değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. İlgili yerleri lütfen doldurunuz.

Betitleme:

1. Rölyefin biçimi nasıldır (soyut, somut vb.)?

.....

2. Rölyef ne renktir?

.....

3. Rölyef, nasıl bir dokuya (pürüzlü, pürüzsüz, düz, sert, yumuşak vb.) sahiptir?

.....

5. Rölyef hangi malzemeden yapılmış (taş, mermer, pişmiş toprak, tahta, cam, vb)?

.....

7. Işık gölgeyi rölyefin nerelerinde görüyorsunuz?

.....

.....

Çözümleme

1. Rölyef hareketli mi? Nasıl bir harekete sahip?

.....

.....

2. Rölyefin ölçüleri gerçeğine oranla nasıl (gerçeğine uygun, gerçeğinden büyük, küçük) ?

.....

.....

3. Rölyefte en çok dikkatinizi çeken yer neresidir?

.....

.....

Yorumlama

1. Rölyef nasıl bir ifadeye sahip (hüzünlü, neşeli, gururlu, inatçı, öfkeli, güçsüz, güçlü vb.)?

.....

2. Rölyefin aktarmaya çalıştığı konu ne olabilir?

.....

3. Rölyefin siz de uyandırdığı duygu nedir (üzüntü, neşe, gurur, özgürlük vb.)?

.....

Yargı

1. Rölyef, yalnızca sanatsal amaçlı mı yapılmış; sizce başka bir amacı var mı?

.....

2. Eseri beğendin mi? Neden

.....

EK 12**DERS PLANI (DENEY GRUBU) (3.Hafta)****Ders:** Görsel Sanatlar**Sınıf:** 6**Süre:** 2 ders saati

Öğrenme Alanı: Kültürel Miras **Konu:** Sanatı Tartışma ve Estetik **Uygulama Ortamı:** Sınıf **Kazanımlar:**

G.6.2.1. Bir sanatçının eserlerinde seçtiği konuyu, kullandığı malzeme ve tekniği açıklar.

G.6.3.1. Sanat eserini tanımlarken, çözümlerken, yorumlarken ve yargılarken eleştirel düşünme becerilerini kullanır.

G.6.3.2. Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklar.

G.6.3.3. Görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini açıklar.

G.6.3.6. Sanat eserinin hisleri, duyguları ve estetik tepkiyi nasıl harekete geçirdiğini açıklar.

G.6.2.5. Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl etkilediğini açıklar.

İhtiyaç Duyulacak Materyal

Resim sanatından örnek olarak seçilen eserlerin röprodüksiyonu

Öğrenilecek Kelimeler

Eleştiri: Bir eseri doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleme işi, tenkit.

Eleştirmen: Bir eseri doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleyen kişidir.

Kuram: Gözlem konusu olan bir sınıf olay ve ilişki üzerinde yapılan deneyler sonucu doğruluğu hemen hemen kesinleşen yöntemli açıklama.

Kompozisyon: 1. Sanat yapıtında, parçaların bir bütün içinde düzenli olarak bir araya getirilmesi.

Motivasyon Soruları

Eleştiri nedir? Eleştiri niçin yapılır?

Bir sanat yapıtını estetik kılan unsur nedir?

Konu ile İlgili Bilgi Sembol Oyunu

Bu uygulamanın amacı, öğrencileri farklı ölçütlerden yararlanarak esere bakmaya yönlendirerek estetik duyarlılıklarını arttırmak ve özgün düşüncelerini teşvik etmektir.

- Yazı yazmak için bir defter.
- Resim sanatında farklı üslupları içeren eserlerin fotokopi örnekleri okulun kültür salonunda sergilenir.
- Sergide yer alan eserler dikkatlice incelenir.

İşleniş

Bu etkinliğin işlenişinde aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

- Her öğrenci not defterine galerideki en çok hoşlandığı sanat yapıtının adını yazar (Eserin adının yanına kalp resmi çizilir. Ayrıca yapıttan hoşlanma gerekçeleri ile ilgili görüşlerini yazar).
- Öğrenciler en çok para edeceğini düşündükleri eseri belirler.

(Yapıtın yanına TL sembolünü yerleştirdikten sonra, bu yapıtın neden çok para edebileceğiyle ilgili görüşlerini yazar).

- Galerideki yapıtlar arasında üretim için en çok zaman hangisine harcanmıştır (Seçilen bu yapıtın yanına bir saat resmi çizilir ve bunun nedenini açıklar).
- Öğrenciler, galerideki eserlerden hangisine çocuklar, hangisine anneler, hangisinin ise babalar tarafından tercih edilebileceğini belirler (Belirlenen eserlerin yanına çocuk, anne ve baba sembolü çizilir ve bu eserleri bu insanların neden seçebileceğini yazar).
- Öğrenciler, sanat hakkında deneyimi ve tecrübesi olan bir sanat eleştirmeninin galerideki eserlerden hangisini seçebileceği konusunda tahminde bulunur (Belirlenen eserin yanına madalya konulur ve bu eseri sanat eleştirmeninin neden seçebileceğine ilişkin görüşlerini yazar).
- En önemsiz bulduğu eseri belirlemesi istenir (Bu eserin yanına 'ÖFF' yazılır ve bunun gerekçesini açıklar).

Tercih etme gerekçelerindeki benzerlikler ve farklılıklar belirlenerek bunlar üzerinde konuşulur. Ardından sınıfta en beğenilen eserin eleştirisi yapılır.

Güvenlik

İhtiyaç duyulacak malzemeler önceden temin edilir. Sergilenen eserler güvenli bir yere asılır. Tartışma ve değerlendirme ortamında çıkabilecek sorunlar için dikkatli olunması gerekir. Yaş ve seviyeye göre öğrenciler arasında kontrolsüz tartışmalar ve atışmalar olabileceği düşünülerek tedbir alınması gerekir.

Eser eleştirisi

Eleştiri sırasında mümkün olduğunca tüm sınıf konuşturmaya çalışılır ve eleştiri basamaklarına göre hareket edilir.

Tanımlama

1. Resim ne zaman yapılmış olabilir? Nasıl anladınız?
2. Resimde sizce hangi malzemeler (boya, taş, kurşunkalem) kullanılmıştır? Resimlerin tekniği nedir?
3. Resimde neler gördüğünüzü söyleyiniz.
4. Resmin konusu nedir? Zaman, yer, inanış, kültür konusunda neyi gösteriyor? (Resimdeki insanların giyimleri ve mekân size bu konuda yardımcı olacaktır.)

Betimleme

1. Resimde hangi renkleri nerede görüyorsunuz?
2. Resimde gördüğünüz şekilleri isimlendirin? Bunlar geometrik mi organik mi?
3. Sanatçının resminde kullandığı çizgileri tanımlayın. İnce zarif mi, kalın kütleli mi?
4. Resmin dokusunu tanımlayın. (Düz, pürüzlü vb)
5. Resimde mekân nasıl düzenlenmiş? Perspektif fikrini nasıl algılıyorsunuz?

Çözümleme

1. Renkler nasıl düzenlenmiş? Renklerde açık renkler mi, koyu renkler mi yoksa her ikisi birden mi baskın görünüyor? Renkler parlak mı?
2. Resimde ışık ve renk değerleri nasıl düzenlenmiş? Gölgeleme var mı?
3. Fırça darbeleri nasıl? (Geniş, dağınık, ince, karışık)
4. Resimdeki şekillerin kenar çizgileri nasıl? Sert düzgün mü? Açık değil bulanık mı?
5. Resimde en çok alanı ne kaplamış? Neden?

6. Ressam resimlerinde dengeyi oluşturmak için neler yapmışlar?
7. Resimde ritmi açıklayabilir misiniz? Zıtlık var mı?
8. Resimde önce neyi görüyorsunuz? Sonra gözünüz nereye hareket ediyor? Neden?

Yorumlama

1. Ressam bu resmin fikrini nereden almış olabilirler?
2. Ressamın resmini yaparken hayal gücünü kullandığını düşünüyor musunuz? Neden?
3. Resim sizde nasıl bir his uyandırıyor? Heyecanlandınız mı? Eğlenceli buldunuz mu? Kendinizi mutsuz mu hissettiniz?
4. Bilmediğiniz yeni gelenek ve kültürü gösteriyor mu? Bunlar nelerdir?
5. Resmin farklı ilginç gelen yerleri neresi? Neden?
6. Hayalinizi kullanarak bu resimlerin içinde olduğunuzu düşünün. İçinde bulunduğu yeri tanıtır mısın? Hangi tarihtesin? Oradaki insanlar ne düşünüyorlar? Hangi sesleri, ne tür müzikleri duyuyorsun? Orada nereye gider ne yapardın? Neler konuşturdun? 7. Resme bir isim versen bu ne olurdu?

Yargı

1. Bu resmi beğendiniz mi? Ona nasıl bir değer biçersiniz?
2. Sizce bu resim neden değerli? Ressamın ünlü olması eserini de değerli yapar mı?

4. Resmi evinizde bulundurmak ister misiniz? Evinizde nereye asmak istersiniz?
Neden?

5. Bu resimler sizce hangi sanat kuramına giriyor? Neden?

Değerlendirme

Ek-13 Süreç Değerlendirme Formu

Resim 7 Sanatı Tartışma Etkinliği

Resim 8 Sanatı Tartışma Etkinliği

EK- 13

SÜREÇ DEĞERLENDİRME GÖZLEM FORMU

Tarih:

GÖZLENEN DAVRANIŞLAR	1. GÖZLEM		
	Her Zaman Zaman	Ara Sıra	Hiçbir
Derse istekli oldu.			
Betimleme aşamasına katıldı.			
Yorumlama aşamasına katıldı.			
Kendine özgü yorumlar yaptı.			
Yargı aşamasına katıldı.			
Beğenisini açıkladı.			
Özgün fikirler ileri sürdü.			
Eleştiri kurallarına uydu.			
Arkadaşlarının etkisinde kalmadı.			
Sanatçı hakkında bilgisi var.			
Eser hakkında bilgisi var.			

EK-14**DERS PLANI (DENEY GRUBU) (4.Hafta)****Ders :** Görsel Sanatlar**Sınıf :** 6**Sure :** 2 ders saati**Öğrenme Alanı :** Kültürel Miras **Konu:** Rölyef Yapımı **Uygulama Ortamı :** Sınıf**Kazanımlar :**

- G. 6.1.9. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanır.
- G. 6.2.4. Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla inceler.
- G. 6.3.4. Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışır.

G.6.2.5. Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl etkilediğini açıklar.
İhtiyaç Duyulacak Materyal

Konuya ilişkin görsel materyaller. Alüminyum folyo, kabartma kalemi ya da yuvarlak uçlu bir araç, havlu ya da yumuşak bir kumaş, silikon tabancası, silikon, ayakkabı boyası, mukavva, kabartması yapılacak resmin fotokopisi, bant

Öğrenilecek Kelimeler

Rölyef: Çok kısa ifade ile rölyef kabartma demektir. Herhangi bir yüzeye yapılan kabartma ya da çökertme rölyef etkisini doğurur. Kabartma ya da çökertmenin derinliğine göre alçak kabartma ve yüksek kabartma ifadeleri ortaya çıkar. Rölyef etkisi seramik, alçı, ahşap, bakır, alüminyum plaka gibi birçok farklı malzemede kullanılmaktadır. Rölyef, heykel, seramik sanatında sıklıkla kullanılmakla birlikte ayrıca süsleme sanatlarında da kullanılmaktadır.

İstendiğinde kağıtta bile kullanılmaya müsait bir tekniktir.

Motivasyon Soruları

1. Rölyef nedir?
2. Daha önce rölyef çalışması yaptınız mı?
3. Müzede gördüğünüz erkek rölyefini beğendiniz mi?

Konu İle İlgili Bilgi

Alüminyum Rölyef Yapım Aşamaları

1. Hazırlık Aşaması: Elimizdeki motife göre folyo kesilir. Folyonun hangi yüzeyi çiziksiz ise, hangisi daha çalışmaya verimli ise o yüzey alta gelecek şekilde yerleştirilir. Ardından folyo ahşap cetvel ile düzletilir. Buna ütüleme denir.

2. Motiflerin Folyoya Aktarılması Aşaması: Kartonun üzerine bir yaprak, gazete kağıdı serilir. Ütülerken altta kalan yüzey, motifi bant ile sabitlenir. Motifin üzerinden çelik uçlu tükenmez kalemle çizmeye başlanır.

3. Tık tıklama Aşaması: Tık tıklama aşamasını pergel ucu ya da herhangi bir sivri uçlu kalemle yapabiliriz. Çizgilerin üzerine denk gelmeyecek şekilde, merkezden dışa doğru içten dışa doğru yapılır. Tekrar motif çizgilerimiz üzerinden kalemle gidilir.

4. Kabartma aşaması: Kabartma aşaması çalışma yaptığımız yüzeyi ters çevirerek, arka yüzeyinden yapılır. Bunun için havlu kullanılır. Zemine kabartma yapacağımız motifin durumuna göre tek ya da çift kat serilir. Kabartmayı 4b resim kalemi ya da özel ahşap kalem ile yapıyoruz. 4b kalemiyle başlayalım. Yine içten dışa motifleri başlıyoruz kabartmaya, yani merkezden başlayıp çerçeveye doğru gidilir.

5. Dolgu aşaması: Silikonla arkasındaki boşluklar doldurulur. Kartvizit gibi bir şey spatula gibi kullanılarak arkası düzletilir. Sonra kurumaya bırakılır.

6. Eskitme aşaması: Ayakkabı boyası yüzeye sürülür. Fazla boyalar bez yardımı ile silinir. Çukur alanlara boyanın işlemesi sağlanır. Kurumaya bırakılır.

Görseller

Güvenlik

Kesici-delici aletlerin nasıl kullanılacağı öğretilmeli ve onları kullanırken dikkat edilecek konular üzerinde durulmalı seramik çalışması yapılacak ortamın temiz tutulması ve havalandırılmasına dikkat edilmeli, imkan varsa öğrencilerden önlük veya üzerlerini koruyacak eski kıyafet giymeleri istenmeli.

İşleniş

Malzemelerin kullanımı ile ilgili bilgi verilir. Bu teknikle yapılmış örnekler gösterilir. Tekniğin uygulanışı, araç gerecin kullanılışı, üç boyut farkını keşfetme ve hacmi algılayabilmede sınıf içerisinde yönlendirmeler yapılır. Müze ziyareti sonrası öğrencilerden müzede çizdikleri eser örneklerini dikkate alarak özgün bir tasarım yapmaları istenir. Gösterip yaptırma yöntemi ile adım adım çalışmanın tamamlanması sağlanır.

Değerlendirme

Kendisinin ve arkadaşının çalışmasını form ve şekil, teknik, hareket ve estetik olarak sorgulayabilmesi, çalışmasını oluştururken yaratıcılığını geliştirmesi sağlanır.

Ek-15 Çalışma Değerlendirme Formu

Resim 9 Alüminyum Rölyef Etkinliği

Resim 10 Alüminyum ölyef Etkinliği

EK -15

CALIŞMA DEĞERLENDİRME FORMU

No	Ölçütler	Alınan Puan	Tam Puan
1	Sanatın dili ve tasarım ilkelerini uygun ve yerinde kullanabilme		15
2	Tekniğe uygunluk		15
3	Özgünlük		15
4	Grup çalışmasına uygun davranma ve etik kurallara uyma		15
5	Temiz ve düzenli çalışabilme		15
6	Çalışmayı oluşturabilmek için gösterilen çaba		15
7	Çalışmayı zamanında ve eksiksiz tamamlayabilme		10
			100

EK 16**OKUL İDARESİNE VERİLECEK DİLEKÇE ÖRNEĞİ****ÜLKÜ ORTAOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE****AKHİSAR**

...../...../2019 tarihinde görsel sanatlar dersi kapsamında Akhisar Müzesi'ne .../..... sınıfı ile geziye gitmek istiyorum. İzin işlemleri konusunda gereğinin yapılmasını arz ederim.

...../...../2019

Ferah ÇOBAN Görsel Sanatlar Öğretmeni

EK 17**VELİ İZİN DİLEKÇESİ ÖRNEĞİ****ÜLKÜ ORTAOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE**

Velisi bulunduğum No'lu,
...../..... sınıfı öğrencisi

.....'nın Akhisar Müzesi'ne
yapılacak geziye katılmasına izin veriyorum. / / 2019

Adı ve Soyadı İmza

Adres:

Telefon:

EK- 18**GEZİ PLANI ÖRNEĞİ**

Eğitim Kurumunun Adı
Gezi Tarihi
Gezi Yeri
Geziye Çıkış Saati
Geziden Dönüş Saati
Gezi Kafile Başkanı
Takip Edilecek Yol
Gezinin Amacı
Gezinin Konusu

GEZİYE KATILACAK SINIFLAR VE ÖĞRENCİ SAYILARI

Sıra No	Şube	Kız	Erkek	Toplam
1				
2				
3				
Toplam				

GEZİYE KATILACAK SORUMLU VE REHBER ÖĞRETMENLER

Sıra No	Adı Soyadı	İmzası
1		
2		
3		
4		

Ayrıntıları yukarıda belirtilen bir gezi düzenlemek istiyoruz.

Arz ederim. OLUR

.../.../..... .../.../.....

.....

.....

Öğretmen Okul Müdürü

EK- 19

ÖN TEST - SON TEST
40 MADDELİ BAŞARI TESTİ SORULARI

Geçmişteki ve günümüzdeki medeniyetlerin ürünlerini taşıyan
, çeşitli ulusların vatandaşları tarafından gezilir.

1. Yukarıdaki boşluğa en uygun kelimeyi seçiniz.

- A. Sergi salonu
- B. Müze bahçesi
- C. Parklar
- D. Müzeler

2. Yandaki fotoğrafta gösterilen tarihi eser hangi Anadolu Uygarlığına aittir?

- A. Frigya
- B. Urartu
- C. Hitit
- D. Lidya

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?

- A. Müzeler korunmalı ve gezilmelidir.
- B. Müzeler kültür köprüsüdür.
- C. Müzeler medeniyetlerin sadece sosyal hayatındaki birikimini barındırır.
- D. Müzeler kültür elçisidir.

4. Müzeler neden çocuk eğitiminde önemli hale gelmiş olabilir?

- A. Eğlence mekanı olduğu için
- B. Sadece çocukların eğlenerek gezdikleri yer olduğu için
- C. Çocukların eğitime yönelik oyuncakların olduğu için
- D. Çocukların sanatla bağ kurmalarını sağladığı için

5. Bir müze gezisi yapsak nasıl hazırlanma yapmamız gerekmez?

- A. Karnımızı doyurmalıyız
- B. Araştırma yapmalıyız
- C. Kıyafetlerimizi temiz giymeliyiz
- D. Yiyeceklerimizi yanımıza almalıyız.

6. Yandaki fotoğrafta gösterilen para (sikke) tarihte parayı icat eden Anadolu uygarlığına aittir. Bu uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Frigya
- B. Urartu

- C. Hitit
- D. Lidya

- Karun adında ünlü kralı vardır.
- Altın, gümüş gibi kıymetli madenden yapılmış çeşitli kaplar, takılar ve mühürlerden oluşan Karun veya Lidya hazineleri vardır.
- Bu hazineler Uşak Müzesinde sergilenmektedir.

7. Yukarıdaki özellikleri verilen Anadolu uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Hitit
- B. Lidya
- C. Urartu
- D. Frigya

- Maden işçiliğinde yüksek bir düzeye ulaşmışlardır.

- Aşağıda gösterilen yaylı çengelli iğneler (fibula)dönemin teknolojik bir buluşudur.
- Mitolojiye konu olan ünlü Midas bu uygarlığın kralıdır.

8. Yukarıda özellikleri verilen Anadolu uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Frigya
- B. Urartu
- C. Hitit
- D. Lidya

- İ. Ö. I. binin başlarında Van Gölü çevresinde bir devlet kurmuşlardır.
- Fildişi işçiliği geleneğini büyük bir başarıyla devam ettirmişlerdir. Buna örnek kuş başlı, kanatlı cinlerdir. (griffon)

9. Özellikleri verilen Anadolu uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Frigya
- B. Urartu
- C. Lidya
- D. Asur

10. Aşağıdakilerden hangisi arkeolojik esere örnektir?

- A. Fikret Mualla'nın yağlıboya tablosu
- B. Ara Güler'in çektiği bir fotoğraf
- C. Heykeltraş Turgut Pura'nın yaptığı bir heykel
- D. Tepe Mezarından çıkarılan bir sikke (eski para)

11. Manisa'daki Mimar Sinan'a ait eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Muradiye Camii
- B. Çoban Mustafa Paşa Külliyesi
- C. Süleymaniye Camii
- D. Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi

12. Aşağıdakilerden hangisi tarihi eserdir?

- A. Leonardo Da Vinci'nin Mona Lisa adlı resmi
- B. Zeki Faik İzer'in İnkılap Yolunda adlı resmi
- C. Rodin'in Düşünen Adam adlı heykeli
- D. Kadeş Antlaşmasının yazılı olduğu tablet

13. Aşağıdakilerden hangisi sanat eseri değildir?

- A. Sabri Berkel'in simitçi adlı resmi
- B. Van Gogh'un Yıldızlı Gece adlı tablosu
- C. Picasso'nun yaptığı Boğa Başı heykeli
- D. Hititlere ait ikiz boğalar heykelleri

Yanda Sabri Berkel'in Simitçi adlı resmini görüyorsunuz.

14. Bu resim için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A. Sanat eseridir.
- B. Tarihi eserdir.
- C. Minyatürdür.
- D. Ebru çalışmasıdır.

- Atatürk 1921 yılında Ankara'da Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ni kurdurur.
- 1929 yılında İstanbul'da Ayasofya'nın harap halini ve avlusunun kahvehane olarak işletildiğini görür. Ayasofya'yı müze yapıp ilim alemine hediye eder.
- 1924 yılında Atatürk'ün direktifiyle Topkapı Sarayı müzeye dönüştürülür ve ziyaretçilere açılır.

15. Yukarıdaki örneklerle anlatılmak istenen nedir?

- A. Atatürk'ün tarihe, tarihi eserlere ve sanata verdiği önem
- B. Müzelerin amaçlarının neler olduğu
- C. Türkiye'de hangi tür müzelerin olduğu
- D. Tarihi eserlerin korunmasında karşılaşılan sorunlar

Geçmiş uygarlıklara ait gelenek, görenek, giysi ve gündelik hayat ile ilgili çeşitli eserlerin sergilendiği yerlere müzeleri

denir.

16. Yukarıda tanımı yapılan müze türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Arkeoloji Müzeleri
- B. Sanat Müzeleri
- C. Etnografya Müzeleri
- D. Bilim Müzeleri

17. İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndeki bu tarihi eser hangi sanat dalına aittir?

- A. Resim
- B. Seramik
- C. Mimari
- D. Heykel

5 yaşındaki Ayşe ve babası evlerinin bahçesinde çalışırken bir testi içerisinde eski paralar bulurlar. Ayşe sevinçle

- Ayşe: “Yaşasın çok paramız oldu” dedi büyük bir sevinçle.

- Babası: “” dedi.

18. Yukarıdaki boşluğa gelmesi gereken cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Bulduğumuz tarihi eserleri devlete teslim etmeliyiz.
- B. Bu paralar değerli olmadığı için atmalıyız.
- C. Bu eski paraları bir koleksiyoncuya satmalıyız.
- D. Bu eski paraları açık arttırmaya sunmalıyız.

Atatürk 15 Nisan 1931’de Anadolu topraklarında yaşamış tüm uygarlıkların incelenmesi ve uygarlıklara ait eserlerin korunması için Kurumu’nun kurulmasını sağlamıştır. Kendinden sonra da bu çalışmaların aksamaması için mirasının büyük bir kısmını araştırmalarda ve kazılarda kullanmak üzere buraya bırakır.

19. Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A. Türk Dil Kurumu
- B. Türk Tarih Kurumu
- C. Türk Hava Kurumu
- D. Çocuk Esirgeme Kurumu

20. Aşağıdakilerden hangisi açık arkeolojik müzeler olarak da nitelendirilebilen ören yerlerimize örnek değildir?

- A. Truva antik kenti
- B. Efes antik kenti
- C. Bergama antik kenti
- D. Marmaris Kızkumu

21. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlatan sözlerinden biridir?

Yurtta sulh, cihanda sulh

Türk milletinin istidatı ve kati kararı medeniyet yolunda durmadan, yılmadan ilerlemektir.

Türk öğün, çalış, güven

Bir millet; sanattan ve sanatkârdan mahrumsa, tam bir hayata malik olamaz.

- I. Müzeler öğrencilerin kaynaşması ve sosyalleşmesi için ideal mekanlardır.
- II. Öğrenilen bilgiler ile müzede görülen nesneler arasında çocuk bağ kurarak kalıcı öğrenmeyi sağlar.
- III. Müzelerde çocuk zekasının okul saatleri boyunca kullanılmayan yönleri ve çocuğun yetenekleri ortaya çıkar.
- IV. Müzelerde yapılan drama, hikaye anlatma, sanat çalışmaları vb. etkinliklerle öğrenci aktif hale gelir ve kendi yaşantısı ile bağlantı kurar.

22. Yukarıdaki bilgilerden hangileri müzelerin öğrenciler üzerindeki olumlu etkilerini ele alır?

A) I ve II

B) Yalnız III

C) II, III, IV

D) Hepsi

23. Aşağıda verilen Anadolu Medeniyetlerine ait bilgilerden hangisi yanlış eşleştirilmiştir?

A. Frigler – Tetarım ile uğraşmışlardır, en önemli hükümdarları Midas'tır.

B. Urartular – Sulama amaçlı baraj ve kanallar açmışlardır.

C. Lidyalılar – Kral yolunu kullanarak ticaret yapmışlardır.

D. İyonlar – Kraliçeleri Tavana kraldan sonra en önemli kişidir.

Aşağıda Anadolu medeniyetleri ve onlara ait bilgiler eşleştirilmiştir.

24. Verilen bu bilgilerden hangisi doğru eşleştirilmiştir?

A. Kibele – Friglerin inandığı bereket ve toprak tanrısı

B. Tümülüs – Urartulardan günümüze kalmış sulama kanalı

C. Herodot – Hitit kraliçesine verilen isim

D. Tavananna – Hititlerde kralların yaşadıklarını anlattıkları yıllıklar

Fotoğrafta Türkiye'deki bir şehrimizde yapılan kazılar sonucu bulunan Lidyalılara ait Karun hazinesinin en değerli parçası olan "Kanatlı Denizati Broşu" görülmektedir.

25. Bu eser sizce hangi müzede sergilenmektedir?

- A. Eskişehir A.Ü Cumhuriyet Tarihi Müzesi
- B. İzmir Etnografya Müzesi
- C. Uşak Arkeoloji Müzesi
- D. İstanbul Resim ve Heykel Müzesi

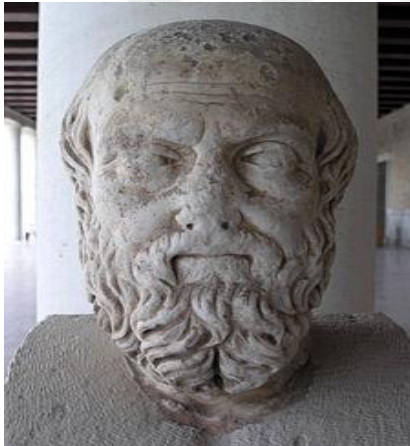
26) Yandaki örnek hangi sanat dalına aittir?

- A) Resim
- B) Rölyef (Kabartma)
- C) Mimari
- D) Grafik

27) Bir sanat eserini değerli kılan en temel neden nedir?

- A) Tek ve biricik olduğu için
- B) Aynısından yapılması kolay olduğu için
- C) El işçiliği olduğu için
- D) Maddi kazanç sağladığı için

Benim adım Heredot. Sizler beni tarihin babası olarak anıyorsunuz. Artemis tapınağının yapıldığı, İlyada ve Odessa destanlarının yazıldığı bir İlkçağ Anadolu uygarlığından sizlere sesleniyorum. Hangi uygarlıktan bahsettiğimi bilin bakalım

28)Yukarıda bilgileri verilen Anadolu uygarlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyonlar
- B) Frigler
- C) Hititler
- D) Urartular

29) Kil, taş, mermer gibi malzemeler kullanılarak yapılan üçboyutlu eserler hangi sanat dalına örnektir?

- E) A) Resim
- F) B) Çinicilik
- G) C) Heykel
- H) D) Ebru

Sanat bir duygunun, bir hayalin, bir tasarı ya da güzelliğin insanda oluşturduğu estetik karşılıktır; ancak sanat, insanın yaşamla ilgili; bir başka deyişle günlük ihtiyaçlarını karşılamaya yaramaz. İşte bunun için maddi ve pratik ihtiyaçlarımızı karşılamayı amaçlayan çıraklık, kalfalık ve ustalık gibi deneyim aşamaları olan işlere **zanaat** denir.

30) Yukarıda okuduğunuz metinde sanat ve zanaat kavramlarının tanımı verilmiştir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi sanat dalına örnektir?

- A) Halıcılık
- B) Kilimcilik
- C) Çömlekçilik
- D) Resim

Bir grup öğrenci yaşadıkları yerdeki ören yerini okul gezisi ile ziyaret eder. Orada uzmanların Lidyalılara ait bir sikkeyi toprak altından titizlikle çıkardıklarına tanık olurlar. Öğretmenlerine eserin hangi müzede saklanıp, korunacağını merakla sorarlar.

31) Öğretmenleri onlara yanıtını verir. Sizce öğretmenin yanıtı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arkeoloji Müzesi
- B) Etnografya Müzesi
- C) Güzel Sanatlar Müzesi
- D) Açık Hava Müzesi

Jan Wermer'in İnci Küpeli Kız Tablosu
Adam Heykeli

Auguste Rodin'in Düşünen

Çini Tabak

Efes Artemis Tapınağı

32) Yukarıdakilerden hangisi zanaata örnektir?

- A) Jan Wermer'in İnci Küpeli Kız Tablosu
- B) Çini Tabak
- C) Efes Artemis Tapınağı
- D) Auguste Rodin'in Düşünen Adam Heykeli

- I. Sanatçı resimlerinde daha çok sıcak renklere yer vermiş.
- II. Resimlerinde oyun parkında oynayan mutlu çocuklar görüyorum.
- III. Ele aldığı konuları somut bir biçimde ifade etmesini beğendim.
- IV. Çizgilerinden ve boyamasından acemi biri olduğunu anlıyorum.

33) Yukarıdaki cümlelerden hangisi ya da hangileri olumlu eleştiriye örnektir?

- A) I- II- III
- B) Yalnız II.
- C) I- II
- D) Hepsi

34) Yandaki resmi betimleyen cümle hangisidir ?

- A) Güzel bir resim olduğunu düşünüyorum.
- B) Sanatçı hayvanları dostu olarak görmüştür.
- C) Ceylanı tek başına resmetmesi yalnızlığı ifade etmiştir.
- D) Yeşil ve sarı renklerinin yoğun olduğu doğa manzarasında ayakta duran bir ceylan vardır.

35) Aşağıdakilerden hangisi Manisa'nın kültürel miraslarından biri değildir?

- A) Antik Thyateira (Tepe Mezarı)
- B) Sultan Camii
- C) Sardes (Salihli) Antik Kenti
- D) Dolmabahçe Sarayı

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütüdür. Ülkemizde UNESCO'nun dünya kültür mirası listesine aldığı 15 yer vardır.

36) Sizce aşağıdakilerden hangisi UNESCO'nun amaçlarından değildir ?

- A) İlim, kültür yolu ile dünyanın barış ve güvenliğini korumak
- B) dünya insanları arasında kültür aracılığı ile yakınlaşmayı sağlamak
- C) Üye ülkelerde bulunan tarihi eserleri dünya mirası listesine alarak korumak
- D) Dünyadaki açlık sorununa çözüm bulmak

37) Geleneksel el sanatları somut olmayan kültür miras olarak kabul edilmiştir. Geleneklerin kuşaktan kuşağa aktarılmasında aşağıdaki çalışmalardan hangileri yapılmalıdır?

I. Öğrencilere müzeler aracılığıyla geleneksel el sanatlarını tanıma fırsatı verilebilir.

II. Zanaat atölyeleri ziyaret edilebilir.

III. Öğrencilere uygulama yapabilecekleri eğitim ortamı sağlanabilir.

- A) Hepsi
- B) I- II
- C) Yalnız I
- D) Hiçbiri

38) Faytonculuk, keçecilik, bakırcılık, çömlekçilik, halıcılık ile ilgili ürünler yaparak geçimini sağlayan insanlar sizce hangi mesleği yapmaktadır?

- A) Heykeltıraş
- B) Ressam
- C) Zanaatçı
- D) Mimar

39) Aşağıda sanat tarihine ait bilgilerden hangisi doğru eşleştirilmiştir?

- A. Rölyef – Yüzey üzerine yapılan kabartma
- B. Arkeoloji – Eski dönemlere ait para
- C. Sikke – Baş heykeli
- D. Büst – Yeraltındaki tarihi eserleri ortaya çıkaran bilim dalı

40) Aşağıdaki cümlelerden hangisi Akhisar Müzesinde yer alan eser ile ilgili bir yargı bildirir?

- A) Elinde kuş tutan bir erkek vardır.
- B) Dizlerine kadar uzunlukta elbise giymiş biri vardır.
- C) Ayakta duran, elbise giymiş ve bir elinde kuş olan biri vardır.
- D) Sanatçı gerçekçi ve çok güzel bir eser ortaya koymuş.

EK – 20

VALİLİK İZİNLERİ

T.C.
MANİSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 46949512-605.01-E.5302213
Konu : Araştırma İzni

13.03.2019

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 22.08.2017 tarih ve 12607291 sayılı 2017 / 25 No'lu genelgesi,
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 27.02.2019 tarih ve 219 sayılı yazısı.

İlgi (b) yazı ve ekinde; Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Ferah ÇOBAN'a ait "6. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinin Kültürel Miras Konusunda Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi" konulu tez çalışması için, Akhisar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Ülkü Ortaokulu 6. sınıf öğrencilerine yönelik bir araştırma yapmak istediği belirtilmektedir.

Söz konusu çalışmanın; 2018 - 2019 eğitim öğretim yılı içerisinde, okul müdürlüğünün gözetim, denetim ve sorumluluğunda, eğitim öğretimi aksatmadan, gönüllülük esasına dayalı olarak ve yazımız ekinde bulunan onaylı formların kullanılması şartıyla uygulanması uygun görülmektedir.

Makamlarınızca uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Necmettin OKUMUŞ
Müdür Yardımcısı

OLUR
13.03.2019

İsmail ÇETİN
İl Millî Eğitim Müdürü

T.C.
MANİSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 46949512-605.01-E.6896821
Konu : Araştırma İzni

04.04.2019

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

- İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 22.08.2017 tarih ve 12607291 sayılı 2017 / 25 No'lu genelgesi,
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 25.03.2019 tarih ve 336 sayılı yazısı.

İlgi (b) yazı ve ekinde; Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Ferah ÇOBAN'a ait "6. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinin Kültürel Miras Konusunda Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi" konulu tez çalışması için, Akhisar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Ülkü Ortaokulu 6. sınıf öğrencilerine yönelik bir araştırma yapmak istediği belirtilmektedir.

Söz konusu çalışmanın; 2018 - 2019 eğitim öğretim yılı içerisinde, okul müdürlüğünün gözetim, denetim ve sorumluluğunda, eğitim öğretimi aksatmadan, gönüllülük esasına dayalı olarak ve yazımız ekinde bulunan onaylı formların kullanılması şartıyla uygulanması uygun görülmekte olup, Akhisar Müzesi'ne yapılacak gezi için Akhisar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünden ayrıca izin alınması gerekmektedir.

Makamlarınızca uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Necmettin OKUMUŞ
Müdür Yardımcısı

OLUR
04.04.2019

İsmail ÇETİN
İl Millî Eğitim Müdürü

